คู่มือการดำเนินงาน
ของคณะอนุกรรมการ
อ่านภาพถ่ายทางอากาศ

กองที่ดินของรัฐ
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

คู่มือการดำเนินงาน
ของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

กองที่ดินของรัฐ
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

คำนำ

หนังสือเรื่อง “คู่มือการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ” เล่มนี้ เป็นการอธิบายข้อมูลที่เป็นองค์ประกอบหลักสำคัญในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของอนุกรรมการผู้แทนหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ อย่างเป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกันตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

กองที่ดินของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ จึงได้จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ตามมติที่ประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ และผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕ และครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลความรู้ในหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด อันจะเกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ราชการ และให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนโดยรวมต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
สารบัญ	(ข)
สารบัญภาพ	(ง)
บทที่ ๑ **บทนำ**	๑
๑.๑ ความเป็นมา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ	๒
๑.๓ ขอบเขต	๒
๑.๔ คำนิยาม/นิยามศัพท์	๓
บทที่ ๒ **ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ**	๗
๒.๑ **ส่วนที่ ๑** เอกสารหลักฐานที่ต้องดำเนินการจัดส่งให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ใช้ประกอบการพิจารณารับดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๗
๒.๒ **ส่วนที่ ๒** การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	๘
๒.๓ ผังขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	๑๘
บทที่ ๓ **การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ**	๒๓
๓.๑ หลักการและองค์ประกอบของการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๒๓
๓.๒ การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศและการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๙
๓.๒.๑ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๒๙
๓.๒.๒ วิธีการดำเนินงานการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ	๒๙
▪ การปฏิบัติงานอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศในภาคสำนักงาน	๒๙
▪ การปฏิบัติงานตรวจสอบข้อมูลภาคสนาม	๓๐
▪ การปฏิบัติงานภายหลังจากการตรวจสอบภาคสนาม	๓๒

สารบัญ (ต่อ) ....

หน้า

การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ (ต่อ) ๒๓

- การจัดทำรายงานประกอบผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ๓๓

๓.๒.๓ การวิเคราะห์จำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน ๓๓

- สัญลักษณ์การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ๓๕
- หลักเกณฑ์การแสดงสัญลักษณ์ขนาดที่เล็กที่สุดลงบนแผนที่ ๓๖
- ตัวอย่างแนวทางและวิธีการวิเคราะห์ จำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ๓๗

บทที่ ๔ หลักการและแนวทางปฏิบัติของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ๘๑

๔.๑ จรรยาบรรณของการปฏิบัติหน้าที่การอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ๘๑

๔.๒ หลักเกณฑ์การพิจารณาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ๘๓

๔.๓ การขอสำเนาผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ๘๖

๔.๔ ผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศเดิมครอบคลุมบริเวณที่ขออ่านภาพถ่ายทางอากาศ ๘๖

๔.๕ ภาพถ่ายทางอากาศชำรุด ๘๗

๔.๖ การขอทบทวนผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ๘๗

๔.๗ รูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ๘๘

ภาคผนวก ๙๓

เอกสารอ้างอิง ๑๒๐

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

๑ เปรียบเทียบรูปร่างของวัตถุที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ๒๓
๒ เปรียบเทียบขนาดของสิ่งที่ปรากฏให้เห็นในภาพถ่ายทางอากาศ ๒๔
๓ เปรียบเทียบลักษณะเนื้อภาพที่มีความหยาบความละเอียดแตกต่างกัน ๒๔
๔ เปรียบเทียบรูปแบบการเรียงตัวของสิ่งที่ปรากฏบนผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้นและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ๒๕
๕ ลักษณะเงาที่ปรากฏให้เห็นบนภาพถ่ายทางอากาศ ๒๕
๖ เปรียบเทียบระดับสีระหว่างถนนที่เกิดจากการสะท้อนแสงกับแหล่งน้ำที่เกิดจากการดูดกลืนแสง ๒๖
๗ เปรียบเทียบระดับความสูงต่ำของพื้นที่ที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ ๒๖
๘ เปรียบเทียบความสัมพันธ์กับรายละเอียดข้างเคียงที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ ๒๗
๙ กล้องมองภาพ ๓ มิติ สำหรับงานอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ๒๙
๑๐ การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศด้วยสายตาโดยใช้กล้องมองภาพ ๓ มิติ พร้อมขีดขอบเขตผลการอ่าน แปลฯ ลงบนระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ ..... ๓๐
๑๑ การปฏิบัติงานสำรวจข้อมูลภาคสนาม พร้อมสัมภาษณ์ข้อมูลชาวบ้านในพื้นที่ ๓๑
๑๒ การปฏิบัติงานภายหลังจากการตรวจสอบภาคสนาม ดำเนินการปรับปรุงผลการอ่าน แปลฯ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ก่อนเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณารับรองผล ๓๒
๑๓ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ตัวเมืองและย่านการค้า ๓๗
๑๔ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่บ้าน/หมู่บ้าน ๓๘
๑๕ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในน้ำ ๓๙
๑๖ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ๔๐
๑๗ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สนามบิน ๔๑
๑๘ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สถานีรถไฟ ๔๒
๑๙ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สถานีขนส่งผู้โดยสาร ๔๓

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่

๒๐ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ท่าเรือ ๔๔
๒๑ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ๔๕
๒๒ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม ๔๖
๒๓ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ๔๗
๒๔ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สนามกอล์ฟ ๔๘
๒๕ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สุสาน, ป่าช้า ๔๙
๒๖ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่นาข้าว ๕๐
๒๗ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่พืชไร่ ๕๑
๒๘ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ไม้ยืนต้น ๕๒
๒๙ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ไม้ผล ๕๓
๓๐ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่พืชสวน ๕๔
๓๑ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ไร่หมุนเวียน ๕๕
๓๒ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ไร่หมุนเวียนในแต่ละช่วงปี พ.ศ. ๕๖
๓๓ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ๕๗
๓๔ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ๕๘
๓๕ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่พืชน้ำ ๕๙
๓๖ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๖๐
๓๗ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม ๖๑
๓๘ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าไม่ผลัดใบ ๖๒
๓๙ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าไม่ผลัดใบทุติยภูมิ ๖๓
๔๐ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าพรุหรือป่าบึง ๖๔
๔๑ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าชายเลน ๖๕
๔๒ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าชายหาด ๖๖
๔๓ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าผลัดใบทุติยภูมิ ๖๗
๔๔ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สวนป่า ๖๘
๔๕ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ ๖๙

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่

๔๖ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่แหล่งน้ำสร้างขึ้น ๗๐
๔๗ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้พุ่ม ๗๑
๔๘ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ลุ่ม ๗๒
๔๙ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่เหมืองแร่, บ่อขุด ๗๓
๕๐ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่นาเกลือ ๗๔
๕๑ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สันทราย/หาดทราย ๗๕
๕๒ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่หินโผล่ ๗๖
๕๓ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่แผ้วถาง ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ ปรากฏต้นไม้ที่ถูกตัดโค่นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ในภาพถ่ายทางอากาศ ๗๗
๕๔ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่แผ้วถาง ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ กรณี ใช้ภาพถ่ายทางอากาศปีถัดไปประกอบในการพิจารณา ๗๘
๕๕ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่แผ้วถาง ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ กรณี ใช้ภาพถ่ายทางอากาศปีถัดไปประกอบในการพิจารณา ๗๙
๕๖ รูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศตามคำขอของคณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) ๙๐
๕๗ รูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศตามคำสั่งศาล ๙๑

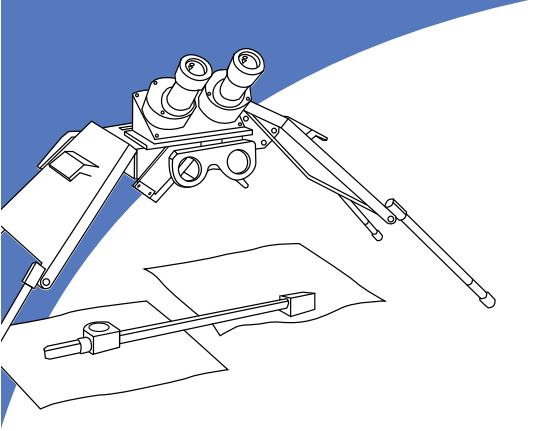

บทที่ ๑
บทนำ

๑.๑ ความเป็นมา

การประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการมาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้ คทช. เพิ่มเติม เพื่อดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ จำนวน ๒ คณะ ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) และคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่งนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้ลงนามในคำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และเพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่ และอำนาจของคณะอนุกรรมการ

โดยองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ มีผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติที่ได้รับหมอบหมาย เป็นประธานอนุกรรมการ และคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๑๘ หน่วยงาน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธานอนุกรรมการแต่งตั้งไม่เกินจำนวน ๓ ท่าน มีอนุกรรมการและเลขานุการ คือ ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติที่ได้รับมอบหมาย และมีอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คือ ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และข้าราชการกองเทคโนโลยีทำแผนที่ กรมที่ดิน ที่ได้รับมอบหมาย รวมองค์ประกอบจำนวนทั้งสิ้น ๒๕ ท่าน และกำหนดให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศมีอำนาจและหน้าที่ตามข้อ ๒.๒ (๒) จัดทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วนต่าง ๆ ตามที่กำหนด เพื่อประกอบการพิสูจน์สิทธิในเขตที่ดินของรัฐ และ (๓) อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ พร้อมลงสัญลักษณ์และหมายแนวเขตพื้นที่ ทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏร่องรอยการทำประโยชน์ลงบนภาพถ่ายทางอากาศเพื่อประกอบการพิสูจน์สิทธิในเขตที่ดินของรัฐ ตามมาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เป็นสำคัญ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ให้กับคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ จะเป็นอนุกรรมการผู้แทนหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศสามารถดำเนินการได้ทั้งสองกรณี

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศมีประสิทธิภาพและมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน อาศัยอำนาจหน้าที่ข้อ ๒.๒ (๔) คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศมีหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางหรือข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ประกอบกับข้อสั่งการของประธานคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในคราวการประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ กำหนดให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ที่ได้แต่งตั้งขึ้นตามคำสั่งของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓ ชุดคณะทำงาน เพื่อพิจารณาตรวจสอบผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ก่อนเสนอให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณา มีแนวทางปฏิบัติงานด้านการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศที่มีการวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง เป็นที่น่าเชื่อถือ มีรูปแบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงได้มีการจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานด้านการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ

กำหนดวิธีการและแนวทางการปฏิบัติงานด้านการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศตามกรอบที่กำหนดตามมาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานอ่านภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานด้านการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง มีมาตรฐาน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๓ ขอบเขต

คู่มือฉบับนี้สำหรับคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ตามมาตรการของ คทช. เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน คือ

- เพื่อหาตำแหน่งและขอบเขตที่ดินของรัฐ
- เพื่อหาร่องรอยการทำประโยชน์ในที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ
- เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการบริหารจัดการที่ดิน

ทั้งนี้ รวมถึงการดำเนินการตามคำสั่งศาล

๑.๔ คำนิยาม/นิยามศัพท์

ภาพถ่ายทางอากาศ (Aerial Photograph)

หมายถึง ภาพถ่ายที่ได้จากการถ่ายภาพจากจุดหนึ่งจุดใดเหนือขึ้นไปจากพื้นที่ที่ทำการถ่ายภาพ โดยที่กล้องถ่ายภาพหรืออุปกรณ์อื่นที่ใช้ในการถ่ายภาพนั้นติดตั้งบนอากาศยาน (Airborne Vehicle) ซึ่งอาจเป็นเครื่องบิน บอลลูน หรืออากาศยานอื่น เช่น กระสวยอวกาศ (Space Shuttle) หรือจรวดที่อยู่ในระยะสูง (High Altitude Rocket)

ภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อน (Stereoscopic Pair of Photographs)

หมายถึง ภาพถ่ายทางอากาศที่มีส่วนซ้อนในแนวบินเดียวกันอย่างน้อยร้อยละ ๖๐ จึงจะเพียงพอสำหรับ “การมองภาพสามมิติ” อย่างสมบูรณ์

การอ่านภาพถ่ายทางอากาศ (Aerial Photo Reading)

คือ ขั้นแรกของการศึกษาภาพถ่ายทางอากาศ เป็นเพียงการอ่านให้รู้รายละเอียดหรือวัตถุที่เห็นในภาพถ่าย มีรูปร่าง ขนาดอย่างไร แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

- การตรวจพบ (Detection) เป็นการเห็นหรือรับรู้ว่ามีวัตถุหรือรายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ

- การรู้จัก (Recognition) จากลักษณะต่าง ๆ ในภาพ เช่น รูปร่าง ขนาด ความหยาบละเอียดและคุณลักษณะอื่น ๆ ช่วยให้ผู้ใช้ภาพถ่ายจำวัตถุหรือรายละเอียดที่คุ้นเคยในภาพได้

- การพิสูจน์ทราบ (Identification) เมื่อผู้อ่านภาพถ่ายทางอากาศเห็นและคุ้นเคยกับสิ่งที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศก็จะบอกได้ว่าวัตถุหรือรายละเอียดที่ปรากฏบนภาพถ่ายเป็นอะไรมีชื่อเฉพาะอย่างไร เช่น มีชื่อเรียกว่า บ้าน ถนน แม่น้ำ ภูเขา เป็นต้น

การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ (Aerial Photo Interpretation)

คือ ขั้นตอนที่ผู้ใช้ภาพถ่ายต้องการรู้ให้ลึกซึ้งกว่าการอ่านภาพ ในขั้นนี้ผู้ใช้ต้องการทราบถึงความหมายของสิ่งที่เห็นในภาพ การแปลภาพถ่ายทางอากาศ ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้

- การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการวิเคราะห์รายละเอียดจากในภาพ โดยให้มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของงานนั้น ๆ แล้วทำการลากขอบเขตของสิ่งที่เหมือนกันบนภาพถ่ายตามคำอธิบายที่สร้างขึ้น โดยอาศัยลักษณะต่าง ๆ ในภาพถ่ายทางอากาศร่วมด้วยเช่น ขนาด สี ความสัมพันธ์ เงา เป็นต้น
- การจำแนก (Classification) เป็นการเปรียบเทียบแต่ละหน่วยที่ทำการลากขอบเขตขึ้นในเชิงลึก เป็นลำดับขั้นตอนถัดจากการวิเคราะห์ อย่างไรก็ตาม เมื่อสิ่งที่จะศึกษาเห็นได้ไม่ชัดเจนในภาพ ผู้แปลภาพถ่ายจำเป็นที่จะต้องออกสนามร่วมด้วย
- การลงความเห็นโดยพิจารณาจากเหตุผล (Deduction) เป็นขั้นที่เกี่ยวข้องกับการรวมเอาการสังเกต และความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาพิจารณารวมกัน เพื่อจะได้ข้อมูลที่ไม่สามารถหาได้จากภาพถ่ายเพียงอย่างเดียว

การใช้ที่ดิน (LANDUSE)

หมายถึง กิจกรรมของมนุษย์ที่มีความสัมพันธ์กับที่ดินนั้นโดยเฉพาะ เช่น บริเวณชานเมืองใช้ปลูกบ้านอยู่อาศัยสำหรับครอบครัวเดียว ก็จะอธิบายได้ว่าเป็นการใช้ที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย หรือจำแนกได้ว่าเป็นที่อยู่อาศัยสำหรับครอบครัวเดียว

การปกคลุมดิน (LAND COVER)

หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนพื้นโลก เช่น แหล่งชุมชน ทะเลสาบ ธารน้ำแข็ง

พื้นหลักฐานทางราบ (Horizontal Datum)

๑ พื้นหลักฐาน Indian 1975 (Indian Datum 2518) ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ องค์การแผนที่กระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา (Defense Mapping Agency Hydrographic/Topographic Center : DMAHTC) ได้ทำการคำนวณปรับแก้โครงข่ายสามเหลี่ยมชั้นที่ ๑ โดยรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของโครงข่ายสามเหลี่ยมชั้นที่ ๑ ทั้งของประเทศไทยและพม่า

๒ พื้นหลักฐาน WGS 84 (World Geodetic System 1984) ใช้ระบบดาวเทียมจีพีเอส (Global Positioning System) สามารถรังวัดสัญญาณได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ทุกจุดบนพื้นโลก พื้นหลักฐานนี้เรียกได้ว่าเป็นระบบพื้นหลักฐานสากล

สำหรับประเทศไทย ใช้พื้นหลักฐานท้องถิ่น (LOCAL DATUM) ที่ชื่อว่า อินเดียน 1975 (2518) (INDIAN 1975 DATUM) โดยพื้นหลักฐานนี้ใช้รูปทรงรีเอเวอร์เรสท์ เป็นรูปทรงรีอ้างอิง ซึ่งจะมีปรากฏในส่วนท้ายของแผนที่ มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ชุด L 7017 ที่ถือเป็นแผนที่ฐาน (BASE MAP) และเนื่องจากเทคโนโลยีด้านดาวเทียมที่ไม่ได้ใช้การอ้างอิงกับพื้นหลักฐานท้องถิ่น แต่ใช้พื้นหลักฐานสากลที่ทำให้สามารถอ้างอิงได้ทั่วโลก เรียกว่า พื้นหลักฐาน WGS 84 (WORLD GEODETIC SYSTEM 1984) ส่งผลให้การสำรวจในยุคปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนมาใช้พื้นหลักฐาน WGS 84 ในการนี้กรมแผนที่ทหารก็ได้ปรับมาใช้พื้นหลักฐาน WGS 84 เช่นกัน โดยรายละเอียดจะปรากฏในส่วนท้ายของแผนที่ มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ชุด L 7018

ระบบพิกัด (Coordinate System)

เป็นระบบที่สร้างขึ้นสำหรับใช้อ้างอิงในการกำหนดตำแหน่งหรือบอกตำแหน่งบนพื้นโลกจากแผนที่ มีลักษณะเป็นตารางโครงข่ายที่เกิดจากการตัดกันของเส้นตรงสองชุดที่กำหนดให้วางตัวอยู่ในแนวเหนือ-ใต้ และตะวันออก-ตะวันตก ตามแนวศูนย์กำเนิด (Origin) สำหรับคู่มือฉบับนี้จะกล่าวถึงระบบพิกัด ๒ ระบบ คือ

- ระบบพิกัดภูมิศาสตร์ (Geographic coordinate) เป็นระบบพิกัดที่กำหนดตำแหน่งต่าง ๆ บนพื้นโลก ด้วยวิธีการอ้างอิงบอกตำแหน่งเป็นค่าระยะเชิงมุมของละติจูด (latitude) และลองจิจูด (longitude)
- ระบบพิกัดกริด UTM (Universal Transverse Mercator Grid System) เป็นระบบตารางกริดที่ใช้ช่วยในการกำหนดตำแหน่งและใช้อ้างอิงในการบอกตำแหน่ง ตารางกริดมีขนาดรูปร่างเท่ากันทุกตาราง โดยการนำเอาเส้นโครงแผนที่แบบ Universal Transverse Mercator มาใช้ดัดแปลงการถ่ายทอดรายละเอียดของพื้นผิวพิภพ

บันทึก

วันที่..... / ...../ .....

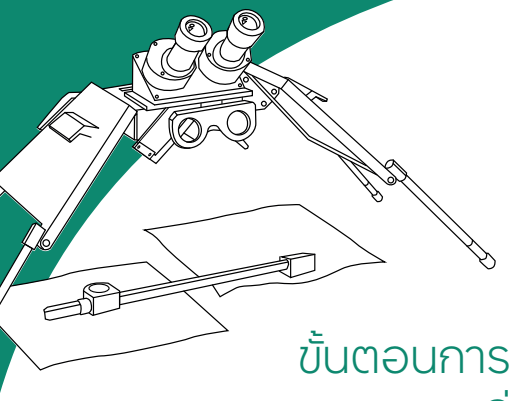

บทที่ ๒

ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ตามมาตรการ เรื่องขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานอ่านภาพถ่ายทางอากาศ มีวัตถุประสงค์การดำเนินงาน คือ

๑. เพื่อหาตำแหน่งและขอบเขตที่ดินของรัฐ
๒. เพื่อหาร่องรอยการทำประโยชน์ในที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ
๓. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการบริหารจัดการที่ดิน

โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑

๒.๑ เอกสารหลักฐานที่ต้องดำเนินการจัดส่งให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ใช้ประกอบการพิจารณารับดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๑ กรณี คณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด)

๑.๑ สำเนารายงานการประชุม คพร. จังหวัด ในครั้งที่มีมติให้ใช้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๑.๒ เอกสารและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องที่มีมติให้ใช้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๑.๓ ขีดขอบเขตบริเวณที่ขอให้อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศลงบนแผนที่ภูมิประเทศในระบบพิกัด UTM มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L7017 ของกรมแผนที่ทหาร

๑.๔ ค่าพิกัด UTM ที่ครอบคลุมบริเวณที่ขอให้อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการจัดส่งเอกสารให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ภายใน ๓๐ วัน นับจากที่ คพร. จังหวัด ได้มีมติ

๒ กรณี หน่วยงานศาล

๒.๑ คำสั่ง/หมายเรียกให้ทำคำชี้แจง

๒.๒ เอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ใช้ประกอบการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ตามคำสั่งศาล

๒.๓ ค่าพิกัด UTM ที่ครอบคลุมบริเวณที่ขอให้อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๒.๒ การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ส่วนที่ ๒

๑ การประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ขั้นตอนการประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑.๑ สรุปความคืบหน้า และแจ้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

๑.๒ พิจารณารับเรื่องที่ร้องขอให้ดำเนินการอ่าน แปลฯ จาก คพร. จังหวัด หรือหน่วยงานอื่น

๑.๓ มอบหมายให้หน่วยงานคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ดำเนินการอ่าน แปลฯ

๑.๔ พิจารณารับรองผลการอ่าน แปลฯ ก่อนส่งมอบให้ คพร. จังหวัด หรือหน่วยงานอื่น เพื่อพิจารณาต่อไป

๒ การจัดซื้อภาพถ่ายทางอากาศ

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดซื้อภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อน ขนาด ๙ ” x ๙ ” จากกรมแผนที่ทหาร ให้ครอบคลุมบริเวณที่ขอให้อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ในรูปแบบชนิดพิมพ์ลงบนกระดาษโปรไมด์ และชนิดข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศเชิงเลข (Digital Photo) หรือชนิดพิมพ์ลงบนฟิล์ม (ไดอะโพซิทิฟ-Diapositive)

๓ การสร้างระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ (Aerial Photomap Production)

ระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ ที่ใช้ในคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ เป็นระวางฯ ที่กรมที่ดินได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดสร้าง โดยใช้ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศเก่า (Historical Aerial Photograps) ชั้นปีต่าง ๆ ที่จัดซื้อมาจากกรมแผนที่ทหาร ตามที่คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการจัดสร้างระวางฯ เป็นกรณี ๆ ไป โดยมีการจัดเตรียมข้อมูล และขั้นตอนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๓.๑ การจัดเตรียมข้อมูล (Data Preparation)

๓.๑.๑ ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศเก่า (Historical Aerial Photographs) ในบริเวณพื้นที่ที่ต้องการจัดสร้างระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศซึ่งภาพถ่ายทางอากาศดังกล่าวจะนำเข้าด้วยระบบดิจิทัลจากการกราดภาพ (Digital Scanning) ด้วยเครื่องกราดภาพรายละเอียดสูง (Photogrammetric Scanner) ที่มีค่าความละเอียด (Resolution) ๒๐ ไมครอน โดยข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศเก่าที่ใช้ในการจัดสร้างระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ประกอบด้วย

๑) ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ WWS บินถ่ายภาพทางอากาศ ช่วงปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ถึง ปี พ.ศ. ๒๔๙๗

๒) ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ VAP-61 บินถ่ายภาพทางอากาศ ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๑๓

๓) ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ น.ส.๓ (N.S.3) บินถ่ายภาพทางอากาศ ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๒๒

๔) ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศ โครงการกรมที่ดิน (LTP) บินถ่ายภาพทางอากาศ ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๓๘

๕) ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศชั้นปีอื่น ๆ ตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

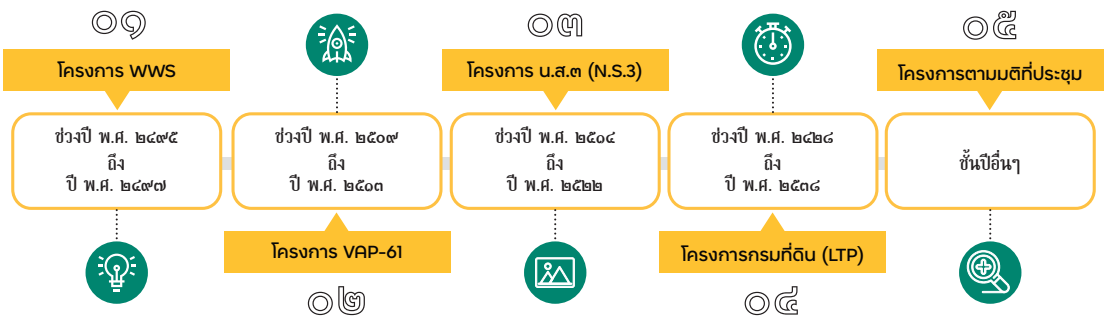

๓.๑.๒ ข้อมูลแผนที่ฐาน (Base Map) ที่มีค่าพิกัดที่สามารถอ้างอิงได้บนพื้นโลก หรือหมุดบังคับภาพภาคพื้นดิน (GCP) เพื่อสำหรับอ้างอิงในการแปลงค่าพิกัดจากพิกัดภาพเป็นค่าพิกัดที่อ้างอิงได้บนพื้นโลกตามแผนที่ฐาน หรือหมุดบังคับภาพภาคพื้นดิน (GCP) ซึ่งในการจัดสร้างระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศดังกล่าวนี้ กรมที่ดินใช้ข้อมูลภาพออร์โทสีเชิงเลข (Orthophoto) บินถ่ายภาพทางอากาศช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศเชิงเลข (DMC) ของกรมที่ดิน บินถ่ายภาพทางอากาศช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นแผนที่ฐาน

๓.๑.๓ ข้อมูลแบบจำลองระดับความสูงเชิงเลข (Digital Elevation Model : DEM)

๓.๑.๔ ข้อมูลค่าพารามิเตอร์กล้องถ่ายภาพทางอากาศ (ถ้ามี)

๓.๒ ขั้นตอนการสร้างระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศจากภาพถ่ายเก่า (Historical Aerial Photomap Production)

การสร้างระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศจากภาพถ่ายเก่าสำหรับใช้ประกอบการอ่าน แปล ภาพถ่ายทางอากาศของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ กรมที่ดินจะพิจารณาและดำเนินการเป็น ๒ วิธี ดังนี้

๓.๒.๑ วิธีการปรับแก้ภาพถ่ายทางอากาศแบบภาพถ่ายเดี่ยว (Single Photo Rectification)

วิธีการปรับแก้ภาพถ่ายทางอากาศแบบภาพถ่ายเดี่ยว (Single Photo Rectification) เป็นการปรับแก้ทางเรขาคณิต (Geometric Correction) ของภาพถ่ายเก่าจากโครงการ WWS และ VAP-61 ตามหลักวิชาการด้านโฟโตแกรมเมตรี (Photogrammetry) โดยการปรับแก้จะหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับภาพ (Image to Image Rectification) หรือภาพกับแผนที่ฐาน (Image to Map Rectification) โดยการกำหนดตำแหน่งที่เหมือนกันทั้งสองภาพด้วยหมุดบังคับภาพภาคพื้นดิน ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑ นำเข้าข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศ

๒ กำหนด Geometric Model

๓ กำหนดข้อมูลพิกัดอ้างอิง (Reference Map Information)

๔ กำหนดตำแหน่งหมุดบังคับภาพ Control Point

๕ ประมวลผลภาพถ่ายทางอากาศ (Resampling)

๖ การตรวจสอบความถูกต้อง (Positioning Accuracy)

๗ การตัดระวางและประกอบระวาง (Subset and Assemble tonnage)

๑) นำเข้าข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศที่ต้องการปรับแก้ข้อมูลแบบจำลองระดับความสูงเชิงเลข (DEM) และแผนที่ฐาน (Base Map)

๒) กำหนด Geometric Model ให้เหมาะสมกับข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศที่นำมาปรับแก้ เช่น กำหนดสมการ Polynomials GeometricModel สำหรับพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางระดับของภูมิประเทศไม่มาก และกำหนดสมการ Camera Geometric Model สำหรับพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางระดับของภูมิประเทศเป็นอย่างมาก

๓) กำหนดข้อมูลพิกัดอ้างอิง (Reference MapInformation) ได้แก่ การกำหนดพื้นหลักฐาน Indian 1975

๔) กำหนดตำแหน่งหมุดบังคับภาพ (Control Point) อย่างน้อย ๔ หมุด บนรายละเอียดของภาพถ่ายที่เห็นเด่นชัด เช่น จุดตัดของถนนจุดตัดของคันนา เป็นต้น ซึ่งโดยปกติค่าพิกัดหมุดบังคับภาพถ่ายได้มาจากกรรมวิธีการสำรวจภาคพื้นดิน

๕) ประมวลผลภาพถ่ายทางอากาศ (Resampling) เป็นการประมวลผลภาพถ่ายทางอากาศที่ปรับแก้ค่าความคลาดเคลื่อนรวม (RMSE) และกำหนดขนาดของจุดภาพ (Pixel Size) ดังนี้

- ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ กำหนดขนาดของจุดภาพ (Pixel Size) ๑ เมตร (คำนวณจากค่าความละเอียดภาพต้นฉบับ ๒๐ ไมครอน)
- ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วน ๑ : ๑๕,๐๐๐ กำหนดขนาดของจุดภาพ (Pixel Size) ๐.๓ เมตร (คำนวณจากค่าความละเอียดภาพต้นฉบับ ๒๐ ไมครอน)

โดยสมการค่าสังเกตที่ใช้ คือ สมการสภาวะร่วมเส้นจะแสดงค่าความคลาดเคลื่อนรวม (Root Mean Square Error : RMSE) ซึ่งค่าที่คำนวณได้ คำนวณมาจากความคลาดเคลื่อนจากพิกัดภาพและความคลาดเคลื่อนของพิกัดภาคพื้นดิน โดยทั่วไปค่าที่ได้ควรจะน้อยกว่าขนาดของจุดภาพของรายละเอียดของภาพถ่ายทางอากาศ

๖) การตรวจสอบความถูกต้อง (Positioning Accuracy)

ตรวจสอบความถูกต้องเชิงตำแหน่งของภาพถ่ายทางอากาศที่ประมวลผลได้ โดยเปรียบเทียบตำแหน่งและค่าพิกัดกับแผนที่ฐานต้องมีค่าความถูกต้องเชิงตำแหน่ง (Positioning Accuracy) ไม่เกิน ๑ เมตร

๗) การตัดระวาง (Subset) และประกอบระวาง

การตัดระวาง (Subset) เป็นการตัดระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศให้มีขนาด ๒x๒ กิโลเมตร เพื่อนำมาประกอบเป็นระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศตามรูปแบบที่กำหนด และทำการประกอบและอัดระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ลงบนกระดาษอัดรูปขนาด ๒๐x๒๔ นิ้ว ด้วยเครื่องอัดย่อขยายภาพด้วยระบบดิจิทัล

๓.๒.๒ วิธีการปรับแก้ภาพถ่ายทางอากาศแบบภาพถ่ายคู่ (Ortho Photo Rectification)

วิธีการปรับแก้ภาพถ่ายทางอากาศแบบภาพถ่ายคู่ (Ortho Photo Rectification) เป็นวิธีที่ใช้สร้างระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศในบริเวณพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางระดับความสูงของภูมิประเทศ และเป็นพื้นที่ที่ต้องจัดสร้างระวางจำนวนหลายระวาง โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑) การสร้างบล็อกงานภาพถ่ายทางอากาศ (Aerialblock adjustment)

เป็นการปรับแก้ความเอียงและมาตราส่วนจากภาพถ่ายคู่ (Ortho Photo Rectification) ที่มีการรังวัดประมวลผลขยายหมุดบังคับภาพ เพื่อใช้เป็นหมุดบังคับภาพถ่ายทางอากาศต่อเนื่อง และการทำโครงข่ายสามเหลี่ยมทางอากาศ ตามหลักวิชาการด้านโฟโตแกรมเมตรี (Photogrammetry) โดยมีการกำหนด ค่าเริ่มต้นของบล็อกงาน ได้แก่ เส้นโครงแผนที่ (Projection) ค่าความสูงบิน และค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของกล้องถ่ายภาพทางอากาศ เช่นชื่อกล้องถ่ายภาพทางอากาศ ความยาวโฟกัสของเลนส์ ค่าจุดดัชนี (Fiducial Mark) เป็นต้น

๒) การรังวัดภายใน (Interior Orientation)

เป็นการปรับภาพถ่ายทางอากาศให้มีแกนหมุนถูกต้องเสมือนขณะทำการถ่ายภาพ ซึ่งต้องทราบทิศทางการหมุนของภาพ (Image Orientation) ขณะบินถ่ายภาพ เพื่อช่วยในการคำนวณการแปลงค่าพิกัดจากพิกัดเครื่องมือสู่พิกัดภาพ โดยใช้วิธีการรังวัดจุดดัชนี (Fiducial Mark) ซึ่งปรากฏอยู่บริเวณมุมของภาพถ่ายทางอากาศ

๓) การรังวัดหมุดสำหรับงานโครงข่ายสามเหลี่ยมทางอากาศ

เป็นการรังวัดหมุดพิกัด ได้แก่ หมุดบังคับภาพภาคพื้นดิน (GCP) และหมุดโยงยึด (Tie Point) บนรายละเอียดของภาพถ่ายที่เห็นเด่นชัด เช่น จุดตัดของถนน จุดตัดของคันนา เป็นต้น ให้ครอบคลุมพื้นที่ที่ต้องการจัดสร้างระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ เป็นต้น

๔) การคำนวณข่ายสามเหลี่ยมทางอากาศ (Photogrammetric Triangulation)

เป็นการคำนวณปรับแก้ค่าพิกัดด้วยวิธีการคำนวณตามหลักการวางโครงข่ายสามเหลี่ยมทางอากาศ โดยสมการค่าสังเกตที่ใช้ คือ สมการสภาวะร่วมเส้น จะแสดงค่าความคลาดเคลื่อนรวม (Root Mean SquareError : RMSE)

๕) การประมวลผลภาพถ่ายทางอากาศ (Resampling)

เป็นการประมวลผลภาพถ่ายทางอากาศที่ผ่านการปรับแก้ข่ายสามเหลี่ยมทางอากาศและมีค่าความคลาดเคลื่อนรวม (RMSE) และกำหนดขนาดของจุดภาพ (PixelSize) ดังนี้

- ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐กำหนดขนาดของจุดภาพ (Pixel Size) ๑ เมตร (คำนวณจากค่าความละเอียดภาพต้นฉบับ ๒๐ ไมครอน)
- ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วน ๑ : ๑๕,๐๐๐กำหนดขนาดของจุดภาพ (Pixel Size) ๐.๓ เมตร (คำนวณจากค่าความละเอียดภาพต้นฉบับ ๒๐ ไมครอน)

โดยสมการค่าสังเกตที่ใช้ คือ สมการสภาวะร่วมเส้น จะแสดงค่าความคลาดเคลื่อนรวม (Root Mean Square Error : RMSE) ซึ่งค่าที่คำนวณได้ คำนวณมาจากความคลาดเคลื่อนจากพิกัดภาพและความคลาดเคลื่อนของพิกัดภาคพื้นดิน โดยทั่วไปค่าที่ได้ควรจะน้อยกว่าขนาดของจุดภาพของรายละเอียดของภาพถ่ายทางอากาศ

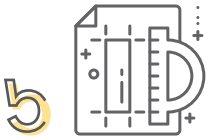

๖ การสร้างแบบจำลองระดับความสูงเชิงเลข (Digital Elevation Model)

๗ การตรวจสอบความถูกต้องเชิงตำแหน่ง (Positioning Accuracy)

๘ การต่อภาพถ่ายทางอากาศ (Mosaic)

๙ การตัดระวางและประกอบระวาง Subset and Assemble tonnage

๖) การสร้างแบบจำลองระดับความสูงเชิงเลข (Digital Elevation Model: DEM)

แบบจำลองระดับความสูงเชิงเลข คือ กระบวนการรังวัดความสูงที่เป็นตัวแทนของภูมิประเทศ ซึ่งมีความสำคัญต่อความถูกต้องทางตำแหน่งของระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ เนื่องจากค่าความสูงของภูมิประเทศนำมาใช้ในการคำนวณความคลาดเคลื่อนทางตำแหน่งบนภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่งใช้วิธีการรังวัดด้วยภาพดิจิทัลบนคู่ภาพสามมิติ โดยการประมวลผลแบบ Image Matching ผลลัพธ์เป็นแบบจำลองระดับความสูงที่เป็นตัวแทนของพื้นผิวภูมิประเทศ

๗) การตรวจสอบความถูกต้องเชิงตำแหน่ง (Positioning Accuracy)

ตรวจสอบความถูกต้องเชิงตำแหน่งของภาพถ่ายทางอากาศที่ประมวลผลได้โดยเปรียบเทียบตำแหน่งและค่าพิกัดกับแผนที่ฐานต้องมีค่าความถูกต้องเชิงตำแหน่ง (Positioning Accuracy) ไม่เกิน ๑ เมตร

๘) การต่อภาพถ่ายทางอากาศ (Mosaic)

การต่อภาพถ่ายทางอากาศ (Mosaic) คือ การนำภาพถ่ายทางอากาศเชิงเลข (ภาพถ่ายที่ทำการปรับแก้) มาต่อกันจำนวนหลาย ๆ ภาพให้เป็นผืนเดียวกัน โดยการสร้างแนวต่อภาพถ่ายทางอากาศ (Seamlines) เพื่อกำหนดขอบเขตของพื้นที่บนภาพแต่ละภาพที่จะใช้ในการต่อภาพการตัดระวาง

๙) การตัดระวาง (Subset) และประกอบระวาง

การตัดระวาง (Subset) เป็นการตัดระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศให้มีขนาด ๒x๒ กิโลเมตร เพื่อนำมาประกอบเป็นระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศตามรูปแบบที่กำหนดและทำการประกอบและอัดระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ลงบนกระดาษอัดรูป ขนาด ๒๐x๒๔ นิ้ว ด้วยเครื่องอัดย่อขยายภาพด้วยระบบดิจิทัล (กรมที่ดิน, ๒๕๖๕)

๔ การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

ขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินงานอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ขนาด ๙” x ๙” และถ่ายทอด (Transfer) ลงบนระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ หรือระวางภาพถ่ายภาพถ่ายทางอากาศที่จัดทำขึ้นในข้อ ๓ โดยปฏิบัติงาน ดังนี้

๔.๑ การปฏิบัติงานอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศในภาคสำนักงาน

๔.๒ การปฏิบัติงานตรวจสอบข้อมูลภาคสนาม

๔.๓ การปฏิบัติงานภายหลังจากการตรวจสอบภาคสนาม

๔.๔ เมื่อปฏิบัติงานแล้วเสร็จตามข้อ ๔.๑ - ๔.๓ ให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจัดทำรายงานประกอบผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ จำนวน ๑ ชุด พร้อมลงชื่อรับรองเล่มรายงาน และจัดส่งให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศเป็นผู้จัดเก็บ ทั้งนี้ รายละเอียดขั้นตอนดังกล่าวปรากฏในบทที่ ๓ การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๕ การตรวจสอบผลโดยคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศในเบื้องต้น ก่อนนำเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศเพื่อพิจารณารับรองผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๖ การจัดทำแผนที่ต้นร่าง

ขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินการจัดทำแผนที่ต้นร่าง แสดงผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ พร้อมลงสัญลักษณ์การจำแนกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Classification) ซึ่งเป็นผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศที่ได้ดำเนินการตรวจสอบและผ่านการพิจารณาโดยคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศแล้ว

๗ การพิจารณารับรองผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

ขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณารับรองผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ที่ปรากฏในแผนที่ต้นร่างที่ได้จัดทำขึ้นตามข้อ ๖ พร้อมระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศหรือระวางภาพถ่ายทางอากาศที่ได้จัดทำขึ้นตามข้อ ๓ โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

๗.๑ หากที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศมีมติรับรองผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ จะเสนอประธานอนุกรรมการ เพื่อลงนามรับรองผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ และส่งผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ให้ คพร. จังหวัด หรือหน่วยงานที่ร้องขอใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับที่ดินของรัฐต่อไป

๗.๒ หากที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณาแล้วมีมติไม่รับรองผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ให้นำผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ดังกล่าว กลับเข้าสู่การพิจารณาของคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อพิจารณาทบทวนใหม่อีกครั้ง แล้วนำเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศเพื่อพิจารณารับรองผลต่อไป

หากที่ประชุมฯ มีมติรับรอง จะเสนอเพื่อลงนามรับรอง และส่งผลฯ ให้ คพร. จังหวัด หรือหน่วยงานที่ร้องขอ ใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับที่ดินของรัฐ

หากที่ประชุมฯ มีมติไม่รับรอง ให้นำกลับเข้าสู่การพิจารณา เพื่อพิจารณาทบทวนใหม่อีกครั้ง แล้วนำเสนอเพื่อพิจารณารับรองผลต่อไป

๘ การลงนามรับรองในระวางแผนที่ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

ขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินงานลงนามในระวางแผนที่ผลการอ่าน แปลตีความภาพถ่ายทางอากาศที่ผ่านการพิจารณารับรองผลในที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศแล้ว โดยคณะอนุกรรมการที่มีอำนาจในการลงนามดังกล่าวประกอบด้วย

๘.๑ ประธานอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

๘.๒ อนุกรรมการและเลขานุการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

๘.๓ อนุกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๙ การจัดเก็บสำเนาระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศและสำเนาระวางแผนที่ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลที่ได้ดำเนินการตามมาตรการของ คทช. เรื่องขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานอ่านภาพถ่ายทางอากาศแล้วโดยจัดเก็บเป็นสำเนาระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ และสำเนาระวางแผนที่ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ในรูปของไฟล์ดิจิทัล (Digital file) ด้วยวิธีการกราดภาพ (Scan) ความละเอียด 200 dpi สำหรับระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ และระวางแผนที่ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ต้นฉบับ ดำเนินการจัดส่งให้กับ คพร. จังหวัด หรือหน่วยงานที่ร้องขอต่อไป

๑๐ การจัดส่งผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ให้กับ คพร.จังหวัด หรือหน่วยงานที่ร้องขอ โดยเอกสารที่ต้องดำเนินการจัดส่ง มีดังนี้

๑๐.๑ ระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

๑๐.๒ ระวางแผนที่ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

๑๐.๓ สัญลักษณ์การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๑๐.๔ มาตรการของ คทช. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ หรือ มาตรการของ คทช. เรื่อง ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

๒.๓ ผังขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

สัญลักษณ์	เริ่ม/สิ้นสุด	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน	การตัดสินใจ	การรับเรื่อง	จุดเชื่อมโยงผังงาน
คำอธิบายสัญลักษณ์					

ที่	ดำเนินการโดย / ขั้นตอน/กิจกรรม	คพร. จังหวัด	ฝ่ายเลขานุการฯ	คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	หน่วยงานอ่าน แปลฯ	คณะทำงานกลั่นกรองฯ
ส่วนที่ ๑	**คพร. จังหวัด มีมติให้ใช้ผลการอ่าน แปลฯ**					
๑	กองที่ดินของรัฐ สคทช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ รับเอกสารที่ คพร.จังหวัด/หน่วยงานอื่นจัดส่งมา และพิจารณาตรวจสอบว่าเป็น/ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรการของ คทช. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิฯ					
๒	ฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศดำเนินการจัดทำระเบียบวาระการประชุมเพื่อเสนอเรื่องให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณา					

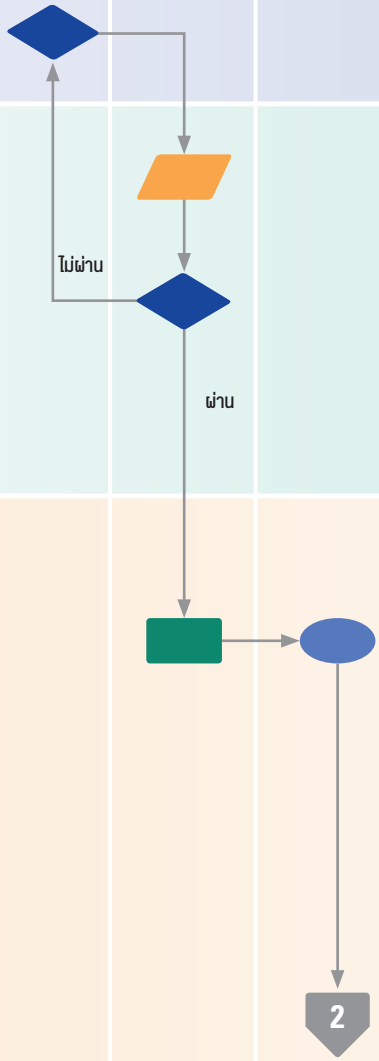

๒.๓ ผังขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ (ต่อ)

สัญลักษณ์	เริ่ม/สิ้นสุด	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน	การตัดสินใจ	การรับเรื่อง	จุดเชื่อมโยงผังงาน
คำอธิบายสัญลักษณ์					

ที่	ขั้นตอน/กิจกรรม \ ดำเนินการโดย	คพร. จังหวัด	ฝ่ายเลขานุการฯ	คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	หน่วยงานอ่าน แปลฯ	คณะทำงานกลั่นกรองฯ
ส่วนที่ ๒				1		
๑	การประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ					
๒	การจัดซื้อภาพถ่ายทางอากาศจากกรมแผนที่ทหาร					
๓	การจัดทำระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศโดยกรมที่ดิน					
๔	การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ					
๕	การตรวจสอบผลโดยคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ					
๖	การจัดทำแผนที่ต้นร่าง					
๗	การพิจารณารับรองผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ			ผ่าน 3	ไม่ผ่าน	

๒.๓ ผังขั้นตอนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ (ต่อ)

สัญลักษณ์	เริ่ม/สิ้นสุด	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน	การตัดสินใจ	การรับเรื่อง	จุดเชื่อมโยงผังงาน
คำอธิบายสัญลักษณ์					

ที่	ดำเนินการโดย / ขั้นตอน/กิจกรรม	คพร. จังหวัด	ฝ่ายเลขานุการฯ	คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	หน่วยงานอ่าน แปลฯ	คณะทำงานกลั่นกรองฯ
ส่วนที่ ๒				2		
๘	การลงนามรับรองในระวางแผนที่ผลการอ่าน แปลฯ					
๙	การจัดเก็บสำเนาระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศและสำเนาระวางแผนที่ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ					
๑๐	การจัดส่งผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศให้ คพร.จังหวัด					
	สิ้นสุด					

บันทึก

วันที่..... / ...../ .....

บันทึก

วันที่..... / ...../ .....

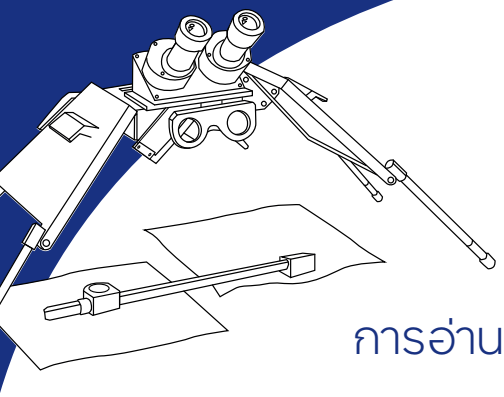

บทที่ ๓
การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๓.๑ หลักการและองค์ประกอบการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เป็นการใช้หลักการมองภาพสามมิติเข้ามาช่วยในการจำแนกสภาพพื้นที่ตามลักษณะที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ โดยใช้ความแตกต่างขององค์ประกอบพื้นฐานของภาพถ่ายทางอากาศเป็นตัวกำหนด ซึ่งประกอบด้วย ๘ องค์ประกอบ ดังนี้

รูปร่าง Shape

รูปร่างของวัตถุที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศมีทั้งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติจะมีรูปร่างไม่แน่นอน ไม่เป็นระเบียบ เช่น หนอง บึง ลำคลอง ส่วนสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นจะมีระเบียบค่อนข้างแน่นอนสม่ำเสมอเป็นแนวตรง หากมีรูปโค้งจะเป็นลักษณะของโค้งทางเรขาคณิต เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ รูปร่างของอาคาร ถนน เป็นต้น

รูปร่างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

รูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้น

ภาพ ๑ เปรียบเทียบรูปร่างของวัตถุที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น

ขนาด
Size

ขนาดของสิ่งที่ปรากฏให้เห็นในภาพถ่ายทางอากาศเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจว่าสิ่งนั้นเป็นอะไร เช่น ขนาดของพืชพันธุ์ที่ปรากฏในภาพสามารถวิเคราะห์ช่วงอายุและประเภทของพืช หรือขนาดของอาคารสิ่งปลูกสร้าง ปกติอาคารหลังเล็กๆ มักเป็นบ้านที่อยู่อาศัย อาคารหลังใหม่มักเป็นอาคารพาณิชย์ โรงเรียน สถานที่ราชการ หรือโรงงาน เป็นต้น

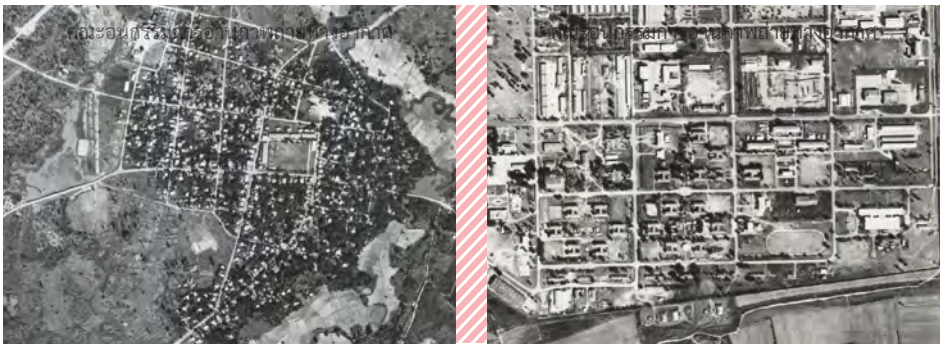

สิ่งปลูกสร้างขนาดเล็ก ที่เป็นบ้าน/หมู่บ้าน

สิ่งปลูกสร้างขนาดใหญ่ ที่เป็นสถานที่ราชการ อาคารพาณิชย์

ภาพ ๒ เปรียบเทียบขนาดของสิ่งที่ปรากฏให้เห็นในภาพถ่ายทางอากาศ

ลักษณะเนื้อภาพ
Texture

ความหยาบความละเอียดเป็นผลมาจากการรวมกันของจุดภาพของวัตถุที่ปรากฏบนภาพถ่าย วัตถุบางชนิดละเอียด มีผิวเรียบ บางชนิดผิวหยาบขรุขระ เช่น ป่าโกงกางจะมีเนื้อภาพที่ละเอียดกว่าป่าดิบชื้น บริเวณที่นาเนื้อภาพจะละเอียดมาก ส่วนที่ปลูกพืชไร่เนื้อภาพจะหยาบกว่า

ป่าดิบชื้น ป่าชายเลน/ป่าโกงกาง พืชไร่ นาข้าว

ภาพ ๓ เปรียบเทียบลักษณะเนื้อภาพที่มีความหยาบความละเอียดแตกต่างกัน

รูปแบบ
Pattern

เป็นการจัดวางเชิงพื้นที่ของสิ่งที่ปรากฏบนผิวดินในรูปถ่ายทางอากาศ ทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น รูปแบบของวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นมักเรียงตัวอยู่ในขอบเขตที่เป็นทรงเรขาคณิตชัดเจน ซึ่งตรงข้ามกับการเรียงตัวธรรมชาติจะกระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบ เช่น การปลูกยางพารา จะเป็นแถวเป็นแนวซึ่งต่างจากป่าไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ

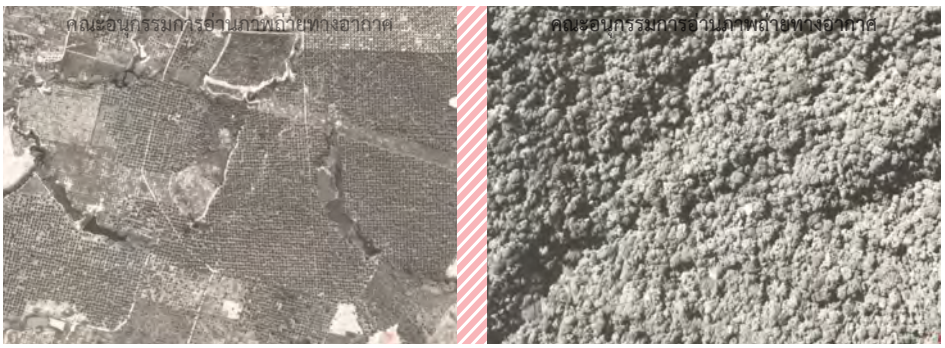

สวนมะพร้าว ป่าไม้

ภาพ ๔ เปรียบเทียบรูปแบบการเรียงตัวของสิ่งที่ปรากฏบนผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้นและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

เงา
Shadow

เงาที่ปรากฏให้เห็นบนภาพถ่ายทางอากาศช่วยให้การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศมีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น เช่น เงาของต้นไม้สามารถบอกได้ว่าเป็นประเภทต้นไม้ใหญ่หรือไม้พุ่มหรือพันธุ์ไม้ชนิดใด หรือเงาของอาคารสิ่งก่อสร้าง

เงาของต้นไม้ขนาดต่าง ๆ เงาของอาคารสิ่งก่อสร้าง

ภาพ ๕ ลักษณะเงาที่ปรากฏให้เห็นบนภาพถ่ายทางอากาศ

สี (Color, Tone)

ระดับสีจะสัมพันธ์กับปริมาณแสงที่สะท้อนจากวัตถุ เช่น น้ำจะดูดกลืนแสงเกือบทั้งหมด ดังนั้นภาพที่ได้จะปรากฏเป็นสีดำ ขณะที่ถนนคอนกรีตจะสะท้อนในสัดส่วนสูงกว่าจึงปรากฏเป็นสีสว่างกว่า หรือพื้นที่ปลูกพืชไร่จะมีโทนสีที่คล้ำกว่าพื้นที่นา

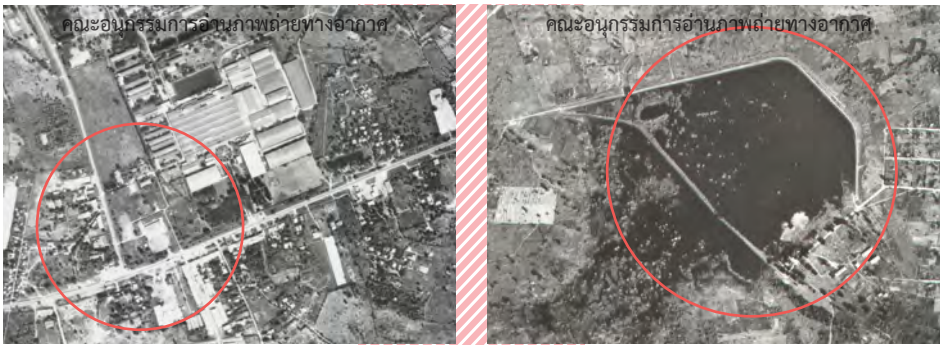

ถนน แหล่งน้ำ

ภาพ ๖ เปรียบเทียบระดับสีระหว่างถนนที่เกิดจากการสะท้อนแสงกับแหล่งน้ำที่เกิดจากการดูดกลืนแสง

มิติความสูง (Hieght)

ต้องใช้อุปกรณ์ในการมองภาพสามมิติเพื่อทำให้เห็นบริเวณที่มีความสูงชันหรือบริเวณที่มีลักษณะพื้นที่ต่ำได้อย่างชัดเจนโดยมิติด้านความสูงจะมีความสำคัญต่อการอ่านแปลตีความภาพถ่ายทางอากาศในด้านการวิเคราะห์ว่าสภาพพื้นที่นั้น ๆ ที่มีความสูงชันมากมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดที่มนุษย์จะเข้าไปทำประโยชน์ในที่ดินในสภาพพื้นที่ดังกล่าว

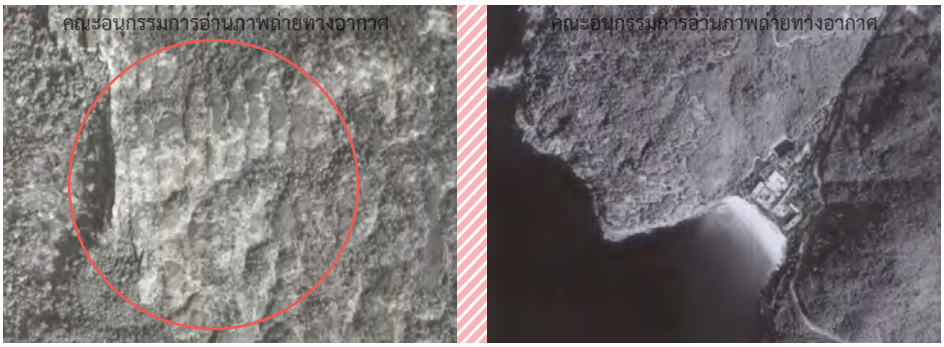

ลานหินที่มีความสูงชัน ความแตกต่างของระดับพื้นที่สูงต่ำ

ภาพ ๗ เปรียบเทียบระดับความสูงต่ำของพื้นที่ที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ

ที่ตั้ง (Site)

เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับรายละเอียดข้างเคียงที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ เช่น ป่าชายเลนจะติดกับปากอ่าวชายฝั่งทะเล ท่าเรือจะติดกับทะเลหรือแม่น้ำ เป็นต้น รวมทั้ง ทราบถึงลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งมีผลต่อการใช้ที่ดินในพื้นที่นั่น เช่น การปลูกเมี่ยงในภาคเหนือ การปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ การปลูกปอฝ้ายในภาคอีสาน เป็นต้น

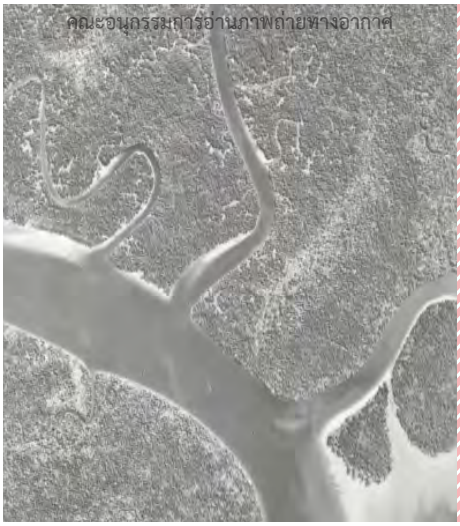

ความสัมพันธ์ทางกายภาพของป่าชายเลน
ที่ปรากฏในบริเวณปากอ่าวชายทะเล

ความสัมพันธ์ทางกายภาพของบ่อกุ้ง
ที่ปรากฏในบริเวณชายฝั่งทะเล

ความสัมพันธ์ทางที่ตั้งของท่าเรือที่ปรากฏในบริเวณทะเลหรือแม่น้ำ

ภาพ ๘ เปรียบเทียบความสัมพันธ์กับรายละเอียดข้างเคียงที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ

นอกจากหลักการองค์ประกอบที่ใช้ในการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ จะต้องมีความรู้ที่แบบสหวิทยา โดยอ้างอิงจากคู่มือการวิเคราะห์อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อการพิสูจน์สิทธิครอบครองและการทำประโยชน์ที่ดินของ นายแสงชม พจน์สมพงส์ ที่ได้กล่าวถึง ๓ ประเด็นหลัก ที่เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้อ่าน แปลฯ คือ

มีความรู้พื้นฐานอย่างดีในลักษณะของภูมิประเทศ และสามารถจดจำในสิ่งนั้นว่าคืออะไร เช่น ลักษณะของต้นไม้ แม่น้ำ อาคาร ถนน ฯลฯ

มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวที่จะอ่าน แปลฯ นั้นเป็นอย่างดี เช่น ผู้ที่จะวิเคราะห์ อ่าน แปลฯ ความหมายเรื่องการเกษตรหรือป่าไม้ต้องมีความรู้เกี่ยวกับชนิดของพืชพันธุ์ ต้นไม้ ลักษณะภูมิสันฐาน ลักษณะของดิน วิธีการเพาะปลูก และลักษณะการเจริญเติบโต ของพืชและปฏิทินการปลูกพืช ช่วยให้ทราบถึงระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเตรียมการเพาะปลูก จนถึงเก็บเกี่ยวของพืชนั้น นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องทราบถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมของพื้นที่นั้นด้วย การศึกษาเกี่ยวกับ “ภูมินาม” ซึ่งเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาเกี่ยวกับชื่อและประวัติความเป็นมาของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับภูมินามนับว่ามีความสำคัญอย่างมากเพราะช่วยให้เข้าใจลักษณะต่าง ๆ ของท้องถิ่น เนื่องจากภูมินามของหมู่บ้านสามารถแสดงให้เห็นลักษณะกายภาพ เป็นต้นว่า ลักษณะทางธรรมชาติ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ รวมถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นนั้นได้ เช่น ความเชื่อ ค่านิยม และการประกอบอาชีพ ดังนั้น หากผู้อ่าน แปลฯ มีองค์ความรู้เกี่ยวกับ “ภูมินาม” และนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ก็จะสามารถมีความรู้ความเข้าใจ หรือปราศจากข้อสงสัยของสิ่งที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ซึ่งอาจรวมถึง สามารถที่จะตอบประเด็นข้อสงสัยและค้นหาคำตอบที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้านการอ่าน แปลฯ ได้

ประสิทธิภาพของการวิเคราะห์อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ขึ้นอยู่กับการฝึกฝนความรู้ประสบการณ์ของผู้อ่าน แปลฯ คุณลักษณะของรายละเอียด ที่จะอ่าน แปลฯ คุณภาพของเครื่องมือ ความคมชัด และมาตราส่วนของภาพถ่าย ทางอากาศฯ ที่ใช้ในการอ่าน แปลฯ ดังนั้น ผู้อ่าน แปลฯ ที่ดีควรเป็นผู้ที่มีสายตาดี มีความชำนาญ ละเอียดถี่ถ้วน รอบคอบใจเย็น มีจินตนาการ และความอดทนสูง

๓.๒ การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศและการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน

สำหรับการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ มีวิธีการปฏิบัติงานวิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนี้

๓.๒.๑ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๑) ภาพถ่ายทางอากาศคู่สามมิติ (Stereo Pair)
๒) ระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐
๓) ระวางแผ่นทาบแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Overlay) มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐
๔) กล้องมองภาพสามมิติ (Stereoscope)
๕) อุปกรณ์เครื่องเขียน เช่น ดินสอแดง ยางลบ ปากกา
๖) เครื่องหาตำแหน่งด้วยสัญลักษณ์ดาวเทียมชนิดพกพา (Global Positioning System : GPS)
๗) กล้องถ่ายรูปดิจิตอล
๘) เอกสาร/แผนที่ แสดงเส้นทางเข้าสู่พื้นที่ เช่น แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศ ชุด L7018 แผนที่ภาพดาวเทียมจาก Google Earth เป็นต้น

๓.๒.๒ วิธีการดำเนินงานการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายอากาศ

การปฏิบัติงานอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศในภาคสำนักงาน

ขีดขอบเขตผลการอ่าน แปลฯ ลงบนระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ พร้อมแสดงสัญลักษณ์การใช้ประโยชน์ที่ดินนั้น เป็นปฏิบัติงานในภาคสำนักงาน กล่าวคือ

๑) การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศด้วยสายตา โดยใช้กล้องมองภาพ ๓ มิติ มองภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อน ๖๐ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีปัจจัยที่ต้องการพิจารณา ได้แก่ มีแสงสว่างที่พอเหมาะเข้าทางด้านหน้าของผู้อ่าน แปลฯ มาตราส่วน วัน เดือน ปี ที่บันทึกข้อมูล ละติจูด และขึ้นอยู่กับคุณลักษณะที่ปรากฏอยู่บนภาพถ่ายทางอากาศ คือ รูปร่าง ขนาด ลักษณะเนื้อภาพ รูปแบบ เงา สี (โทนสี) มิติความสูง และที่ตั้ง

แบบกระเป๋า (Pocket Stereoscope) | แบบกระจกเงา (Mirror Stereoscope) | แบบกระจกเงาแฝด (Twin Mirror Stereoscope)

ภาพ ๙ กล้องมองภาพ ๓ มิติ สำหรับงานอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๒) เมื่อทำการจำแนกสภาพพื้นที่ตามลักษณะที่ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศแล้ว จึงทำการขีดขอบเขตผลการอ่าน แปลฯ ลงบนระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑:๔,๐๐๐ พร้อมลงสัญลักษณ์การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

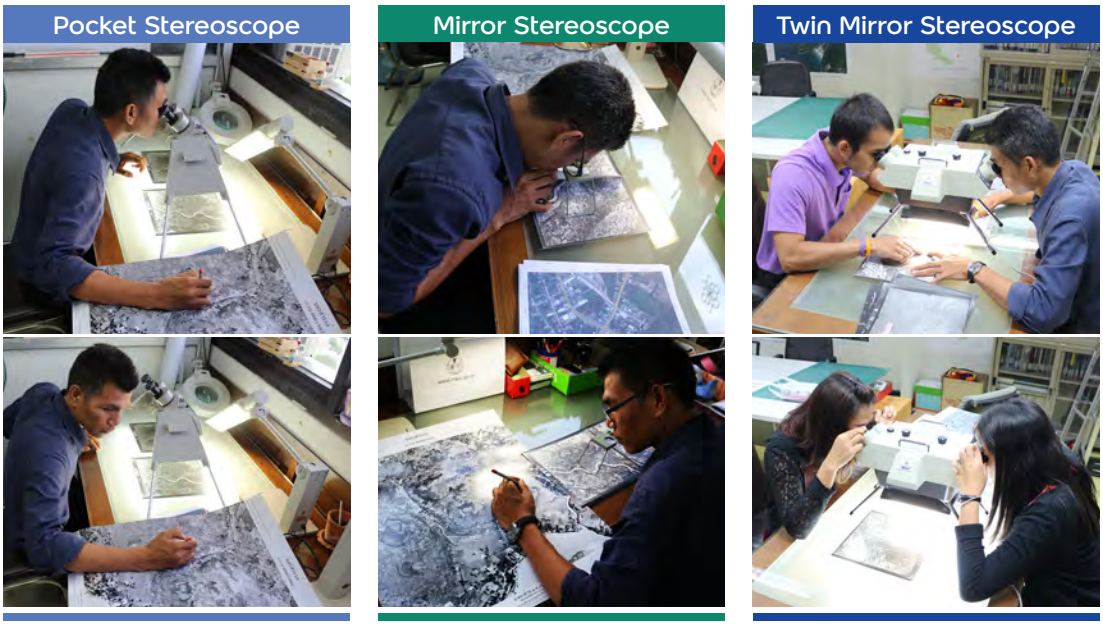

ภาพ ๑๐ การอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศด้วยสายตาโดยใช้กล้องมองภาพ ๓ มิติ พร้อมขีดขอบเขตผลการอ่าน แปลฯ ลงบนระวางแผนภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

การปฏิบัติงานตรวจสอบข้อมูลภาคสนาม

เมื่อทำการขีดขอบเขตผลการอ่าน แปลฯ ลงบนระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑:๔,๐๐๐ พร้อมแสดงสัญลักษณ์ฯ กำกับในแต่ละบริเวณแล้ว จึงทำการเข้าสู่พื้นที่ที่ทำการอ่าน แปลฯ เพื่อตรวจสอบสภาพพื้นที่จริงในปัจจุบัน และร่องรอยสภาพพื้นที่ในอดีต พร้อมทั้งถ่ายรูปสภาพพื้นที่ในมุมกว้างและให้ครอบคลุมองค์ประกอบของสภาพพื้นที่ ณ วันที่ทำการลงสำรวจ และทำการสัมภาษณ์บุคคลที่อาศัยในพื้นที่ในปีที่ทำการอ่าน แปลฯ ทั้งนี้ บุคคลที่ให้สัมภาษณ์ต้องมีความสามารถในการจดจำสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี เช่น หากทำการอ่าน แปลฯ ปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ผู้ให้ข้อมูลที่ดินพิพาทโดยวิธีการสัมภาษณ์ควรเป็นผู้สูงอายุที่ทราบประวัติความเป็นมาของที่ดินนั้นเป็นอย่างดี

การปฏิบัติงานสำรวจข้อมูลภาคสนาม

ภาพ ๑๑ การปฏิบัติงานสำรวจข้อมูลภาคสนาม พร้อมสัมภาษณ์ข้อมูลชาวบ้านในพื้นที่

การปฏิบัติงานภายหลังจากการตรวจสอบภาคสนาม

๑) ปรับปรุงผลการอ่าน แปลฯ เมื่อทำการตวจสอบข้อมูลภาคสนามแล้ว จึงนำผลการตรวจสอบข้อมูลภาคสนามมาทำการปรับปรุงผลการอ่าน แปลฯ ให้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น

๒) ถ่ายทอดผลการอ่าน แปลฯ ลงใน Overlay พร้อมแสดงสัญลักษณ์ฯ และคำอธิบายสัญลักษณ์ฯ เมื่อทำการปรับปรุงผลการอ่าน แปลฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงทำการถ่ายทอดผลการอ่าน แปลฯ ลงบน Overlay พร้อมแสดงสัญลักษณ์ฯ กำกับในแต่ละบริเวณและแสดงคำอธิบายสัญลักษณ์ฯ บริเวณมุมล่างขวาของ Overlay

๓) เตรียมข้อมูลนำเสนอที่ประชุมคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณาเบื้องต้นก่อนเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณารับรองผล

การประชุมคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ภาพ ๑๒ การปฏิบัติงานภายหลังจากการตรวจสอบภาคสนาม ดำเนินการปรับปรุงผลการอ่าน แปลฯ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศก่อนเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณารับรองผล

การประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศเพื่อพิจารณาตรวจสอบผล
พร้อมทั้งรับรองผลการอ่าน แปลฯ

การจัดทำรายงานประกอบผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

เมื่อปฏิบัติงานแล้วเสร็จในทุกขั้นตอนแล้วให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจัดทำรายงานประกอบผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ จำนวน ๑ ชุด พร้อมลงชื่อรับรองเล่มรายงาน และจัดส่งให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอ่านภาพทางอากาศเป็นผู้จัดเก็บ

๓.๒.๓ การวิเคราะห์จำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศได้ยึดแนวทางตามระบบการจำแนกใช้ประโยชน์ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดินที่อ้างอิงและพัฒนามาจากระบบจำแนกสิ่งปกคลุมดิน (Land Cover Classification System : LCCS) ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agricalture Organization of the United Nations - FAO) โดยคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับงานอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อประกอบการพิสูจน์สิทธิในที่ดินรัฐ พร้อมทั้งได้พัฒนากำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการจำแนกขึ้นเป็นคู่มือสำหรับการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ทั้งนี้ ได้อ้างอิงและใช้หลักการวิเคราะห์ จำแนก การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามคู่มือการวิเคราะห์อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศเพื่อพิสูจน์สิทธิครอบครองและการทำประโยชน์ที่ดิน ของนายแสงชม พจน์สมพงษ์ จัดทำขึ้นซึ่งเป็นเอกสารประกอบการฝึกอบรมของการพัฒนาที่ดิน (๒๕๕๕)

ลักษณะรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะอนุกรรมการการอ่านภาพถ่ายทางอากาศแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับ ๑ จำแนกเป็น ๕ ประเภท ระดับ ๒ จำแนกเป็น ๒๕ ประเภท และระดับ ๓ จำแนกเป็น ๑๘ ประเภท ดังนี้

๑

U พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับ ๒ ได้แก่ U1: ตัวเมืองและย่านการค้า, U2: บ้าน/หมู่บ้าน, U3: สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ, U4: สถานีคมนาคม, U5: ย่านอุตสาหกรรมและ U6: อื่น ๆ และในระดับ ๓ ได้แก่ U203 สิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในน้ำ, U601 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ, U602 สนามกอล์ฟ, U603 สุสาน, ป่าช้า, U604 ศูนย์อพยพ

๒

A พื้นที่เกษตรกรรม

มีรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับ ๒ ได้แก่ A1 นาข้าว, A2 พืชไร่, A3 ไม้ยืนต้น, A4 ไม้ผล, A5 พืชสวน, A6 ไร่หมุนเวียน, A7 ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และ/หรือโรงเรือนเลี้ยงสัตว์, A8 พืชน้ำ, A9 สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และ A0 เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

๓

F พื้นที่ป่าไม้

มีรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับ ๒ ได้แก่ F1 ป่าไม่ผลัดใบ, F2 ป่าผลัดใบ, F3 สวนป่า และในระดับ ๓ ได้แก่ F100 ป่าไม่ผลัดใบทุติยภูมิ, F105 ป่าพรุหรือป่าบึง, F106 ป่าชายเลน, F107 ป่าชายหาด, F200 ป่าผลัดใบทุติยภูมิ, F3G สวนป่าของรัฐ, F3P สวนป่าเอกชน

๔

W พื้นที่น้ำ

มีรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับ ๒ ได้แก่ W1 แหล่งน้ำธรรมชาติ และ W2 แหล่งน้ำสร้างขึ้น

๕

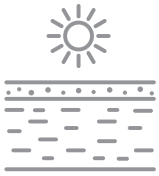

M พื้นที่เบ็ดเตล็ด

มีรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับ ๒ ได้แก่ M1 ทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้พุ่ม, M2 พื้นที่ลุ่ม, M3 เหมืองแร่ บ่อขุด, M4 อื่นๆ ในระดับ ๓ ได้แก่ M401 นาเกลือ, M402 สันทราย/หาดทราย, M403 ที่หินโผล่, M404 ที่ทิ้งขยะ, M405 พื้นที่แผ้วถาง (ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์), M406 พื้นที่แผ้วถาง (มีร่องรอยการทำประโยชน์)

รายละเอียดปรากฏตามตารางสัญลักษณ์การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ โดยได้ยกตัวอย่างผลการวิเคราะห์จำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินดังนี้

สัญลักษณ์การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓	ความหมาย
U **พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง**	U1 ตัวเมืองและย่านการค้า		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	U2 บ้าน/หมู่บ้าน	U203 สิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในน้ำ	**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	U3 สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ		**มีร่องรอยการทำประโยชน์** **มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	U4 สถานคมนาคม		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	U5 ย่านอุตสาหกรรม		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	U6 อื่น ๆ	U601 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
		U602 สนามกอล์ฟ	**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
		U603 สุสาน, ป่าช้า	**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
		U604 ศูนย์อพยพ	**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
A **พื้นที่เกษตรกรรม**	A1 นาข้าว		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	A2 พืชไร่		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	A3 ไม้ยืนต้น		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	A4 ไม้ผล		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	A5 พืชสวน		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	A6 ไร่หมุนเวียน		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	A7 ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และ/หรือโรงเรือนเลี้ยงสัตว์		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	A8 พืชน้ำ		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	A9 สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
	A0 เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม		**มีร่องรอยการทำประโยชน์**
F **พื้นที่ป่าไม้**	F1 ป่าไม่ผลัดใบ	F100 ป่าไม่ผลัดใบทุติยภูมิ	ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์
		F105 ป่าพรุหรือป่าบึง	ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์
		F106 ป่าชายเลน	ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์
		F107 ป่าชายหาด	ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์
	F2 ป่าผลัดใบ	F200 ป่าผลัดใบทุติยภูมิ	ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์
	F3 สวนป่า	F3G สวนป่าของรัฐ	ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์
		F3P สวนป่าเอกชน	**มีร่องรอยการทำประโยชน์**

ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓	ความหมาย
W **พื้นที่น้ำ**	W1 แหล่งน้ำธรรมชาติ W2 แหล่งน้ำสร้างขึ้น		ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ **มีร่องรอยการทำประโยชน์**
M **พื้นที่เบ็ดเตล็ด**	M1 ทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้พุ่ม M2 พื้นที่ลุ่ม M3 เหมืองแร่, บ่อขุด M4 อื่น ๆ	 M401 นาเกลือ M402 สันทราย/หาดทราย M403 ที่หินโผล่ M404 ที่ทิ้งขยะ M405 พื้นที่แผ้วถาง M406 พื้นที่แผ้วถาง	ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ **มีร่องรอยการทำประโยชน์** **มีร่องรอยการทำประโยชน์** ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ **มีร่องรอยการทำประโยชน์** ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ **มีร่องรอยการทำประโยชน์**

หมายเหตุ
- หน่วยงานผู้อ่านภาพทางอากาศสามารถลงรายละเอียดประกอบสัญลักษณ์ภายใต้เครื่องหมายวงเล็บต่อท้ายสัญลักษณ์
- สัญลักษณ์การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินนี้เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

หลักเกณฑ์การแสดงสัญลักษณ์ขนาดที่เล็กที่สุดลงแผนที่

ขนาดของการแสดงสัญลักษณ์ที่เล็กที่สุดลงบนแผนที่ คือ ๐.๒๕ ตารางเมตร (๐.๕ x ๐.๕ เซนติเมตร)

๔๐ ไร่	บนแผนที่มาตราส่วน	๑ : ๕๐,๐๐๐
๑๐ ไร่	บนแผนที่มาตราส่วน	๑ : ๒๕,๐๐๐
๐.๒๕ ไร่ หรือ ๑ งาน	บนแผนที่มาตราส่วน	๑ : ๔,๐๐๐

หากในกรณีพื้นที่เล็กกว่า ๐.๒๕ ไร่ หรือ ๑ งาน บนแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ ให้แสดงสัญลักษณ์รวมกับพื้นที่สัญลักษณ์ใกล้เคียง โดยคำนึงถึงบริบทโดยรวมของสภาพพื้นที่นั้นร่วมด้วย

U พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

U1 ตัวเมืองและย่านการค้า ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์พื้นที่ตัวเมืองและย่านการค้า ประกอบด้วย ชุมชนหนาแน่น อาคารพาณิชย์ ที่อยู่อาศัย สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ รวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน ลักษณะอาคารหรือสิ่งก่อสร้างเป็นรูปสี่เหลี่ยมเรียงต่อกัน ปรากฏเห็นเป็นสีเทาหรือสีขาว ขึ้นอยู่กับความอ่อนเข้มของสีหลังคาและดาดฟ้าอาคาร ความสูงต่ำของอาคารที่อยู่อาศัยลดหลั่นกัน มีถนนสายหลักผ่านย่านตัวเมืองเพื่อเชื่อมต่อกับพื้นที่อื่น ๆ และมีถนนซอยแยก มีการจราจรบนถนนคับคั่ง สังเกตจากรถที่สัญจรอยู่

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ LTP แสดงพื้นที่ตัวเมืองและย่านการค้า พื้นที่เทศบาลนครระยอง ตำบลเชิงเนิน อำเภอระยอง จังหวัดระยอง บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๓

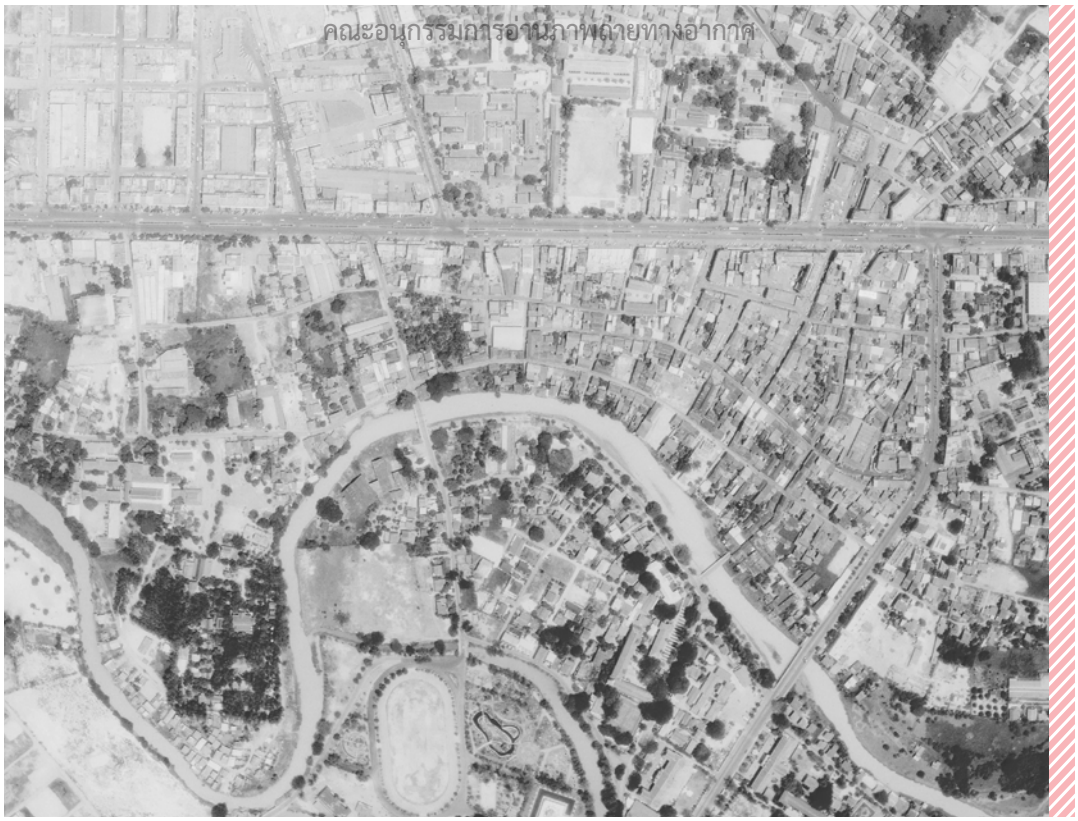

ภาพ ๑๓ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ตัวเมืองและย่านการค้า

U2 บ้าน/หมู่บ้าน ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ ลักษณะบ้านพักที่อยู่อาศัยจะกระจายตัวเป็นจุด ๆ ห่างกันตามแนวถนนที่เชื่อมต่อกันทั่วไปทั้งหมู่บ้าน มีไม้ยืนต้น ไม้ผลแทรกอยู่อาณาบริเวณของบ้านแต่ละหลัง ใจกลางหมู่บ้านหรือริมหมู่บ้านมีวัด หรือโรงเรียน สังเกตเห็นจากอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างขนาดใหญ่เรียงตัวต่อกันและมีพื้นที่ว่างเป็นลานหรือสนามเอนกประสงค์ แสดงให้เห็นว่าเป็นวัด โรงเรียน หรือสถาบันต่าง ๆ บริเวณล้อมรอบด้วยพื้นที่เกษตรกรรม

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ LTP แสดงพื้นที่หมู่บ้านพื้นที่ตำบลในเมือง อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๕

ภาพ ๑๔ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่บ้าน/หมู่บ้าน

U203 สิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในน้ำ ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์เป็นลักษณะของบ้านพักอาศัย โรงเรือน อาคารต่าง ๆ ที่ปลูกสร้างแบบถาวรมีพื้นที่บางส่วนหรือพื้นที่ทั้งหมดอยู่ในอ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ คลอง ทะเล หรือทะเลสาบ เช่น บ้าน ร้านอาหาร บังกะโล เรือนแพ เป็นต้น ในภาพถ่ายทางอากาศปรากฏอาคารและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ วางตัวเบียดติดกันเป็นสีขาวถึงเทาสว่างมีทางเดินเชื่อมต่อมองเห็นเป็นเส้นตรง ตัดกับบริเวณพื้นที่น้ำที่ปรากฏเป็นสีเทาถึงสีเทาเข้ม

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ WWS แสดงเรือนแพ บริเวณพาสาน เทศบาลนครนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๔๙๘

▼

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ LTP แสดงบริเวณสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในน้ำ พื้นที่ตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๒

ภาพ ๑๕ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในน้ำ

U3 สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ ประกอบด้วย อาคารหรือสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่จัดเรียงตัวกันเป็นระเบียบ เป็นแถวหรือเป็นแนว มีถนนตัวเชื่อมทั่วบริเวณ อาคารที่ทำการเป็นตึกขนาดใหญ่รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เกาะกลุ่มกันเป็นหมวดหมู่ สีหลังคาสะท้อนเป็นสีขาว ภายในพื้นที่มีสนามหญ้าหรือสนามกีฬารวมอยู่สะท้อนเห็นเป็นสีเทาถึงสีเทาขาว

ภาพถ่ายทางอากาศ บริเวณกองพลทหารช่าง ค่ายบุรฉัตร ตำบลเกาะพลับพลา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๑๗

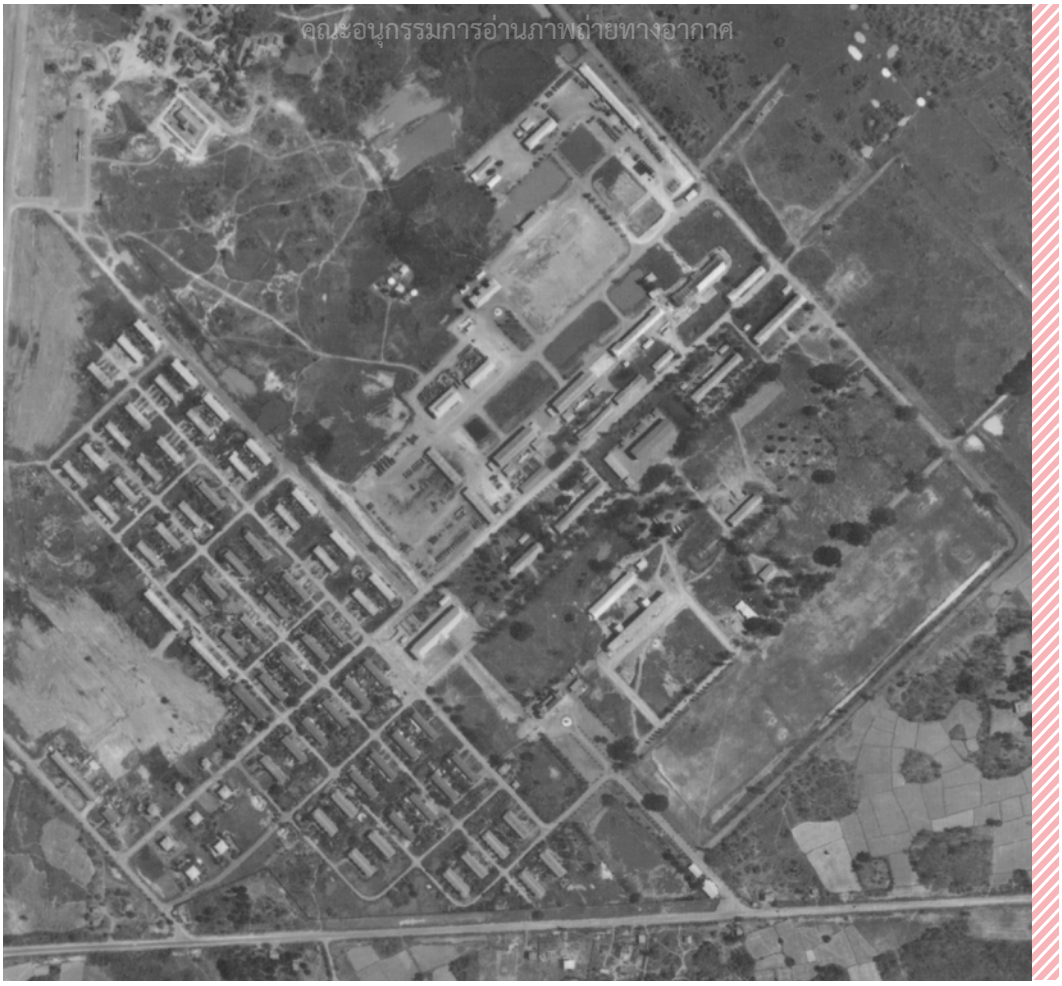

ภาพ ๑๖ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ

U4 สถานีคมนาคม ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ คือสถานที่ที่มีไว้สำหรับขนถ่าย คน สัตว์ สิ่งของ จากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่งทั้งทางบก ทางราง ทางอากาศ และทางน้ำ ประกอบด้วย สถานีขนส่งผู้โดยสาร สถานีรถไฟ สนามบิน และท่าเรือ ดังนี้

- **สนามบิน** ประกอบด้วย อาคารที่พักผู้โดยสาร หอบังคับการบิน ลานจอดรถและรันเวย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นถนนซีเมนต์ขนาดใหญ่และยาวพอสำหรับเครื่องบินขึ้นลงได้ ปรากฏเห็นเป็นสีเทาถึงสีขาว นอกจากนั้นยังมีอาคารที่ทำการท่าอากาศยาน อาคารคลังสินค้า และที่พักรวมอยู่ในพื้นที่สนามบิน อาณาเขตของสนามบินล้อมรั้วโดยรอบเป็นแนวขนานกับถนนที่ปรากฏเป็นเส้นสีขาวรอบสนามบิน ภายในยังปรากฏสนามหญ้าหรือพื้นที่ลุ่มที่มีต้นไม้ขนาดเล็กขึ้นปกคลุมเห็นเป็นสีคล้ำ

สเจอริโอแกรมภาพถ่ายทางอากาศสองส่วน โครงการ N.S.3 ก. มาตราส่วน ๑:๑๕,๐๐๐
บันทึกข้อมูล ๘/๑๑/๒๕๑๘ ROLL N12 หมายเลขภาพ ๒๑๑ และ ๒๑๓
แสดงท่าอากาศยานพิษณุโลก ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

ภาพ ๑๗ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สนามบิน

ที่มา กรมพัฒนาที่ดิน. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการวิเคราะห์อ่านแปลการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากภาพถ่ายทางอากาศ วันที่ ๒ - ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ณ ศูนย์สารสนเทศ, ๒๕๕๕, หน้า ๑๘

สถานีรถไฟ สิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้ชัด ได้แก่ รางรถไฟ โดยเฉพาะสถานีรถไฟที่เป็นชุมทางขนาดใหญ่ จะมีรางรถไฟหลายรางเรียงต่อกัน บางครั้งสามารถเห็นขบวนรถไฟจอดอยู่เป็นแนวยาว บริเวณข้างทางรถไฟยังมีอาคารที่พักผู้โดยสารหรือชานชาลาเรียงตัวเป็นแนวตามยาวตามทางรถไฟ ปรากฏเห็นเป็นสีเทาขาวหลายอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ WWS บริเวณสถานีรถไฟปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๔๙๘

คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ภาพ ๑๘ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สถานีรถไฟ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร เป็นสถานที่ซึ่งเป็นศูนย์รวม กระจาย และสับเปลี่ยนรถสำหรับการขนส่งผู้โดยสาร รวมทั้งเป็นสถานีที่ให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับขนส่ง ปรากฏอาคารที่พักผู้โดยสารเป็นรูปทรงเลขาคณิตเป็นสีเทาอ่อน มีรถยนต์โดยสารขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และรถยนต์ของบุคคลทั่วไปจอดอยู่โดยรอบตัวอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารปรากฏเป็นสีขาวหรือสีเทาอ่อน ตัวสถานีขนส่งผู้โดยสารถูกล้อมรอบด้วยกลุ่มอาคารพาณิชย์ มีถนนขนาดใหญ่เชื่อมต่อสู่ถนนสายหลัก

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ LTP แสดงสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดระยอง แห่งที่ ๑
พื้นที่เทศบาลนครระยอง ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๓

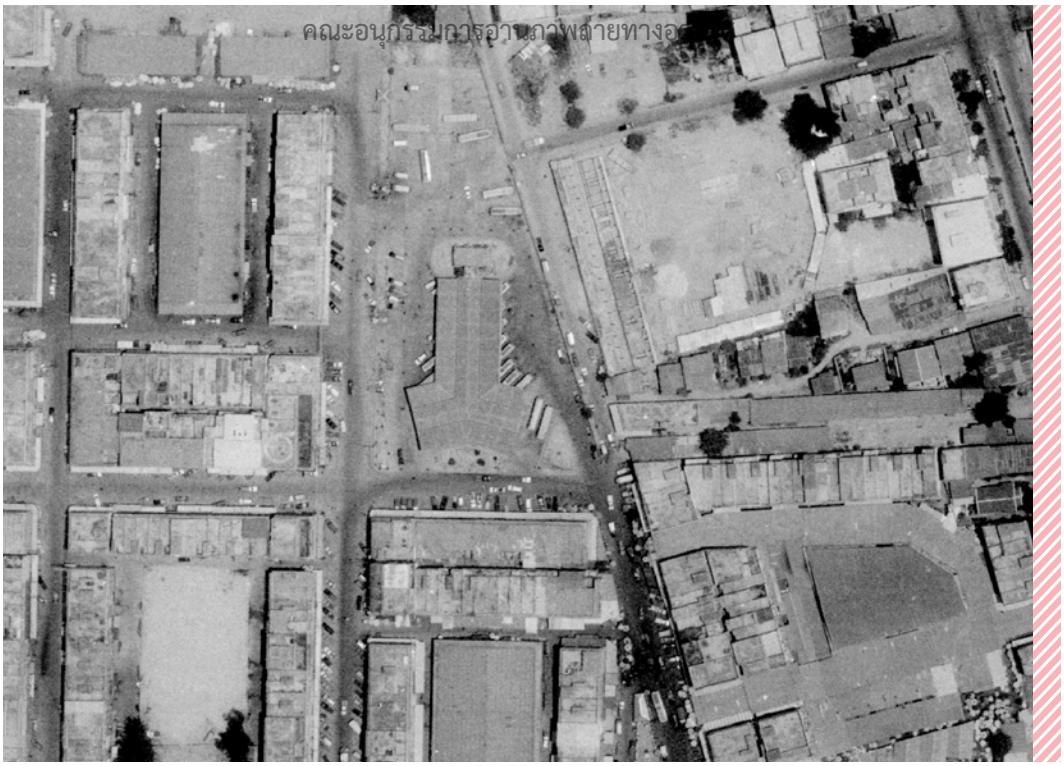

ภาพ ๑๙ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สถานีขนส่งผู้โดยสาร

ท่าเรือ เป็นพื้นที่ที่อยู่ริมฝั่งทะเลหรือเส้นของน้ำขนาดใหญ่เข้าจอดเพื่อขนถ่ายสินค้าได้ ประกอบด้วย อาคารหรือโกดังเก็บสินค้าขนาดใหญ่ต่อกัน เห็นหลังคาเป็นสีเทามีลานขนถ่ายสินค้า หรือวางตู้สินค้ารอการขนส่งจากลานจอดรถบริเวณท่าเทียบเรือจะมีเรือขนาดเล็กจอดเทียบ เพื่อขนถ่ายสินค้าจากเรือขนาดใหญ่ที่จอดกลางแม่น้ำอีกทอดหนึ่ง ท่าเรือบางที่สามารถให้เรือขนาดเล็ก ซึ่งเป็นเรือท่องเที่ยวจนถึงเรือขนาดใหญ่ซึ่งเป็นเรือสินค้าเข้าจอดเทียบได้

สเตอริโอแกรมภาพถ่ายทางอากาศสองส่วน โครงการกรุงเทพมหานคร มาตราส่วน ๑: ๒๐,๐๐๐
บันทึกข้อมูล ๖ มีนาคม ๒๕๓๐ ROLL C10 หมายเลขภาพ ๐๑๙ และ ๐๒๐
แสดงท่าเรือคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

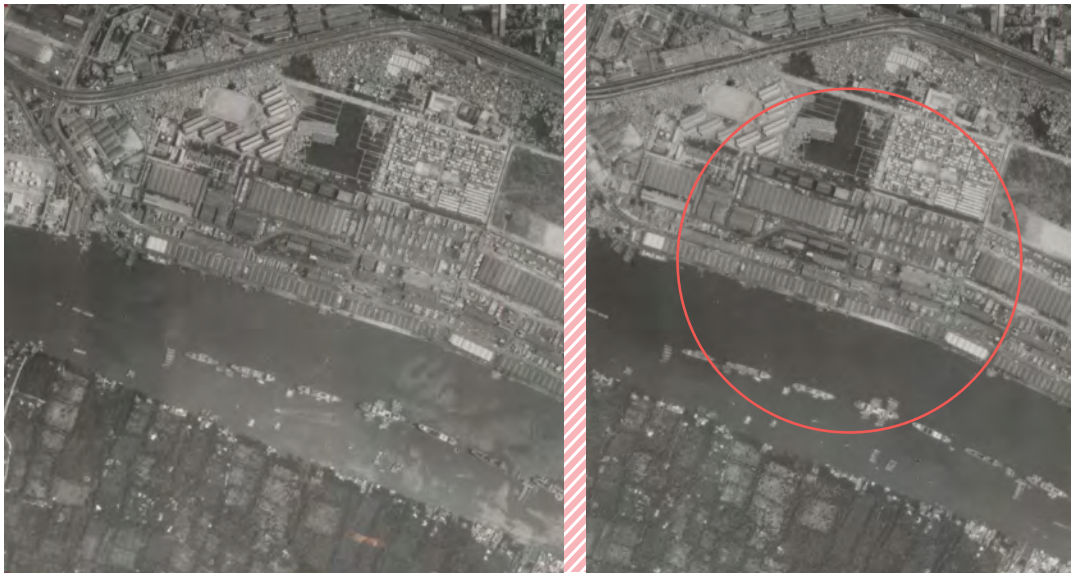

ภาพ ๒๐ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ท่าเรือ

ที่มา กรมพัฒนาที่ดิน. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการวิเคราะห์อ่านแปลการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากภาพถ่ายทางอากาศ วันที่ ๒-๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ณ ศูนย์สารสนเทศ, ๒๕๕๕, หน้า ๒๐

U5 ย่านอุตสาหกรรม ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ ประกอบด้วย นิคมอุตสาหกรรม และโรงงานอุตสาหกรรม เช่น

- **นิคมอุตสาหกรรม** เป็นอาณาบริเวณพื้นที่ที่มีการจัดโซนให้โรงงานอุตสาหกรรมหลาย ๆ โรงงาน ตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกันเพื่อความสะดวกในการจัดระบบบริการสาธารณูปการ ขอบเขตของนิคมถูกล้อมด้วยรั้ว บางครั้งมีคูน้ำปรากฏเห็นเป็นสีเข้มขนานกับแนวรั้วด้วย ภายในนิคมอุตสาหกรรมมีอาคารโรงงานขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่วางตามแนวถนนขนาดใหญ่หลายช่องทางจราจร เพื่อความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า ภายในมีพื้นที่ว่างมีทุ่งหญ้าหรือวัชพืชขึ้นอยู่ ปรากฏเห็นเป็นสีเทาเข้ม

สเตอริโอแกรมภาพถ่ายทางอากาศสองส่วน โครงการกรุงเทพมหานคร มาตราส่วน ๑: ๒๐,๐๐๐
บันทึกข้อมูล ๖ มีนาคม ๒๕๓๐ ROLL C8 หมายเลขภาพ ๐๓๓ และ ๐๓๔
แสดงพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

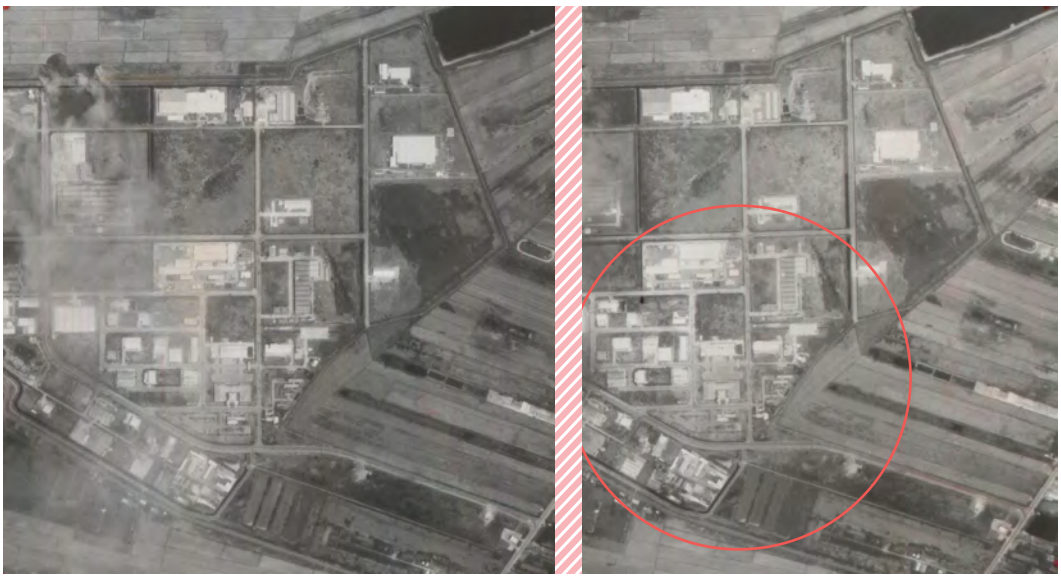

ภาพ ๒๑ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม

ที่มา กรมพัฒนาที่ดิน. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการวิเคราะห์อ่านแปลการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากภาพถ่ายทางอากาศ วันที่ ๒-๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ณ ศูนย์สารสนเทศ, ๒๕๕๕, หน้า ๒๑

โรงงานอุตสาหกรรม เป็นกลุ่มอาคารขนาดกลางถึงขนาดใหญ่เรียงต่อกันเป็นแถวหรือแนวสี่เหลี่ยมผืนผ้า ปรากฏหลังคาโรงงานเป็นสีเทาอ่อน มีทางเชื่อมต่อกับถนนใหญ่ด้านหน้าโรงงาน และบริเวณด้านหลังโรงงานมีบ่อน้ำขนาดใหญ่เพื่อใช้ประโยชน์เป็นบ่อบำบัดน้ำเสียลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือรูปแบบไม่ชัดเจนขึ้นอยู่กับลักษณะของพื้นที่ ปรากฏเป็นสีเทาสว่าง สีเทาเข้มหรือสีดำ พื้นที่ส่วนใหญ่ของโรงงานถูกใช้ประโยชน์เกือบทั้งหมดมีที่ว่างสำหรับปลูกไม้ยืนต้นบ้างเล็กน้อย

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงโรงงานอุตสาหกรรม บริษัทสุขสมบูรณ์น้ำมันปาล์ม จำกัด พื้นที่ตำบลหนองใหญ่ อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๓๓

คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ภาพ ๒๒ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม

U6 อื่นๆ

U601 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ในที่นี้เป็นสวนพักผ่อนหย่อนใจและมีลานกิจกรรมออกกำลังกายเป็นสนามหญ้าปรากฏเห็นเป็นสีเทาอ่อน ภายในมีบ่อน้ำมีรูปร่างทรงสี่เหลี่ยมและมีรูปร่างไม่แน่นอนเห็นเป็นสีคล้ำเกือบดำเนื่องจากการดูดกลืนแสงของน้ำ บริเวณโดยรอบถูกล้อมรอบด้วยทะเลสาบรูปแอกซึ่งเป็นทางน้ำเดิมของคลองใหญ่เห็นเป็นสีเทาสว่าง บริเวณโดยรอบยังมีกลุ่มหรือแถวต้นไม้มีทรงพุ่มขนาดใหญ่เห็นเป็นสีคล้ำขึ้นแทรกอยู่ พื้นที่โดยรอบมีถนนขนาดเล็กเชื่อมต่อกัน เป็นสีขาวใช้สำหรับการวิ่งออกกำลังกาย

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ LTP แสดงพื้นที่สวนศรีเมือง พื้นที่เทศบาลนครระยอง ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๓

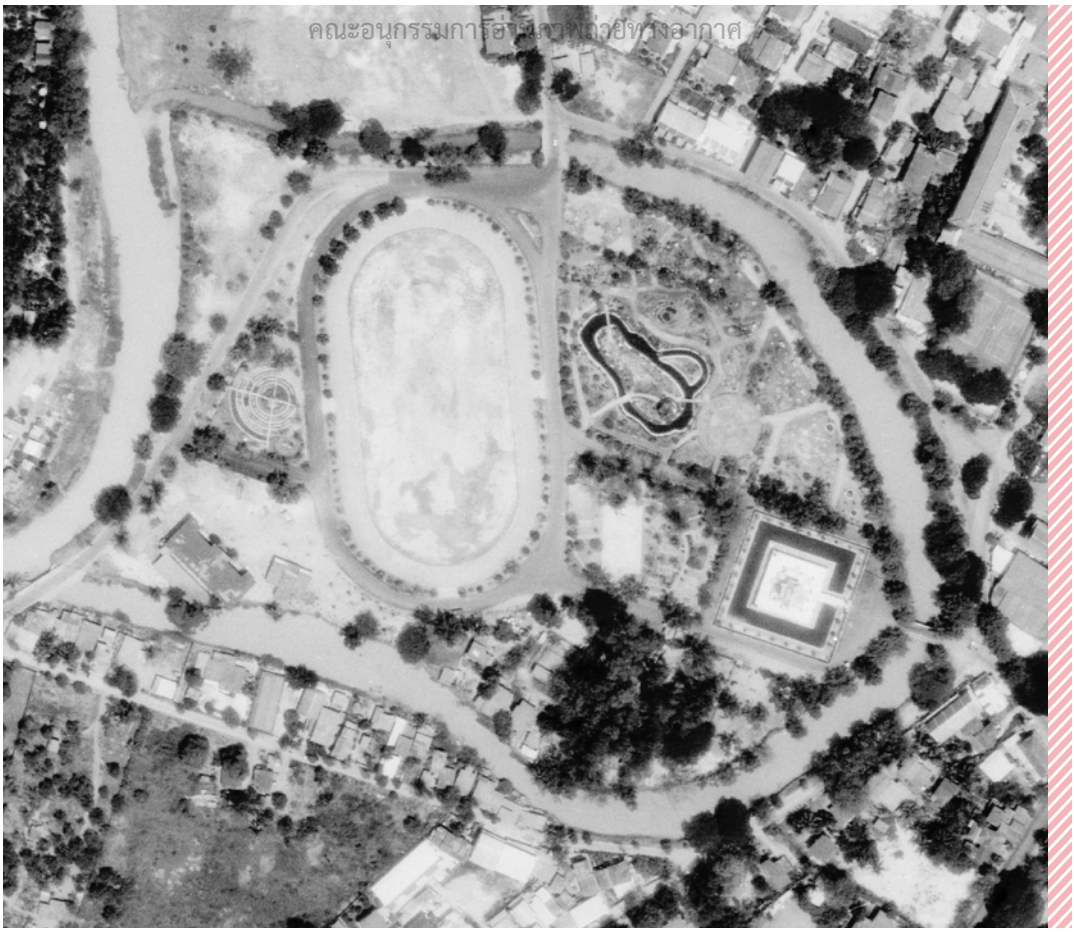

ภาพ ๒๓ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

U602 สนามกอล์ฟ ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ ประกอบด้วยอาคารที่ทำการเป็นรูปโค้งหลังคาสีขาว ติดกับทางเข้าขนาดใหญ่เห็นทางเข้าออกชัดเจน ภายในมีส่วนที่เป็นสนามหญ้าสำหรับตีหรือพัดกอล์ฟ เป็นรูปร่างไม่แน่นอน ปรากฏเป็นสีคล้ำเกือบดำ เนื่องจากดูดกลืนแสงของน้ำ พื้นที่โดยรอบมีถนนเข้าถึงทั่วทุกที่เห็นเป็นเส้นสีเทาขาว

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ LTP แสดงพื้นที่สนามกอล์ฟ บางปะกงกอล์ฟ แอนด์คันทรี คลับ ตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๒

ภาพ ๒๔ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สนามกอล์ฟ

U603 สุสาน, ป่าช้า ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ ในที่นี้เป็นสุสานของคนจีนที่ทำการฝัง เมื่อมองจากภาพถ่ายทางอากาศเห็นความหยาบละเอียดแตกต่างกัน ลายเนื้อละเอียดซึ่งเป็นหลุมศพขนาดเล็ก ลายเนื้อหยาบเป็นหลุมศพขนาดใหญ่เป็นจุดเรียงตัวกันเป็นระเบียบและเป็นแถวปรากฏเป็นสีขาว ภายในมีถนนขนาดใหญ่และขนาดกลาง เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงสุสานโดย ทั่วไปพบได้ตามเชิงเขาและภายในมีสระน้ำขนาดใหญ่อยู่ในพื้นที่ตามความนิยมหรือความเชื่อของคนจีน

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ LTP บริเวณสุสานเม่งหุย
พื้นที่ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๒

ภาพ ๒๕ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สุสาน, ป่าช้า

U604 ศูนย์อพยพ ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ คือ อาคาร สิ่งก่อสร้างที่มีอยู่เดิมหรือสร้างขึ้นใหม่เพิ่มเติม นำมาใช้เป็นที่พักอาศัยชั่วคราวสำหรับชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้ง หรือภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยศูนย์อพยพมีไว้เพื่อคนหรือกลุ่มบุคคลที่ถูกบังคับให้ละทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิด เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งทางสงคราม สถานการณ์ที่โหดร้าย การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ภัยพิบัติที่เกิดจากธรรมชาติหรือที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยอยู่ในประเทศของตนเองและไม่ได้ข้ามเขตแดนไปยังอีกประเทศหนึ่ง เพื่อให้ผู้ผลัดถิ่นสามารถเข้าถึงระบบสาธารณูปโภคและสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานได้ในขณะที่อาศัยอยู่ในศูนย์อพยพ

A พื้นที่เกษตรกรรม

A1 นาข้าว ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ ปรากฏเป็นสีเทาสว่างค่อนข้างขาว สีเทาอ่อน ถึงสีเทาเข้ม ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาการปลูกและช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต รูปร่างเป็นตารางสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดเล็ก ๆ ถึงขนาดต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศในแต่ละท้องถิ่นรูปแบบมีความเป็นระเบียบสม่ำเสมอ

ภาพถ่ายทางอากาศ พื้นที่ตำบลเคร็ง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

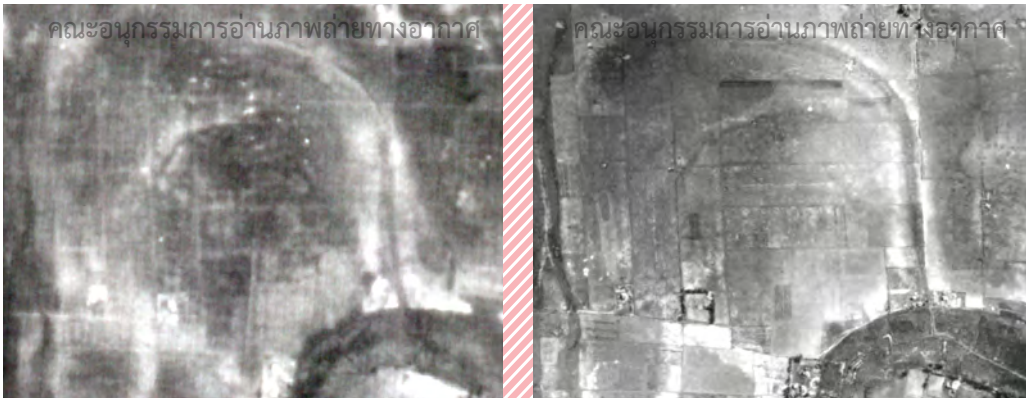

โครงการ VAP 61
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๙

โครงการ N.S. 3
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ N.S. 3
ตำบลแจนแวน อำเภอศรีรงค์ จังหวัดสุรินทร์
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ N.S. 3
ตำบลหนองชิ่ม อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

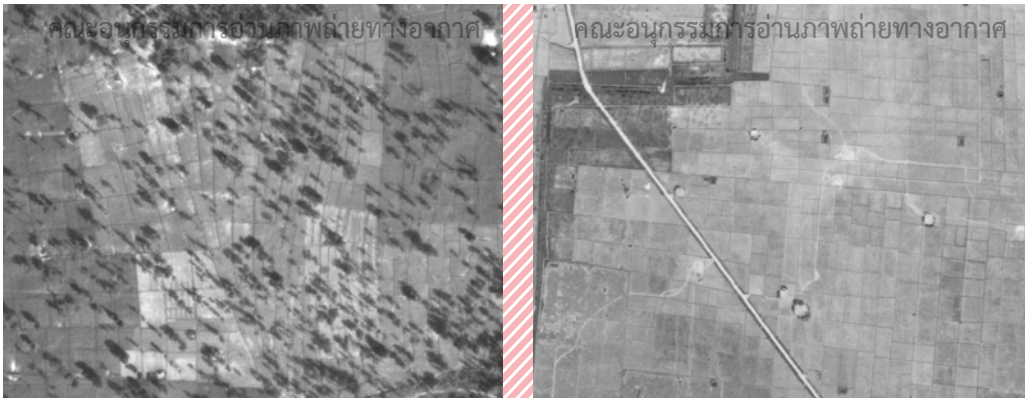

ภาพ ๒๖ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่นาข้าว

A2 พืชไร่ ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ พืชไร่เป็นไม้ประเภทไม้ล้มลุกและไม้ทนแล้ง ต้องการน้ำน้อย มีอายุการปลูกและการเก็บเกี่ยวไม่นาน และเมื่อให้ผลผลิตแล้วลำต้นก็จะตาย ในภาพถ่ายทางอากาศปรากฏเป็นสีขาวปนเทาถึงเทาเข้มสม่ำเสมอขึ้นอยู่กับช่วงอายุและชนิดของพืช

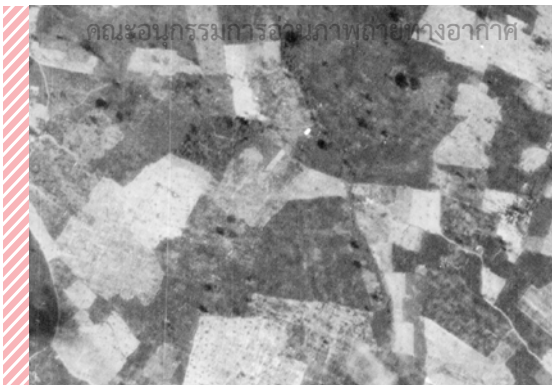

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ VAP 61
พื้นที่ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง
จังหวัดระยอง
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๐

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ LTP
พื้นที่ตำบลนิคมพัฒนา
อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดระยอง
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๓

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ N.S. 3
พื้นที่ตำบลเมืองงาย
อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๙

ภาพ ๒๗ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่พืชไร่

A3 ไม้ยืนต้น ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ ไม้ยืนต้น ลักษณะไม้ประเภทนี้มีลำต้นเป็นไม้เนื้อแข็งขนาดใหญ่ มีลำต้นหลัก ตั้งตรง ต้นเดียวแล้วจึงแตกกิ่งก้านบริเวณยอดโตเต็มที่สูงเกิน ๕ เมตร มีอายุยืนยาวหลายปี ในภาพถ่ายทางอากาศจะปรากฏเป็นสีเทาอ่อนถึงเทาเข้มเกือบดำ รูปแบบทรงพุ่มเรียงตัวกันเป็นแถว มีความสูงขนาดของเรือนยอดไล่เลี่ยกัน ลายเนื้อมีความละเอียดกว่าเมื่อเทียบกับป่าทั่วไป

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ VAP 61
พื้นที่อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๑๐

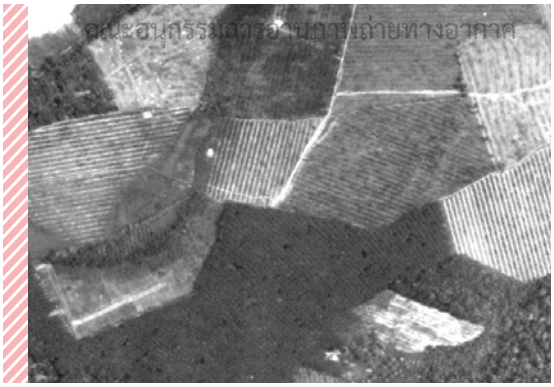

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ N.S. 3
พื้นที่ตำบลเทพกษัตรี
อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๙

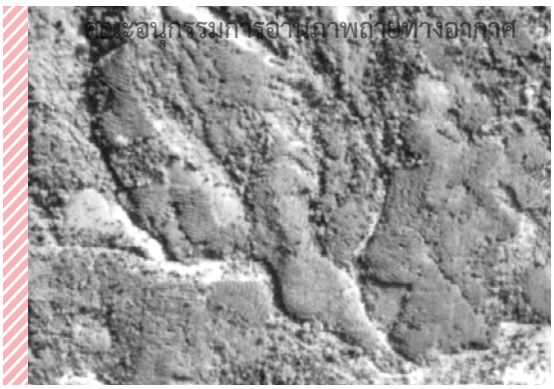

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ PCD
พื้นที่ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา
จังหวัดนครศรีธรรมราช
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๘

ภาพ ๒๘ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ไม้ยืนต้น

A4 ไม้ผล ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ ไม้ผล คือ ต้นไม้ที่ออกลูกออกผลให้เรารับประทาน เราเรียกลูกหรือผลของมันว่า “ลูกไม้” หรือ “ผลไม้” ไม้ผลมีตั้งแต่ไม้ผลทรงพุ่มเล็กที่เมื่อโตเต็มที่มีขนาดทรงพุ่มน้อยกว่า ๔ เมตร เช่น ทับทิม กล้วย ไม้ผลทรงพุ่มกลางที่เมื่อโตเต็มที่มีขนาดทรงพุ่ม ๔-๘ เมตร เช่น มังคุด น้อยหน่า ละมุด มะนาว ไปจนถึงไม้ผลทรงพุ่มใหญ่ เป็นไม้ผลที่เมื่อโตเต็มที่มีขนาดทรงพุ่มตั้งแต่ ๘ เมตร ขึ้นไป เช่น มะม่วง ทุเรียน มะขาม ลิ้นจี่ ลำไย เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ในการปลูกจึงต้องมีการเว้นระยะห่างระหว่างต้นและระหว่างแถวที่ค่อนข้างมากเพื่อไม่ให้เรือนยอดทับกันสามารถหาอาหารและสังเคราะห์แสงได้เต็มที่ ในภาพถ่ายทางอากาศปรากฏเห็นทรงพุ่มทรงกว้างขนาดใหญ่ สีเทาถึงสีเทาเข้มเป็นระเบียบ เห็นระยะห่างระหว่างทรงพุ่มเท่า ๆ กันชัดเจน

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ VAP 61 แสดงพื้นที่สวนมะพร้าว พื้นที่ตำบลธงชัย อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๐๙

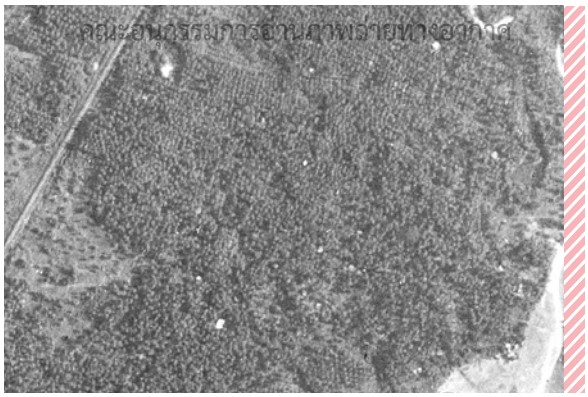

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ N.S. 3 แสดงพื้นที่สวนไม้ผล ตำบลคมบาง อำเภอเมืองจันทบุรี ตำบลพลิ้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๑๘

ภาพ ๒๙ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ไม้ผล

A5 พืชสวน ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ พืชสวน ในประเทศไทยมีการปลูกกระจายกันอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ แต่บริเวณที่มีการปลูกเป็นปริมาณมากคือภาคกลางและภาคเหนือ พื้นที่ปลูกพืชสวนในภาคกลางเป็นพื้นที่ราบ มักปลูกในที่นาเก่า แล้วทำการยกร่องหรือปลูกหลังการทำนา และพบบนพื้นที่ราบโดยทั่ว ๆ ไป ปรากฏบนภาพถ่ายทางอากาศเป็นสีเทาอ่อน เห็นแปลงขนาดเล็ก ความกว้างน้อยกว่าความยาวสลับกับร่องน้ำ (กรณียกร่องและมีร่องน้ำ) ค่อนข้างเป็นระเบียบ ขนาดความกว้างแปลงประมาณ ๔-๖ เมตร ความยาวส่วนใหญ่จะไม่เกิน ๓๐ เมตร พืชสวนในภาคเหนือส่วนมากเป็นการเพาะปลูกบนพื้นที่สูงแต่เดิมรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินจากพื้นที่นาบนที่สูง ไร่ถาวร ไร่หมุนเวียน มาเป็นพื้นที่ปลูกผักต่าง ๆ โดยได้รับการส่งเสริมจากโครงการหลวง (มูลนิธิโครงการหลวง) มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำทำให้เป็นแหล่งปลูกพืชสวนเมืองหนาวที่สำคัญ มีการปลูกแบบขั้นบันได มีคันดินขวางความลาดชันเป็นแถบตามแนวเส้นชั้นความสูง ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศเป็นสีขาวปนเทาถึงเทาอ่อน ไม่สม่ำเสมอของพืชผักชนิดต่าง ๆ ลายเนื้อเห็นริ้วหรือแถบของแปลง เห็นความลาดชันของพื้นที่ พื้นที่ปลูกไม่สม่ำเสมอเป็นลูกคลื่นลอนชันถึงเนินเขาเป็นแปลงขนาดเล็กรวมกันเป็นผืนขนาดใหญ่

ภาพถ่ายทางอากาศ พื้นที่ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

โครงการ WWS บันทึกภาพ
เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๔๙๕

โครงการ VAP ๖๑ บันทึกภาพ
เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๐

โครงการ L.T บันทึกภาพ
เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๔

ภาพ ๓๐ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่พืชสวน

A6 ไร่หมุนเวียน ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ ไร่หมุนเวียนเป็นรูปแบบของการทำการเกษตรแบบไม่ต่อเนื่อง พบมากบนพื้นที่สูง หรือพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นระบบการเกษตรแบบหนึ่งและยังเป็นที่รู้จักในชื่อ “swidden” หรือ “ระบบ ตัดและเผา” เป็นระบบการเพาะปลูกในช่วงเวลาหนึ่งซึ่งเกษตรกรจะถากถางพื้นที่โดยการตัดต้นไม้ วัชพืช แล้วก็เผาโดยปกติหลังจากการเก็บเกี่ยว พื้นที่ไร่เก่าจะถูกปล่อยทิ้งไว้ประมาณ ๔-๑๐ ปี เพื่อให้พื้นที่เริ่มฟื้นความอุดมสมบูรณ์ พืชพันธุ์ฟื้นคืนมาอีกครั้ง จึงหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่เดิมอีกครั้งหนึ่ง จากภาพถ่ายทางอากาศปรากฏเป็นสีขาวปนเทา ถึงสีเทาอ่อนไม่สม่ำเสมอของวัชพืชหลังการเก็บเกี่ยวระดับพื้นดินไม่สม่ำเสมอเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงลาดชันและเนินเขา ถ้าเป็นไร่หมุนเวียนทิ้งร้าง ความเข้มของสีเทาจะเพิ่มมากขึ้นจากวัชพืชและต้นไม้ ลายเนื้อที่ปรากฏละเอียดกว่าป่าสมบูรณ์ และเห็นเป็นขอบเขตแปลงได้อย่างชัดเจน

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ WWS แสดงพื้นที่ไร่หมุนเวียน พื้นที่ตำบลป่าหวาย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี บันทึกภาพเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๔๙๕

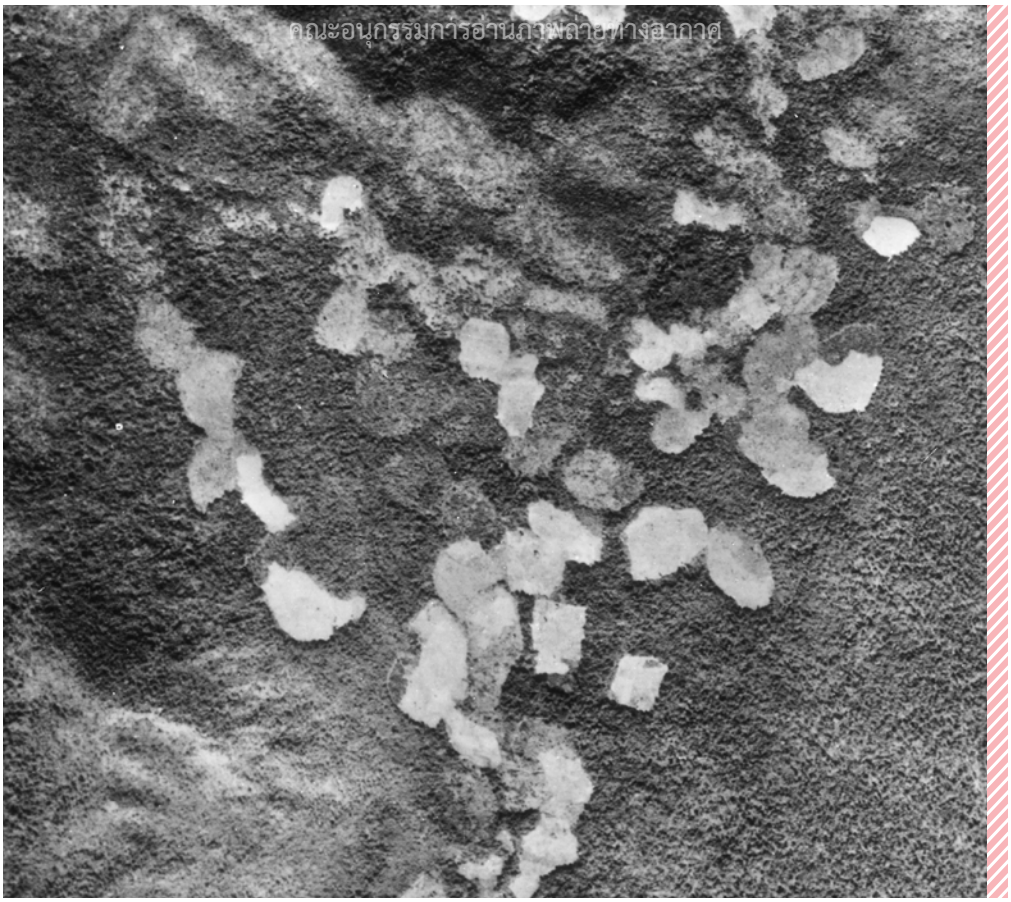

ภาพ ๓๑ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ไร่หมุนเวียน

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ไร่หมุนเวียน
พื้นที่ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

โครงการ WWS บันทึกภาพ
เมื่อช่วงปี พ.ศ. ๒๔๙๕ - ๒๔๙๙

โครงการ VAP 61 บันทึกภาพ
เมื่อช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๓

โครงการ N.S. 3 บันทึกภาพ
เมื่อช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๒

โครงการ NIMA บันทึกภาพ
เมื่อช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๓

ภาพ ๓๒ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ไร่หมุนเวียนในแต่ละช่วงปี พ.ศ.

A7 ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และ/หรือโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์

ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ พบมากในจังหวัดสระบุรี และนครราชสีมา เป็นรูปแบบการเกษตรที่มีรูปแบบเฉพาะพื้นที่ ใช้สำหรับการแทะเล็มของปศุสัตว์ เช่น ม้า วัว แกะ เป็นต้น พืชพันธุ์ของทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ อาหารสัตว์ ประกอบด้วย หญ้าเป็นหลัก โดยมีพืชตระกูลถั่วและไม้ล้มลุกอื่น ๆ ปลูกเป็นแปลงย่อยขนาดใหญ่เท่า ๆ กันสลับกันไป มีถนนย่อยระหว่างแปลง ความสูงของหญ้าแตกต่างกันเนื่องจากมีการตัดหรือปล่อยสัตว์เข้าไปแทะเล็มเป็นแปลง ๆ ไป มักพบรั้วและอาคารขนาดต่าง ๆ ที่เรียงตัวกันเป็นระเบียบอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของพื้นที่ ปรากฏบนภาพถ่ายทางอากาศเป็นสีขาวปนเทาถึงสีเทา สีค่อนข้างสม่ำเสมอภายในแปลงเดียวกัน เห็นความสูงของหญ้าที่แตกต่างกันระหว่างแปลงที่ตัดใหม่ หรือปลูกใหม่จะเห็นแถวปลูกค่อนข้างชัดเจน

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ NS 3 บริเวณทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ตำบลขนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๑๘

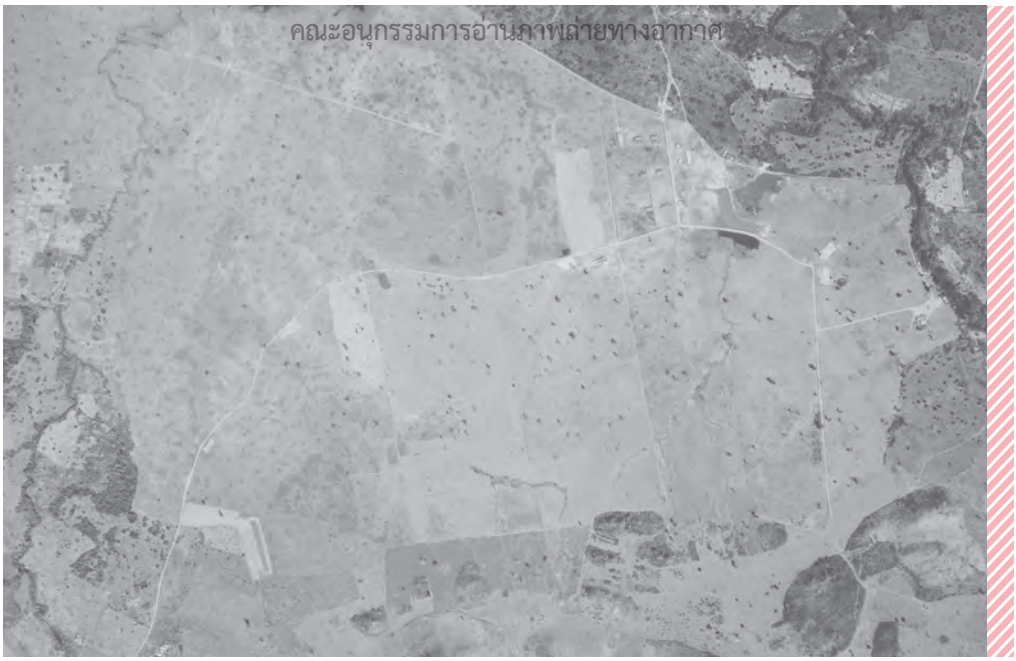

ภาพ ๓๓ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พบมากในจังหวัดนครปฐม สระบุรี ลพบุรี นครราชสีมา ชลบุรี ฉะเชิงเทรา เป็นต้น มีรูปแบบที่เฉพาะตัวปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ เป็นสีขาวหรือสีขาวปนเทา ขนาดของอาคารมีขนาดความกว้างน้อยกว่าความยาวขนาดเท่ากัน ประมาณ ๑๕ - ๒๐ x ๘๐ - ๑๐๐ เมตร หรือขนาดที่ต่างออกไปแล้วแต่ขนาดของพื้นที่ การวางตัวของอาคารเรียงตัวกันอย่างมีระบบ มีทางเชื่อมต่อถึงกัน มีทั้งหลังคาชั้นเดียวและ ๒ ชั้น หลังคามุงด้วยแผ่กหรือกระเบื้อง บางพื้นที่อาจพบอาคารอยู่บนบ่อเลี้ยงปลา

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ PCD แสดงโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ตำบลขนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ LTP – 11 แสดงพื้นที่โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ตำบลวังเย็น ตำบลลำพญา อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๓๗

ภาพ ๓๔ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่โรงเรือนเลี้ยงสัตว์

A8 พืชน้ำ ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ พืชน้ำ เป็นพืชที่เจริญเติบโตอยู่ในน้ำ หรือมีช่วงชีวิตหนึ่งที่เจริญอยู่ในน้ำ ซึ่งอาจจมอยู่ใต้น้ำทั้งหมดหรือโผล่บางส่วนขึ้นสู่บริเวณผิวน้ำ ลอยอยู่ที่ผิวน้ำหรือ เจริญเติบโตบริเวณริมฝั่ง รวมถึงพืชที่เจริญเติบโตในบริเวณที่มีน้ำขัง พื้นที่ชื้นแฉะ ทั้งในน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม โดยจัดจำแนกตามลักษณะและรูปแบบการเจริญเติบโตในแหล่งน้ำตามธรรมชาติ สามารถแยกเป็น ๔ ประเภทหลัก คือ **๑. พืชใต้น้ำ** เป็นพืชที่เจริญเติบโตใต้น้ำทั้งหมด ได้แก่ กลุ่มสาหร่ายต่าง ๆ **๒. พืชโผล่เหนือน้ำ** เป็นพืชที่เจริญเติบโตในน้ำเพียงบางส่วน ได้แก่ พืชกลุ่มบัวต่าง ๆ ผักตับเต่า แว่นแก้ว **๓. พืชลอยน้ำ** เป็นพืชที่เจริญเติบโตได้โดยลอยอยู่บริเวณผิวน้ำ รากจะอยู่ใต้น้ำ ส่วนของลำต้น ใบ และดอก อยู่เหนือน้ำหรือผิวน้ำ ได้แก่ ผักตบชวา ผักตบไทย ผักบุ้ง จอกหูหนู กระจับ ไข่น้ำ **๔. พืชชายน้ำ** เป็นพืชที่มีการเจริญเติบโตอยู่ตามริมตลิ่งหรือหนองน้ำที่มีน้ำท่วมขังตื้น ๆ ส่วนของรากเจริญอยู่ในดิน ชูส่วนลำต้น ใบ และดอกขึ้นมาเหนือน้ำ ในบางครั้งอาจมีลักษณะคล้ายพืชโผล่เหนือน้ำจนไม่สามารถแยกกลุ่มได้ เช่น โสน ธูปฤาษี ซึ่งมนุษย์ได้เข้าไปใช้สอยและหาประโยชน์จากพืชน้ำเหล่านี้ ในภาพถ่ายทางอากาศพืชน้ำในพื้นที่ธรรมชาติและแหล่งที่มนุษย์สร้างขึ้นจะมองเห็นโทนสีเป็นสีเทาเข้มถึงสีดำ ลายเนื้อที่ละเอียดมากคล้ายกัน บริเวณที่ปลูกพืชน้ำจะเป็นลำคลอง พื้นที่ลุ่ม บ่อน้ำ การจำแนกอาศัยรูปแบบการเรียงตัวของพืช เช่น การปลูกผักบุ้ง - ผักกะเฉด ในลำคลอง หนอง บึง จะมีการแบ่งแปลงของบ้านแต่ละหลังเป็นช่องมองเห็นเป็นพื้นน้ำสะท้อนแสงเป็นสีขาวถึงสีเทาสว่าง เพื่อใช้เรือเข้าไปเก็บเกี่ยวผลผลิต ส่วนพืชน้ำธรรมชาติจะมีลายเนื้อไม่สม่ำเสมอของการเรียงตัวการสะท้อนแสงจะแตกต่างกันตามชนิดพืชนั้น ๆ

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ WWS การปลูกผักลอยน้ำ พื้นที่ตำบลดอนกำยาน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๔๙๖

ภาพ ๓๕ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่พืชน้ำ

A9 สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ คือการทำฟาร์มสิ่งมีชีวิตในน้ำ เช่น ปลา สัตว์พวกกุ้งกั้งปู สัตว์จำพวกหอย เป็นรูปแบบการเพาะเลี้ยงประชากรสัตว์น้ำจืดและน้ำเค็มภายใต้สภาวะควบคุม พื้นที่ที่มีการเพาะเลี้ยงส่วนมากเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับทะเลและไม่ห่างไกลจากทะเลมากนัก รูปแบบมีทั้งแบบสี่เหลี่ยมและวงกลมหรือรูปแบบอื่น ๆ ตามลักษณะภูมิประเทศ ขนาดบ่อ ๑๕-๒๐ x ๑๕-๓๐ เมตร หรือขนาดใหญ่กว่า ความลึก ๑-๑.๕ เมตร หากเป็นบ่อเลี้ยงกุ้งจะพบกังหันตีน้ำทั้ง ๔ มุม แต่จะไม่พบกังหันตีน้ำในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทอื่น ๆ ในภาพถ่ายทางอากาศปรากฏบ่อขนาดต่าง ๆ ที่มีการสะท้อนของน้ำเป็นสีเทาถึงดำ บ่อที่มีการตากดินจะสะท้อนสีเทาอ่อน

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ LTP บ่อเลี้ยงปลา บ่อเลี้ยงกุ้ง พื้นที่ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๒

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ LTP บ่อเลี้ยงปลาสลิด พื้นที่ตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๒

ภาพ ๓๖ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

A0 เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์เป็นการทำเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมาในข้างต้นบนพื้นที่หนึ่ง ซึ่งมีมากกว่า ๒ ประเภทขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นการปลูกพืชคนละชนิด การเลี้ยงสัตว์คนละประเภท เพื่อให้เกิดการเกื้อกูลระหว่างกัน และสร้างประโยชน์ให้กับเกษตรกรมากที่สุด เช่น การปลูกข้าว บนคันนาปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้ผลข้างคันนา มีการขุดดินทำเป็นบ่อเลี้ยงปลา, การเลี้ยงไก่เอาไว้บนบ่อปลา เป็นต้น ในภาพถ่ายทางอากาศ ในพื้นที่เดียวกันจะพบสิ่งปลูกสร้างหลายขนาดเป็นสะท้อนขาวถึงสีเทาอ่อน ไม้ยืนต้นและไม้ผลเป็นเทาเข้ม มีลายเนื้อหยาบแตกต่างจากนาข้าวที่มีสีเทาอ่อนลายเนื้อละเอียด

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ R.T.S.D. NIMA พื้นที่ตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๑

ภาพ ๓๗ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

F พื้นที่ป่าไม้

F1 ป่าไม่ผลัดใบ ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ เป็นป่าที่มีใบเขียวตลอดทั้งปี ประกอบด้วย พันธุ์ไม้แทบทั้งหมดเป็นประเภทที่ไม่ผลัดใบ พบกระจายตัวอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ตั้งแต่ระดับความสูงที่ระดับทะเลปานกลางถึงระดับความสูงที่ ๒,๕๖๕ เมตร ประกอบด้วย ป่าดิบเขา ป่าสนเขา ป่าดิบชื้น ป่าดิบแล้ง ป่าพรุหรือป่าบึง ป่าชายหาด และป่าชายเลน ในภาพถ่ายทางอากาศจะมองเห็นเป็นสีเทาเข้ม ลายเนื้อค่อนข้างหยาบ หากมองด้วยกล้องมองภาพถ่ายทางอากาศ ๓ มิติ จะไม่สามารถมองเห็นถึงพื้นดินด้านล่างได้ เนื่องจากความหนาแน่นของต้นไม้ ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ต้นไม้ที่มีระดับความสูง ขนาดเรือนยอดที่แตกต่างกัน

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ VAP 61 แสดงพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ตำบลนาหลวงเสน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

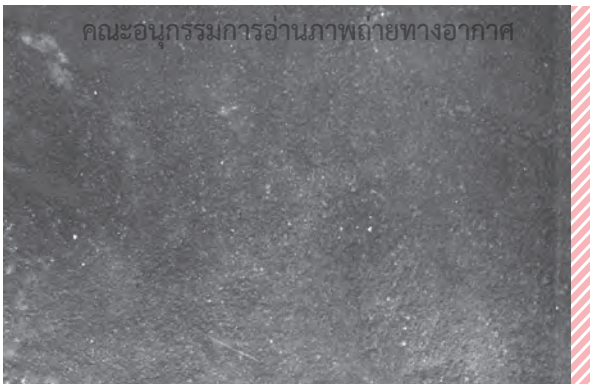

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ N.S. 3 แสดงพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๑๘

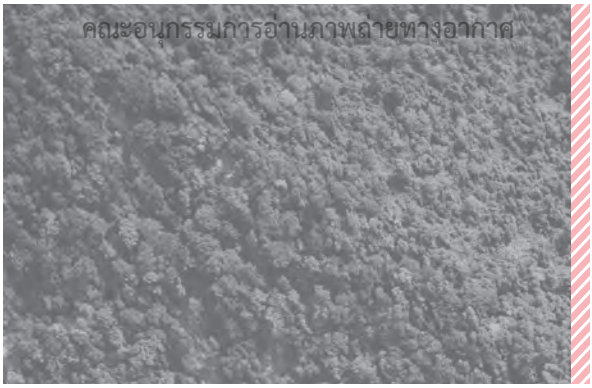

ภาพ ๓๘ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าไม่ผลัดใบ

F100 ป่าไม่ผลัดใบทุติยภูมิ ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ เป็นลักษณะของป่าไม่ผลัดใบเดิม ถูกเปลี่ยนแปลงสภาพโดยกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ภัยธรรมชาติ เช่น การทำไร่หมุนเวียน ไฟป่า เป็นต้น หรือพื้นที่เกษตรกรรมเดิม ถูกปล่อยทิ้งร้างไม่มีการทำประโยชน์มีการแทนที่ด้วย "พืชเบิกนำ" ซึ่งเป็นพืชที่ขึ้นอยู่ในพื้นที่เพียงชั่วคราว พบได้ตั้งแต่พืชล้มลุก เช่น สาปเสือ หญ้าคา จนถึงไม้ยืนต้น เช่น ตีนเป็ด ซ้อ เลี่ยน ตะเคียนหิน กระทุ่มน้ำ สนสามใบ ส้าน เป็นต้น ก่อนจะถูกแทนที่ด้วยสังคมพืชขั้นสูงขึ้นไปของต้นไม้ในกลุ่มของป่าไม่ผลัดใบ เมื่อสภาพแวดล้อมเหมาะสม ลักษณะของป่าไม่ผลัดใบทุติยภูมิ จะเห็นเป็นป่ารกทึบมีทรงพุ่มเบียดติดกันจนเกือบมองไม่เห็นพื้นดิน มีความสูงและขนาดเรือนยอดน้อยกว่าป่าไม่ผลัดใบทั่วไป และมีบริเวณพื้นที่ค่อนข้างชัดเจน ในภาพถ่ายทางอากาศจะมองเห็นเป็นสีเทาอ่อนไปจนถึงเทาเข้ม ลายเนื้อภาพมีความละเอียดกว่าเมื่อเทียบกับบริเวณที่เป็นป่าไม่ผลัดใบ (F1) ขนาดของและทรงพุ่มและความสูงใกล้เคียงกัน

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ VAP 61 พื้นที่ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

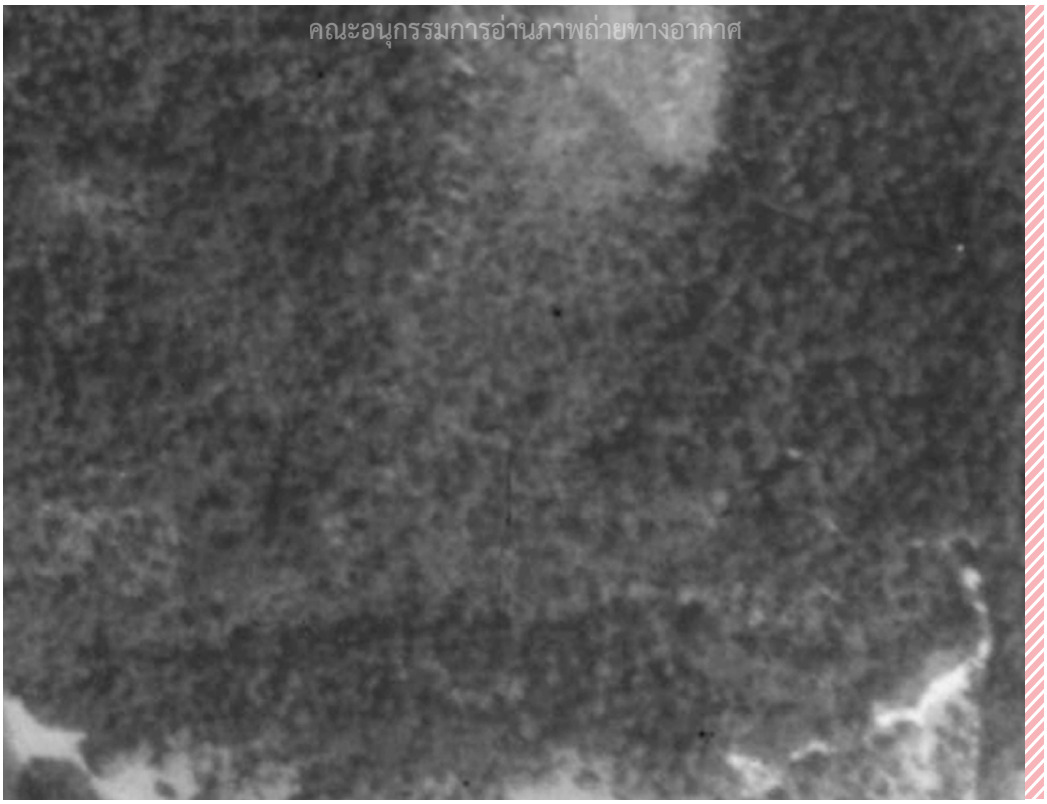

ภาพ ๓๙ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าไม่ผลัดใบทุติยภูมิ

F105 ป่าพรุหรือป่าบึง ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์พบอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มของภาคใต้และภาคตะวันออก และพบในบางส่วนของภาคกลาง สภาพโดยทั่วไปของป่าพรุหรือป่าบึง นั้นคือพื้นด้านล่างจะเป็นพรุมีน้ำขังตลอดทั้งปีเกิดจากแอ่งน้ำจืดเกิดขังตัวติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน มีการสะสมของชั้นดินอินทรีย์วัตถุ เช่น ซากพืช, ซากสัตว์, เศษซากของต้นไม้ ใบไม้ต่าง ๆ จนย่อยสลายช้า ๆ ดินมีลักษณะหยุ่นยวบเหมือนฟองน้ำที่มีความหนาแน่นน้อยอุ้มน้ำได้มาก สังคมพืชส่วนใหญ่มีรากค้ำยัน พันธุ์ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ที่พบคือ พญาไม้ เงาะป่า อบเชย มะม่วงป่า พวกสกุลหว้า และชมพู่ ทองบึ้ง ตังหน พันธุ์ไม้พื้นล่าง ได้แก่ หวายชนิดต่าง ๆ และปาล์มชนิดต่าง ๆ เช่น หวายตะค้าทอง หมากแดง หลาวชะโอน ค้อ และกะลุมพี ชนิดของพันธุ์ไม้จะมีความแตกต่างไปตามสภาพภูมิประเทศ จากภาพถ่ายทางอากาศปรากฏสีเทาเข้มถึงดำคล้ำหรือบางครั้งเกิดเป็นสีขาว

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าพรุหรือป่าบึง
พื้นที่ตำบลเคร็ง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

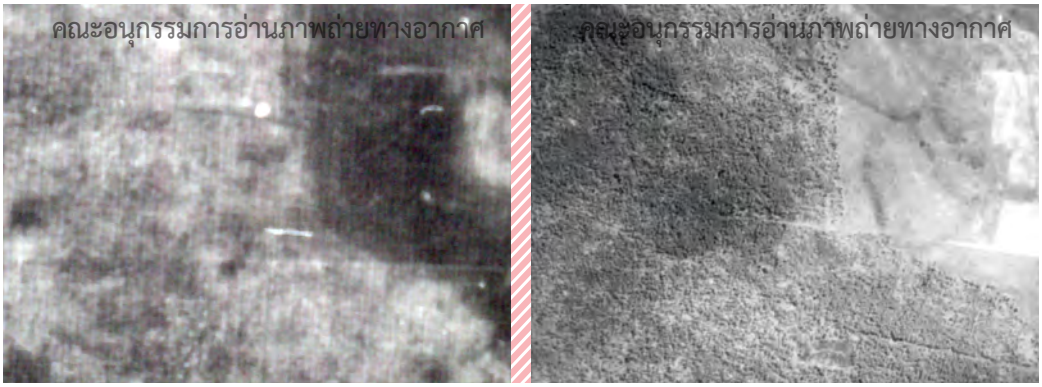

โครงการ VAP 61
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๙

โครงการ NS 3
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๐

ภาพ ๔๐ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าพรุหรือป่าบึง

F106 ป่าชายเลน ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์พบตามชายฝั่งทะเลที่มีน้ำทะเลท่วมถึง หรืออ่าว หาดเลน ลำน้ำ และบริเวณที่อยู่ในอิทธิพลของน้ำจืดและน้ำเค็มเรียกว่าเขตน้ำกร่อย สังคมพืชประกอบด้วยพันธุ์ไม้หลายชนิดหลายตระกูลที่เป็นพวกใบเขียวตลอดปี เช่น โกงกาง แสมจาก เป็นต้น ขึ้นปกคลุมแน่นทึบโดยรอบบริเวณ ลักษณะโดยทั่วไปของทรงพุ่มมีขนาดเล็กหยาบค่อนข้างเรียบ ถึง ลักษณะทรงพุ่มละเอียดค่อนข้างเรียบขึ้นอยู่กับชนิดของกลุ่มไม้ในบริเวณนั้น จากภาพถ่ายทางอากาศจะปรากฏเป็นสีเทาและสีเทาเข้ม

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าชายเลน
ในพื้นที่หมู่ที่ ๘ ตำบลคลองเคียน อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

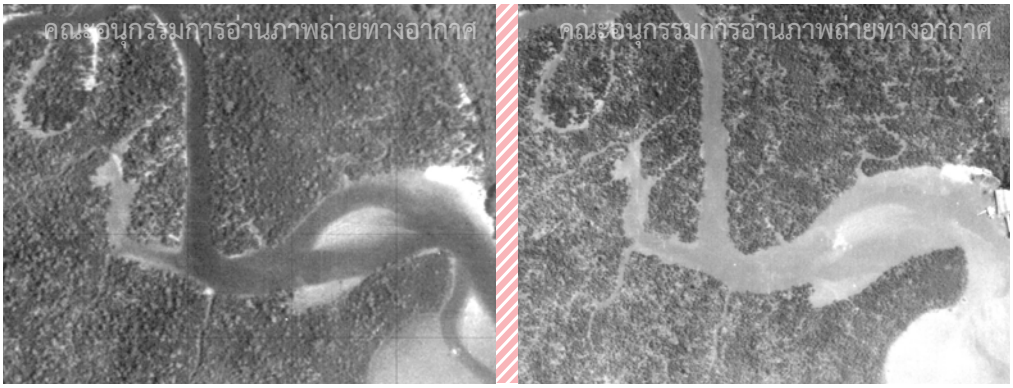

โครงการ VAP 61
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๑๐

โครงการ N.S. 3
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๑๙

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าชายเลน
ในพื้นที่หมู่ที่ ๗ ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

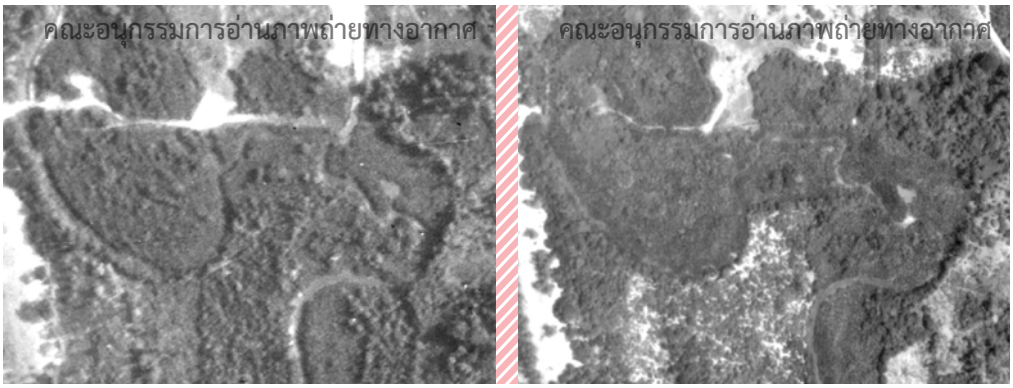

โครงการ VAP 61
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๑๐

โครงการ N.S. 3
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๑๙

ภาพ ๔๑ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าชายเลน

F107 ป่าชายหาด ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ พบบริเวณจังหวัดที่มีชายหาดติดทะเล ชายหาดทรายสูงกว่าระดับน้ำทะเล น้ำทะเลท่วมไม่ถึง ดินเป็นดินทรายจัด สังคมพืชเป็นกลุ่มไม้พุ่มและกลุ่มไม้เลื้อยที่พัฒนาก่อตัวบนสันดอนทรายชายฝั่งประกอบด้วยพันธุ์พืชที่มีความสามารถปรับตัวให้ทนกับไอเค็ม และความแห้งแล้ง รวมถึงสามารถเติบโตได้ในบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ของธาตุอาหารในดินต่ำ เช่น สนทะเล จิกทะเล เตยทะเล พลับพลึง ทะเลหญ้าลอยลม ผักบุ้งทะเล เป็นต้น ในภาพถ่ายทางอากาศปรากฏเป็นสีเทาเข้มไม่สม่ำเสมอ ลายเนื้อค่อนข้างหยาบ ในส่วนที่มีแสงส่องถึงพื้นดินซึ่งเป็นทรายเป็นสีขาวปนเทา

ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ ป่าชายหาด
ในพื้นที่หมู่ที่ ๗ ตำบลนาเตย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

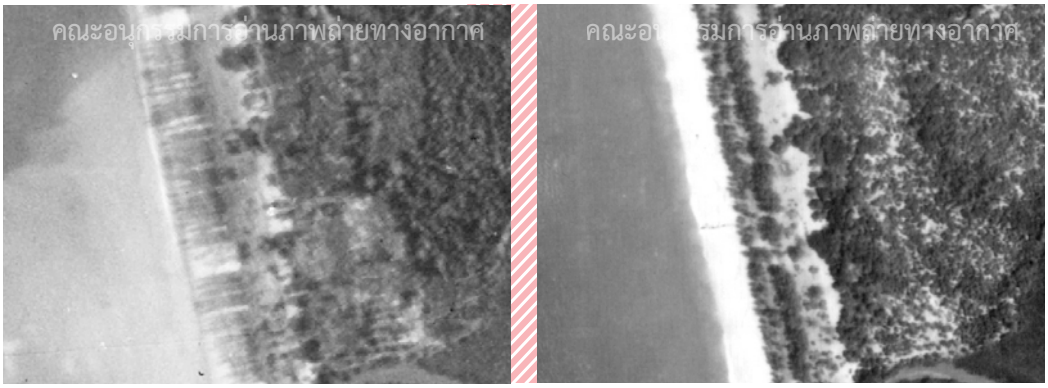

โครงการ VAP 61
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๑๐

โครงการ N.S. 3
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๑๙

ภาพ ๔๒ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าชายหาด

F2 ป่าผลัดใบ ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ เป็นระบบนิเวศน์ป่าชนิดที่ประกอบด้วยพันธุ์ไม้ชนิดผลัดใบหรือทิ้งใบเก่าในฤดูแล้ง เพื่อจะแตกใบใหม่เมื่อเข้าฤดูฝนยกเว้นพืชชั้นล่างจะไม่ผลัดใบประกอบด้วย

- **F200 ป่าผลัดใบทุติยภูมิ** ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์เป็นลักษณะของป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ ซึ่งเป็นป่าผลัดใบ ถูกเปลี่ยนแปลงสภาพโดยกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติ ในลักษณะเช่นเดียวกับ F100 ป่าไม่ผลัดใบทุติยภูมิแล้วปล่อยทิ้งร้างไม่มีการทำประโยชน์มีการแทนที่ด้วย **"พืชเบิกนำ"** พบได้ตั้งแต่พืชล้มลุก เช่น สาปเสือ หญ้าคา เมื่อพันธุ์ไม้กลุ่มนี้คลุมพื้นที่มันจะช่วยไม่ให้หน้าดินถูกชะล้าง มันจะร่วงใบรวดเร็ว รากดูดซับความชื้นได้ดี แต่พืชเหล่านี้อายุสั้น เมื่อตายไปและย่อยสลายจะช่วยเติมปุ๋ยให้กับดินได้รวดเร็วขึ้นเมื่อดินอุดมสมบูรณ์ขึ้น จึงจะเป็นการเปิดโอกาสให้สังคมพืชขั้นสูงขึ้นของพันธุ์ไม้ป่าผลัดใบเดิม เช่น มะค่า แดง ประดู่ ไผ่ เต็ง เหียง กราด พลวง ประดู่ เข้ามางอกและเติบโตได้อีกครั้ง และมีบริเวณพื้นที่ค่อนข้างชัดเจน ลักษณะของป่าผลัดใบทุติยภูมิ จะมีลักษณะเป็นป่าโปร่ง ทรงพุ่มไม่เบียดติดกัน สามารถมองเห็นพื้นดิน มีความสูงและขนาดเรือนยอดน้อยกว่าป่าผลัดใบทั่วไป และมีบริเวณพื้นที่ค่อนข้างชัดเจน ในภาพถ่ายทางอากาศจะมองเห็นเป็นสีเทาอ่อนไปจนถึงเทาเข้ม ส่วนที่สะท้อนพื้นดินมองเห็นเป็นสีขาวถึงสีเทาอ่อน ลายเนื้อภาพมีความหยาบ ขนาดของและทรงพุ่มและความสูงใกล้เคียงกัน

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ WWS แสดงพื้นที่ป่าผลัดใบ พื้นที่ตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๔๙๗

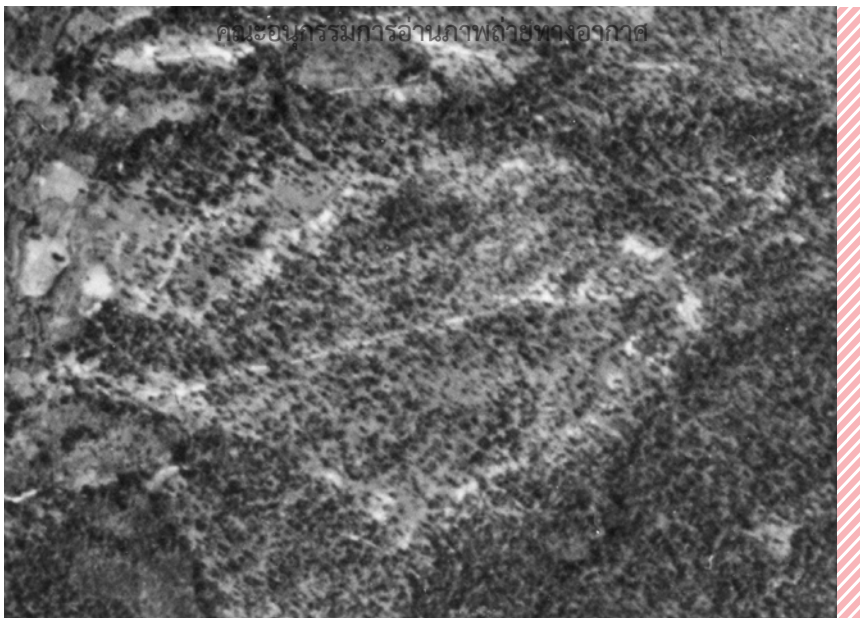

ภาพ ๔๓ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ป่าผลัดใบทุติยภูมิ

F3 สวนป่า คือ บริเวณที่ปลูกพรรณไม้ทดแทนป่าที่ถูกทำลาย มักเป็นไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจ อาจปลูกไม้ชนิดเดียวหรือหลายชนิดรวมกันก็ได้เพื่อใช้ไม้ทำเครื่องเรือน เยื่อกระดาษหรืออนุรักษ์พันธุ์ไม้ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ เป็นต้น เช่น สวนป่าสัก สวนป่าไม้ยาง ในภาพถ่ายทางอากาศปรากฏเป็นสีเทาอ่อนถึงเทาเข้ม (ขึ้นอยู่กับชนิดไม้) การปลูกเรียงแถวสม่ำเสมอเป็นระเบียบ ลายเนื้อละเอียดกว่าเมื่อเทียบกับพื้นที่ป่าธรรมชาติ มักเห็นการแบ่งเขตแปลงมีถนนและแนวกันไฟชัดเจน

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ NS. 3 แสดงพื้นที่สวนป่าสัก
บริเวณหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๒ สำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ตำบลเชียงดาว ตำบลเมืองงาย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๙

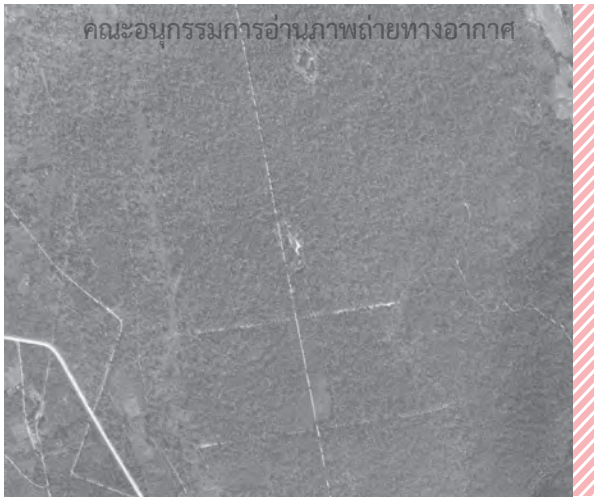

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ VAP 61 แสดงพื้นที่สวนสนประดิพัทธ์ บริเวณสวนป่าบางขนุน
ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

ภาพ ๔๔ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สวนป่า

W พื้นที่น้ำ

W1 แหล่งน้ำธรรมชาติ ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ เช่น ห้วย หนอง บึง ทะเลสาบ คลองธรรมชาติ แม่น้ำ เป็นต้น มีรูปร่างไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับลักษณะความสูงต่ำของภูมิประเทศ มีน้ำแช่ขังในส่วนที่ต่ำสุดหรือบริเวณน้ำลึก เห็นเป็นสีเทาจางเนื่องจากมุมตกกระทบของพื้นผิวน้ำจากแสงอาทิตย์ ส่วนบริเวณน้ำตื้นมีวัชพืชน้ำเป็นสีเทาเข้มกว่า ลายเนื้อมีลักษณะละเอียดเป็นเนื้อเดียวกันรอบแหล่งน้ำ มีต้นไม้ที่ทนต่อสภาพน้ำท่วมขังขึ้นอยู่

ภาพถ่ายทางอากาศ
โครงการ WWS
บริเวณแม่น้ำชี
ในพื้นที่ตำบลพนมไพร
อำเภอพนมไพร
จังหวัดร้อยเอ็ด
ตำบลเขื่องคำ
อำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร
บันทึกภาพ เมื่อวันที่
๑๔ มกราคม ๒๔๙๗

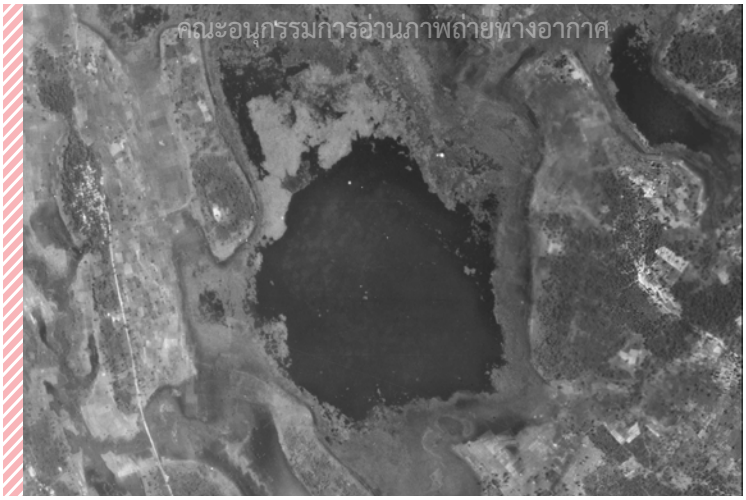

ภาพถ่ายทางอากาศ
โครงการ VAP61
บริเวณหนองหัวช้าง
ในพื้นที่ตำบลบ้านถ่อน
อำเภอเมืองหนองคาย
จังหวัดหนองคาย
บันทึกภาพ เมื่อวันที่
๗ ตุลาคม ๒๕๑๐

ภาพ ๔๕ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ

W2 แหล่งน้ำสร้างขึ้น ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ เช่น บ่อน้ำ ฝาย อ่างเก็บน้ำ คลองชลประทาน เป็นต้น มีลักษณะเป็นเส้นตรงหรือโค้งบางส่วน ด้านบนมีทางสำหรับใช้สัญจร เห็นเป็นเส้นสีขาว มีรูปร่างทรงเป็นเลขาคณิต น้ำในลำคลองหรืออ่างเก็บน้ำในภาพถ่ายทางอากาศ ปรากฏเป็นสีเทาถึงเทาเข้ม ถนนด้านบนขอบอ่างเก็บน้ำปรากฏเป็นสีขาว

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ VAP61 แสดงแหล่งน้ำสร้างขึ้นบริเวณคลองหกวาสายล่าง (กลาง) คลองเก้า (ด้านซ้าย) และคลองสิบ (ด้านขวา) พื้นที่ตำบลลำลูกกา บึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๐

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ L.T แสดงแหล่งน้ำสร้างขึ้นบริเวณบ้านหนองอ้อ ตำบลปากช่อง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๕

ภาพ ๔๖ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่แหล่งน้ำสร้างขึ้น

M พื้นที่เบ็ดเตล็ด

M1 ทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้พุ่ม ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ เป็นพื้นที่ที่พืชถูกปกคลุมด้วยหญ้า มีไม้ล้มลุกและไม้พุ่มขึ้นปะปนกระจายทั่วพื้นที่เป็นระยะห่าง ๆ โดยพื้นที่ดั้งเดิมอาจเคยเป็นพื้นที่ป่าไม้และมีการเปิดหน้าดินเพื่อรอการเพาะปลูกต่อมามีการทิ้งร้างไม่ทำประโยชน์ในช่วง ๒ ปีแรกจะมีพืชตระกูลหญ้าขึ้น หากพื้นที่นั้นไม่ถูกรบกวนและมีสภาวะเหมาะสมจะมีไม้พุ่มขึ้นตามมาก่อนที่จะแปรสภาพไปเป็นป่าทุติยภูมิต่อไป ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศเห็นเป็นสีเทาขาวถึงเทาเข้ม

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ VAP61 แสดงพื้นที่ทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้พุ่ม ตำบลหินกอง ตำบลห้วยไผ่ อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี บันทึกภาพเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๐

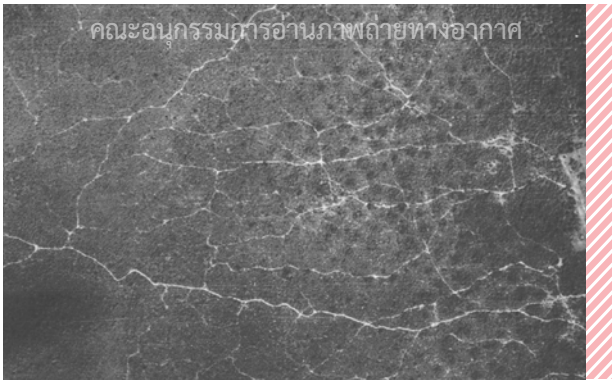

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ N.S. 3 แสดงพื้นที่ทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้พุ่ม ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๑๙

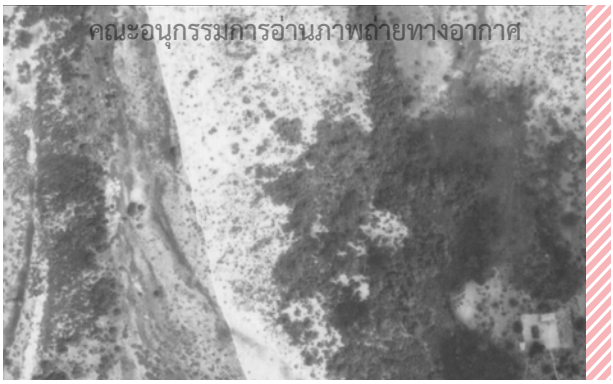

ภาพ ๔๗ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้พุ่ม

M2 พื้นที่ลุ่ม ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ เกิดอยู่ในภูมิประเทศที่เป็นแอ่งต่ำที่มีน้ำแช่ขังมากกว่า ๘ - ๙ เดือนต่อปี บางพื้นที่มีน้ำท่วมขังที่ผิวดินในฤดูฝน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มักจะมีระดับน้ำใต้ดินตื้น บางพื้นที่ใช้ทำนามาก่อนและถูกทิ้งร้างเนื่องจากขาดแคลนแรงงานหรือถูกศัตรูพืชรบกวนประสบกับการขาดทุน พื้นที่บางแห่งเป็นดินเค็มแพร่กระจาย การทำนาจึงไม่ได้ผลและทิ้งร้างได้เช่นกัน มีวัชพืชจำพวกกกธูปฤาษี และวัชพืชน้ำต่าง ๆ เป็นต้น ลายเนื้อมีลักษณะละเอียดเกือบเป็นเนื้อเดียวกัน ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ เป็นสีเทาจางถึงสีเทาเข้ม

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ VAP 61 แสดงพื้นที่ลุ่ม ในพื้นที่ตำบลทับกฤษใต้ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๑๑

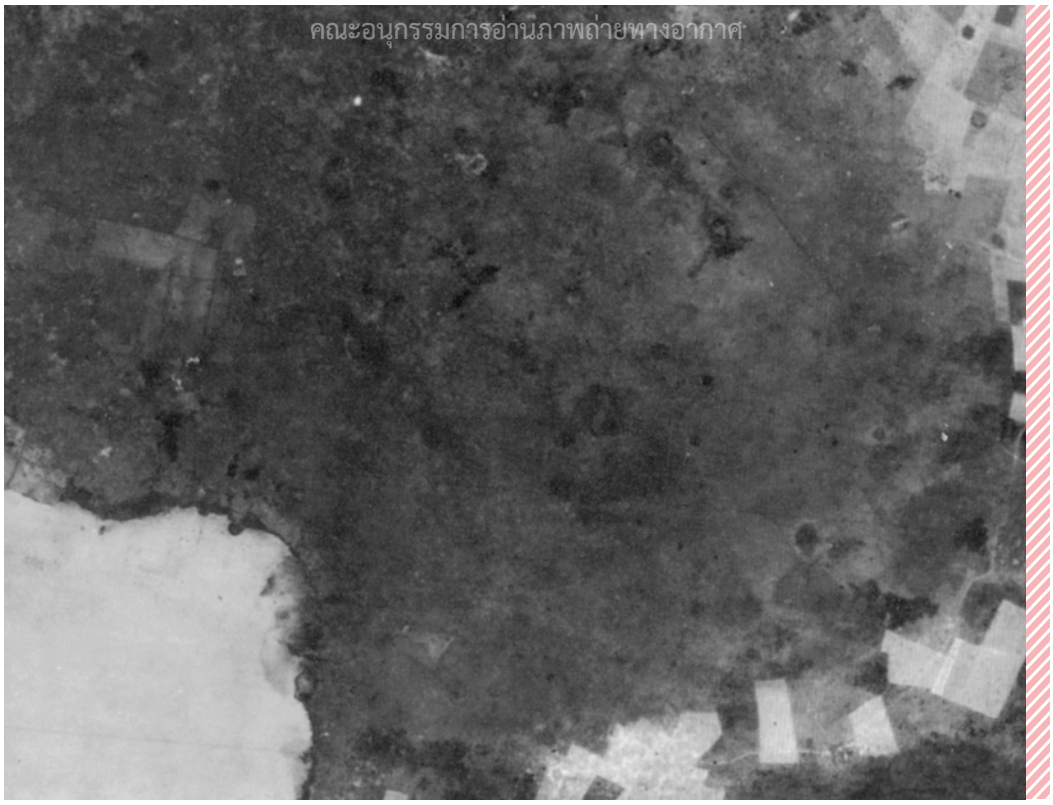

ภาพ ๔๘ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ลุ่ม

M3 เหมืองแร่, บ่อขุด ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ ได้แก่ เหมืองแร่ บ่อลูกรัง บ่อทราย โดยทำการเปิดผิวหน้าดิน และขุดลึกลงไปเรื่อย ๆ ปรากฏเห็นเป็นสีขาว มีลักษณะลายเนื้อหยาบ พื้นดินเป็นผิวขรุขระรูปทรงไม่แน่นอน ปรากฏเห็นอาคารขนาดเล็กถึงขนาดกลางเป็นสีขาวถึงเทาอ่อน ส่วนบริเวณที่เลิกทำการขุดแล้วทิ้งให้น้ำขังปรากฏเห็นเป็นสีดำ

ภาพถ่ายทางอากาศโครงการ N.S. 3 บริเวณเหมืองแร่ พื้นที่ตำบลสองแพรก อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๙

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ N.S. 3 บริเวณบ่อลูกรัง พื้นที่ตำบลหินกอง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๑๗

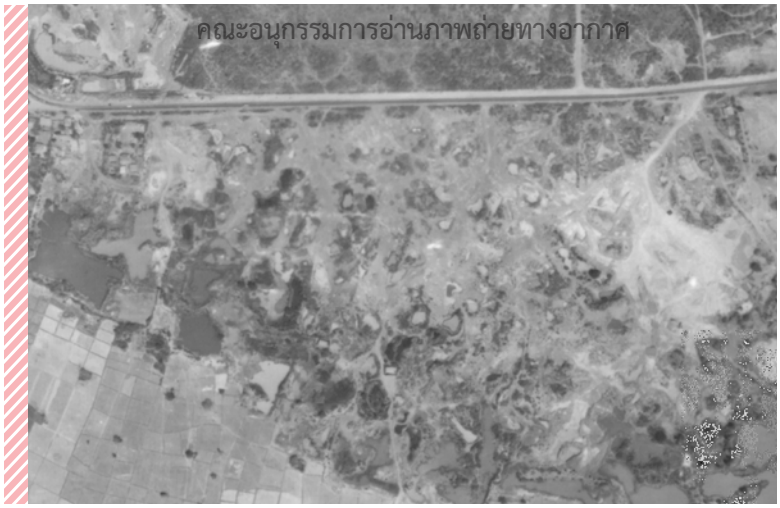

ภาพ ๔๙ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่เหมืองแร่, บ่อขุด

M4 อื่น ๆ

M401 นาเกลือ ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ นาเกลือในที่นี้เป็นการทำนาเกลือสมุทร พบได้ทั่วไปตามชายฝั่งที่ติดทะเล น้ำทะเลขึ้นถึง เริ่มจากการกักเก็บน้ำทะเลไว้ขณะน้ำขึ้น โดยกักเก็บเอาไว้ในนาขังหรือวังน้ำ ช่วยให้ตะกอนต่าง ๆ และสิ่งเจือปน ตกตะกอนจนน้ำทะเลใสสะอาด แล้วจึงวิดน้ำทะเลด้วยกังหันลมหรือใช้เครื่องสูบน้ำให้เข้าสู่นาตากหรือนาแผ่แสงแดดจะทำให้น้ำระเหยไปอย่างรวดเร็ว เมื่อความเข้มข้นของเกลือพอเหมาะ ก็จะปล่อยน้ำทะเลจากนาตากเข้าสู่นาเชื้อ เมื่อความเข้มข้นของเกลือสูงตามกำหนดก็จะระบายเข้าสู่นาสุดท้ายคือ นาปลงหรือนาวาง น้ำทะเลก็จะเป็นสารสารละลายอิ่มตัว เกลือจะตกผลึกเกาะกันบนพื้นนา อีก ๔-๕ วัน ผลึกเกลือก็จะเกาะหนาขึ้นจนหนาประมาณ ๓ เซนติเมตร ก็จะรื้อเกลือหรือเก็บเกลือได้ โดยจะเก็บรวมเป็นกอง ๆ คล้ายเจดีย์ ก่อนหาบขึ้นเก็บในยุ้งฉาง หรือนำมากองรวมรอจำหน่ายต่อไป ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศ นาขัง หรือวังน้ำ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เห็นเป็นสีเทาถึงสีเทาเข้ม นาตาก นาเชื้อ และนาปลง มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมเกือบจัตุรัสหรือสี่เหลี่ยมจัตุรัส ส่วนที่น้ำแช่ขังมองเห็นเป็นสีดำส่วนที่เป็นผลึกเกลือแล้วมองเห็นเป็นสีขาว บริเวณข้างบ่อจะเห็นโกดังเก็บเกลือตั้งอยู่บริเวณใกล้คลองหรือถนนเพื่อสะดวกในการขนย้ายหรือนำไปขาย

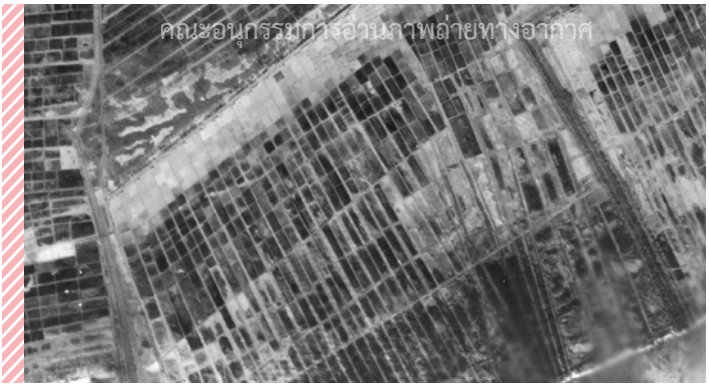

ภาพถ่ายทางอากาศ
โครงการ WWS
พื้นที่ตำบลบางหญ้าแพรก
อำเภอเมืองสมุทรสาคร
จังหวัดสมุทรสาคร
บันทึกภาพ เมื่อวันที่
๒๔ ธันวาคม ๒๔๙๕

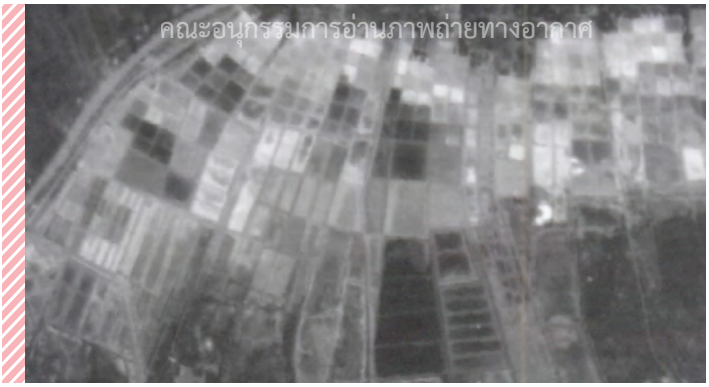

ภาพถ่ายทางอากาศ
โครงการ VAP 61
พื้นที่ตำบลบางปะกง
อำเภอบางปะกง
จังหวัดฉะเชิงเทรา
บันทึกภาพ เมื่อวันที่
๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๐

ภาพ ๕๐ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่นาเกลือ

M402 สันทราย/หาดทราย ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์หาดทรายพบในบริเวณทะเลเปิดที่มีคลื่นลมพัดเอาเม็ดทรายสะสมตัวตามชายฝั่งหรือบริเวณโค้งแม่น้ำที่มีกระแสน้ำพัดเอาเม็ดทรายมาสะสมตัวเป็นหาดทราย หาดทรายจะอยู่ระหว่างขอบฝั่งกับแนวน้ำลงต่ำสุด มีลักษณะเป็นพื้นราบเรียบจัดเป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลของคลื่นลมที่รุนแรงมากบริเวณหนึ่ง ขนาดเม็ดทรายและความลาดชันของชายหาดมีความแตกต่างกันตามสถานที่ขึ้นอยู่กับลักษณะทางภูมิศาสตร์และฤดูกาล ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศเป็นสีขาวถ้ามีตะกอนเจือปนอยู่เห็นเป็นสีเทา

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ LTP แสดงพื้นที่สันทราย/หาดทราย พื้นที่ตำบลกะรน อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ WWS แสดงพื้นที่สันทราย/หาดทราย พื้นที่ตำบลวังหิน อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๔๙๗

ภาพ ๕๑ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่สันทราย/หาดทราย

M403 ที่หินโผล่ ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ เป็นลานหินขนาดใหญ่โผล่ปราศจากต้นไม้หรือวัสดุอื่นปิดบัง หรือเป็นลานหินมีไม้พุ่มหญ้าขึ้นอยู่อย่างเบาบาง ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศเห็นเนื้อหินชัดเจนเป็นสีเทา ลายเนื้อละเอียดเนื่องจากเนื้อหินเป็นชนิดเดียวกันทั้งปื้น รูปร่างรูปทรงและขนาดที่เห็นไม่แน่นอน

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ N.S. 3 พื้นที่ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๘

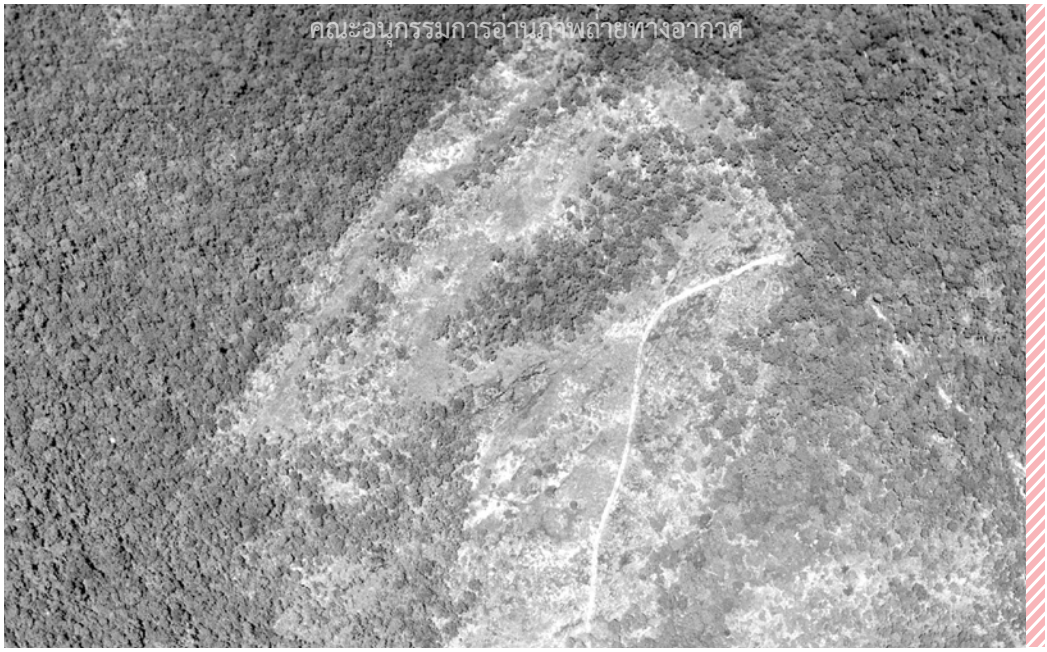

ภาพ ๕๒ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่หินโผล่

M404 ที่ทิ้งขยะ ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ พื้นที่ทิ้งขยะ ประกอบด้วยพื้นที่สำหรับทิ้งขยะ ถูกล้อมรอบด้วยถนน เห็นเป็นเส้นสีเทาจางเพื่อกั้นให้เห็นขอบเขตอย่างชัดเจน ภายในมีอาคารขนาดใหญ่รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หลังคาสะท้อนเป็นสีขาว ภายในมีการจัดการกำจัดคัดแยกขยะก่อนที่จะนำขยะที่เหลือไปทิ้งเป็นกองทับถมสูงขึ้นบริเวณที่ทิ้งใหม่ ๆ เห็นเป็นริ้วหรือแฉกทางยาว เกิดจากการที่รถบรรทุกขยะเทขยะต่อ ๆ กัน เมื่อกองขยะถูกทับถมเป็นเวลานานจะมีขนาดใหญ่ปรากฏเห็นเป็นสีเทา รูปร่างมนหรือทรงรี

M405 พื้นที่แผ้วถาง ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ เป็นลักษณะพื้นที่ที่มีการตัด ขุด หรือปรับสภาพพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติออกไป เพื่อจะทำการเกษตรหรือกิจกรรมต่าง ๆ ต่อมาได้ปล่อยทิ้งร้างไม่มีการทำประโยชน์อย่างต่อเนื่อง จนพื้นที่แผ้วถางดังกล่าวฟื้นคืนสภาพกลับมาเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติและป่าไม้ธรรมชาติเช่นเดิม หรือปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศเห็นต้นไม้ที่ถูกตัดโค่นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ โทนสีขาวถึงสีเทาสว่าง มีรูปแบบไม่แน่นอน ไม่ปรากฏรูปแบบของการทำประโยชน์อื่นใดให้เห็นเนื่องมาจากขณะทำการบันทึกภาพพื้นที่นั้นกำลังทำการแผ้วถางเตรียมพื้นที่ ในกรณีนี้ต้องพิจารณาอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ที่มีการบันทึกภาพในปีถัดไปประกอบการพิจารณา หากพบว่าพื้นที่แผ้วถางดังกล่าวในภาพถ่ายทางอากาศปีถัดไป มีสภาพเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้พุ่ม หรือป่าทุติยภูมิ ให้ถือว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็น M405 พื้นที่แผ้วถาง (ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์)

ลักษณะ M405 พื้นที่แผ้วถาง ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ ปรากฏต้นไม้ที่ถูกตัดโค่นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ในภาพถ่ายทางอากาศ

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ LRP พื้นที่ตำบลถ้ำน้ำผุด อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา
บันทึกภาพเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๒๘

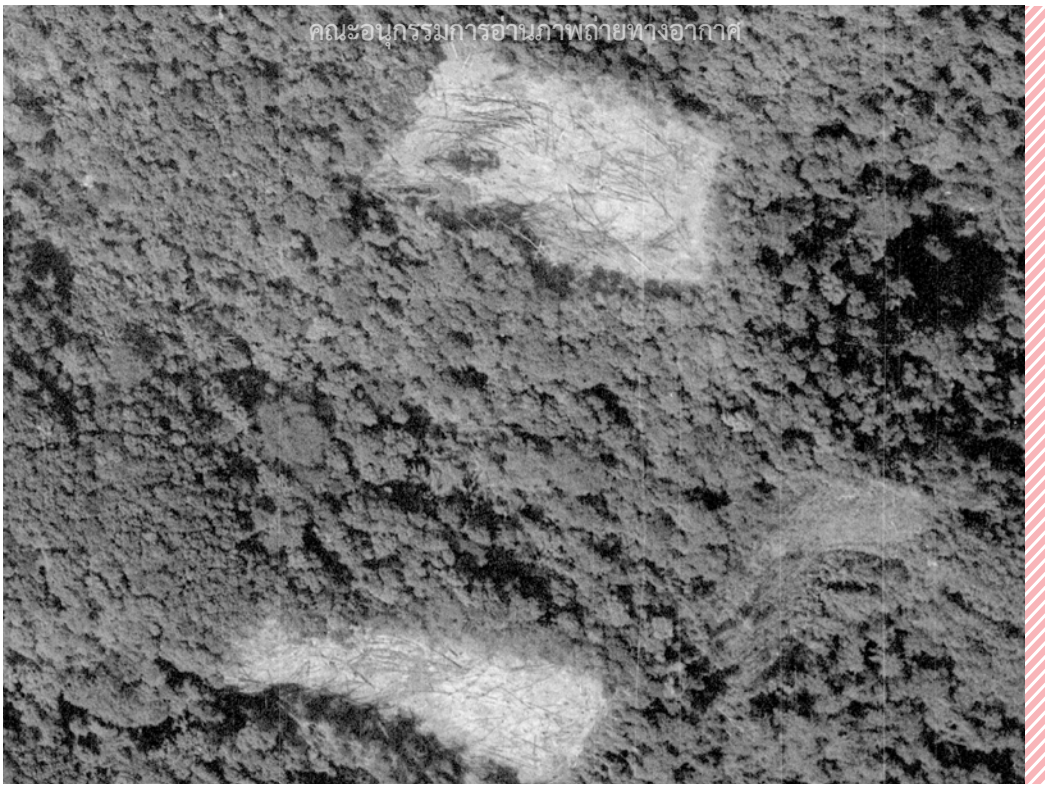

ภาพ ๕๓ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่แผ้วถาง ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ ปรากฏต้นไม้ที่ถูกตัดโค่นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ในภาพถ่ายทางอากาศ

ลักษณะ M405 พื้นที่แผ้วถาง ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ กรณี ใช้ภาพถ่ายทางอากาศปีถัดไปประกอบในการพิจารณา ปรากฏไม่พบร่องรอยการทำประโยชน์ที่ดิน

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ VAP 61
ตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๐

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ N.S. 3
ตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๗

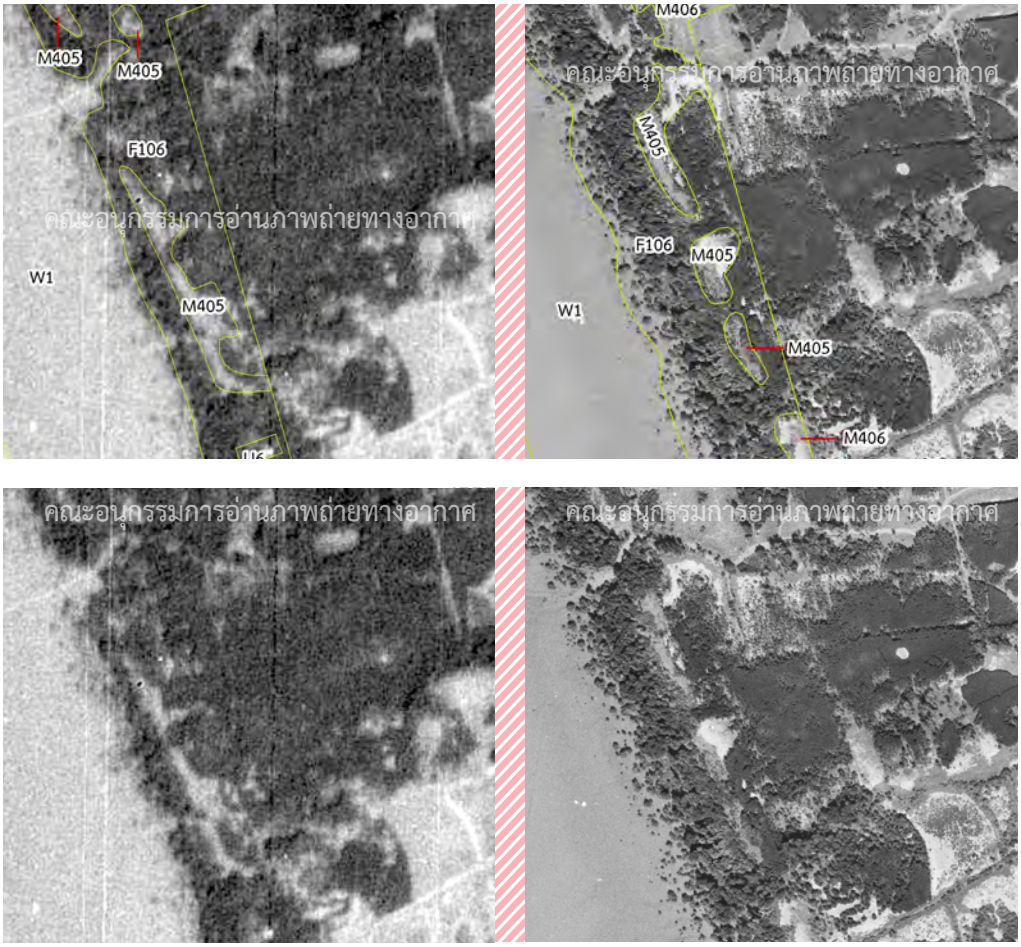

ภาพ ๕๔ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่แผ้วถาง ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ กรณี ใช้ภาพถ่ายทางอากาศปีถัดไปประกอบในการพิจารณา

M406 พื้นที่แผ้วถาง ความหมาย มีร่องรอยการทำประโยชน์ เป็นลักษณะพื้นที่ที่มีการตัด ขุด หรือปรับสภาพพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติออกไป เพื่อจะทำการเกษตรหรือกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องไม่มีการทิ้งร้าง ปรากฏในภาพถ่ายทางอากาศเป็นโทนสีเทาอ่อน พื้นที่แผ้วถางมีรูปแบบไม่แน่นอน เช่นเดียวกับ M405 พื้นที่แผ้วถาง ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ ในกรณีนี้ต้องพิจารณาอ่านภาพถ่ายทางอากาศที่มีการบันทึกภาพในปีถัดไปประกอบการพิจารณา หากพบว่าพื้นที่แผ้วถางดังกล่าวในภาพถ่ายทางอากาศปีถัดไป มีลักษณะเป็นพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างหรือแหล่งน้ำสร้างสร้างขึ้น ให้ถือว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็น M406 พื้นที่แผ้วถาง (มีร่องรอยการทำประโยชน์)

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ N.S. 3
ตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๗

ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ L.T.
ตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
บันทึกภาพ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๓๓

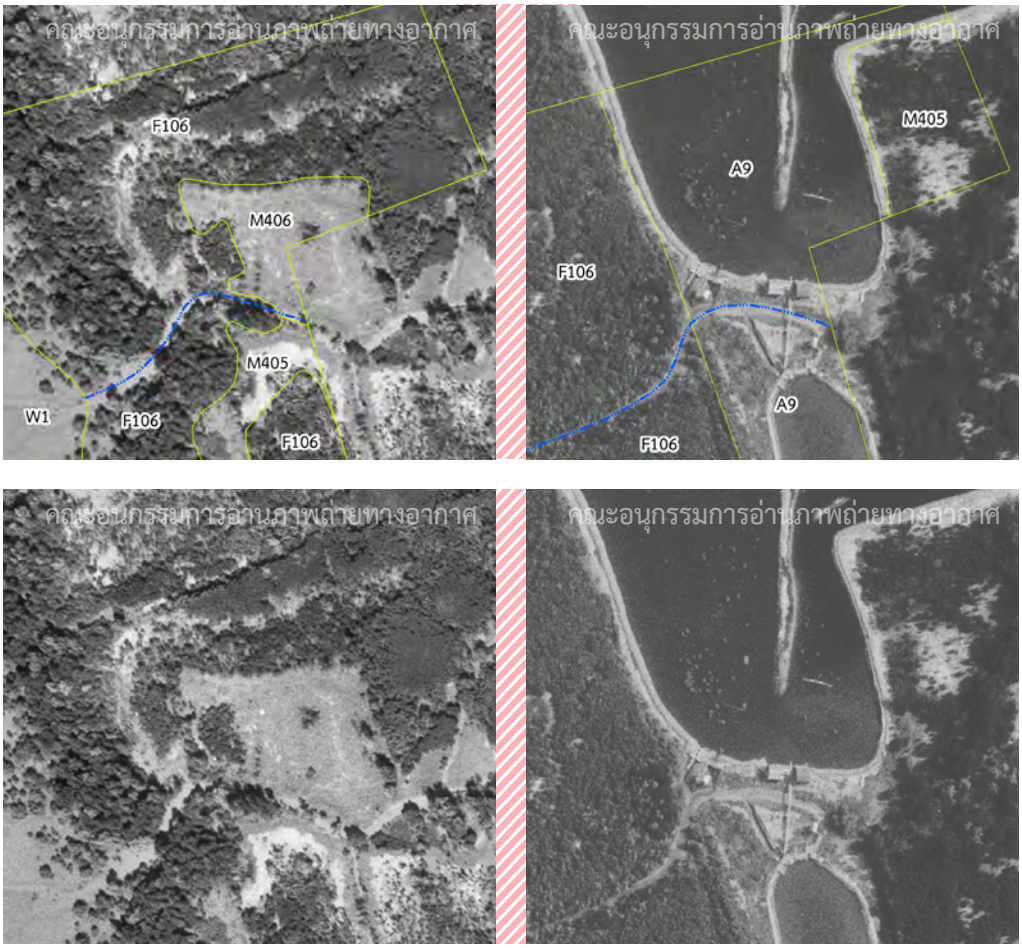

ภาพ ๕๕ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่แผ้วถาง ความหมาย ไม่มีร่องรอยการทำประโยชน์ กรณีใช้ภาพถ่ายทางอากาศปีถัดไปประกอบในการพิจารณา

บันทึก

วันที่..... / ...../ .....

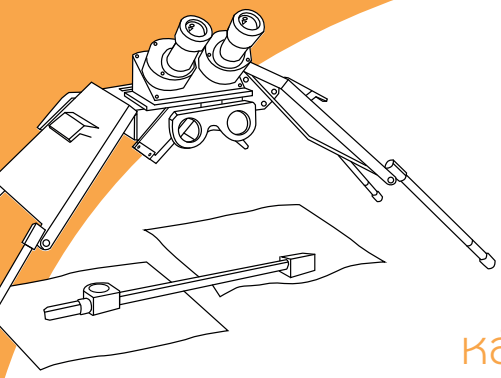

บทที่ ๔

หลักการและแนวทางปฏิบัติของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

๔.๑ จรรยาบรรณของการปฏิบัติหน้าที่การอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ตามคำสั่งของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการและเพิ่มเติมองค์ประกอบหน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ โดยมีอนุกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีความรู้ความสามารถในการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ปฏิบัติหน้าที่อ่านภาพถ่ายทางอากาศบริเวณพื้นที่พิพาท เพื่อดูร่องรอยการทำประโยชน์ของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ใช้ประกอบการพิสูจน์สิทธิตามมาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานอ่านภาพถ่ายทางอากาศ รวมทั้งองค์กรศาลที่มีคำสั่งให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศประกอบการพิจารณา และเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการอ่านภาพถ่ายทางอากาศของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเป็นที่เชื่อถือต่อสาธารณชน ตลอดจนมีภาพลักษณ์ที่ดี มีมาตรฐานในการสร้างความเป็นธรรม อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒.๒ (๔) กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง หรือข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ดังนั้น คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ เรื่อง จรรยาบรรณของการปฏิบัติหน้าที่อ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ มีรายละเอียดดังนี้

๑ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความความซื่อสัตย์ เที่ยงตรง เป็นกลาง เป็นไปตามหลักวิชาการและมาตรฐานแห่งวิชาชีพอย่างเคร่งครัด โดยไม่รับสิ่งตอบแทนใด ๆ เพื่อตนเองหรือผู้อื่นที่บั่นทอนหรืออาจบั่นทอนวิจารณญาณของการปฏิบัติหน้าที่ให้เบี่ยงเบนไปจากความถูกต้องเป็นธรรม

๒ ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ขัดต่อกฎหมาย หรือการกระทำที่อาจเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ ทั้งนี้ รวมถึงละเว้นการกระทำหรือการมีความสัมพันธ์ที่ขัดต่อผลประโยชน์ของทางราชการ

๓ รักษาความลับของทางราชการ ปกป้องข้อมูลที่ได้มาระหว่างการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาเพื่อประโยชน์ส่วนตน หรือเพื่อการใดที่ขัดต่อกฎหมาย หรือขัดต่อวัตถุประสงค์ที่ถูกต้องตามกฎหมายและหลักจริยธรรมขององค์กร

๔ ยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่ใช้อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่ หรือภาพลักษณ์ ของตำแหน่งหน้าที่ในทางที่มีผลหรืออาจมีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือขัดต่อประโยชน์ขององค์กรหรือทางราชการ

๕ เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ทั้งนี้ หากผู้ปฏิบัติหน้าที่ในคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศไม่ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว ให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑ กรณีผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการผู้แทนหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่อ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ให้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณาการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณแล้วดำเนินการตามมาตรการ คือ

๑.๑ กรณีการกระทำผิดจรรยาบรรณแต่ไม่ผิดวินัย ให้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

๑.๑.๑ ว่ากล่าวตักเตือน

๑.๑.๒ มิให้เข้าร่วมประชุม

๑.๑.๓ แจ้งไปยังหน่วยงานต้นสังกัดขอเปลี่ยนตัวอนุกรรมการ

๑.๒ กรณีการกระทำผิดจรรยาบรรณและผิดวินัย ให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ แจ้งไปยังหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อทราบว่าได้มีการกระทำผิดวินัย และหากเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดีกับบุคคลนั้นตามกฎหมายต่อไป

๒ กรณีผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ พิจารณาการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ กรณี คือ

๒.๑ กรณีการกระทำผิดจรรยาบรรณแต่ไม่ผิดวินัย ให้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

๒.๑.๑ ว่ากล่าวตักเตือน

๒.๑.๒ มิให้เข้าร่วมประชุม

๒.๒ กรณีการกระทำผิดจรรยาบรรณและผิดวินัย ดำเนินการรวบรวมข้อมูลหลักฐานแล้วเสนอเรื่องให้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณาให้ออก

๒.๓ หากเป็นกรณีมีมูลว่ากระทำผิดกฎหมาย แล้วทำให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ได้รับความเสียหายให้ดำเนินการรวบรวมหลักฐานแล้วร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

๔.๒ หลักเกณฑ์การพิจารณาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ ได้มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์การพิจารณาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ กล่าวคือการพิจารณาว่าการดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อใดนั้น จะอ้างอิงตามหลักเกณฑ์การรับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการตามมาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่องการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ดังนี้

๑ บุคคลมีข้อโต้แย้งสิทธิครอบครองที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินของรัฐกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐนั้น

๒ หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรักษาหรือใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐมีข้อโต้แย้งกันเกี่ยวกับสถานะ ตำแหน่ง ขอบเขต เนื้อที่ของที่ดินของรัฐนั้น

๓ มีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลเข้าครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตที่ดินของรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือไม่ก็ตาม

โดยการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐตามมาตรการของ คทช. มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ภาพถ่ายทางอากาศไว้ว่าเมื่อพิจารณาเอกสารหลักฐานแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานนั้นมีส่วนสนับสนุนนำกล่าวอ้างว่ามีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ ให้ดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังจากเป็นที่ดินของรัฐ หากปรากฏร่องรอยการทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ในภาพถ่ายทางอากาศจึงจะเชื่อตามพยานหลักฐานอื่นนั้น ดังนั้นจึงกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับการเกณฑ์การใช้ภาพถ่ายทางอากาศ และหลักเกณฑ์การรับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการที่กำหนดดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ พิจารณาดำเนินการดังนี้

๑ การพิจารณาว่าจะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ใด ใช้ภาพถ่ายทางอากาศโครงการใด ปี พ.ศ. ใด หลักเกณฑ์นี้ จะใช้เป็นแนวทางการพิจารณาในเบื้องต้นให้กับฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ คือ

๑.๑ เพื่อหาตำแหน่งและขอบเขตที่ดินของรัฐ

๑.๑.๑ กรณีที่ดินของรัฐประเภทที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันที่เกิดขึ้นโดยสภาพ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๒) โดยเป็นที่ดินของรัฐประเภทที่สามารถแสดงขอบเขตได้โดยลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ ทาง ทางน้ำ แหล่งน้ำ

๑.๑.๒ กรณีที่ดินของรัฐประเภทที่ไม่สามารถแสดงขอบเขตได้โดยสภาพ เช่น ทำเลเลี้ยงสัตว์ หรือที่ น.ส.ล. แต่มีขอบเขตโดยลักษณะกายภาพ เช่น ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ทิศเหนือ จด ทางน้ำ, ที่ น.ส.ล. ทิศใต้ จด ถนน เป็นต้น

กำหนดให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศ จำนวน ๓ ปี พ.ศ. โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคือ

- ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังจากเป็นที่ดินของรัฐ
- ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้ก่อนการออกเอกสารสิทธิ
- ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้ ณ ปี พ.ศ. ที่ออกเอกสารสิทธิหรือใกล้เคียง

๑.๒ เพื่อหาร่องรอยการทำประโยชน์ในที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ

๑.๒.๑ กรณีที่ดินของรัฐประเภทที่มีการประกาศสงวนหวงห้าม เช่น ที่ราชพัสดุ ที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่อุทยานแห่งชาติ ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และพยานหลักฐานนั้นมีส่วนสนับสนุนคำกล่าวอ้างว่ามีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ กำหนดให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังจากเป็นที่ดินของรัฐ จำนวน ๑ ปี พ.ศ.

๑.๒.๒ กรณีที่ดินของรัฐประเภทที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันที่เกิดขึ้นโดยสภาพ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๒) เช่น ทางน้ำ ที่ชายตลิ่ง แหล่งน้ำ ป่าชายเลน เป็นต้น กำหนดให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศ จำนวน ๓ ปี พ.ศ. โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคือ

- ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังจากเป็นที่ดินของรัฐ
- ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้ก่อนการออกเอกสารสิทธิ
- ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้ ณ ปี พ.ศ. ที่ออกเอกสารสิทธิหรือใกล้เคียง

๑.๓ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการบริหารจัดการที่ดิน

กรณีการพิจารณาเรื่องการใช้ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการใด ปี พ.ศ. ใด ที่มีข้อเท็จจริงแตกต่างไปจากหลักเกณฑ์การพิจารณาตามวัตถุประสงค์ ข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ ให้ยึดตามหลักเกณฑ์การใช้ภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อประกอบการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ กล่าวคือ ให้ดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังจากเป็นที่ดินของรัฐ

๓

หลักเกณฑ์ฯ นี้ จะไม่ใช้กับกรณีที่ดำเนินการตามคำสั่งศาล หากศาลมีคำสั่งให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศโครงการใด หรือชั้นปี พ.ศ. ใด เพื่อหาตำแหน่งและขอบเขตที่ดินของรัฐ หรือเพื่อหาร่องรอยการทำประโยชน์ในที่ดิน ตามหน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

๔.๓ การขอสำเนาผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

๔.๓.๑ คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติ กรณีหน่วยงานผู้เก็บรักษาผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศประสงค์จะขอสำเนาผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศเนื่องจากผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศสูญหาย โดยกำหนดให้หน่วยงานผู้เก็บรักษาผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ดำเนินการแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันการสูญหายของผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ โดยระบุจำนวนระวาง, หมายเลขระวาง และปีของภาพถ่ายทางอากาศที่ใช้อ่านภาพถ่ายทางอากาศ แล้วจัดส่งให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณา

๔.๓.๒ คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในการประชุมครั้งที่๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๕ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีมีการขอสำเนาผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ โดยกำหนดว่า ข้อมูลผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) หากยังไม่เป็นที่ยุติ ห้ามเปิดเผยจนกว่าจะมีมติที่ประชุม คพร. จังหวัด ที่ผ่านการรับรองแล้ว ผู้ใดเปิดเผยจะต้องรับผิดเป็นส่วนตัวตามกฎหมายยกเว้นการขอข้อมูลโดยหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณาเป็นรายกรณี หากคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศเห็นชอบให้เปิดเผยข้อมูลให้ระบุด้วยว่า “ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ไม่พึงเปิดเผยเป็นการทั่วไป เนื่องจากยังอยู่ระหว่างการดำเนินการใช้ประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) ยังไม่เป็นที่ยุติจึงขอให้หน่วยงานที่ขอข้อมูลพิจารณารักษาความลับของข้อมูลตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ”

๔.๔ ผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศเดิมครอบคลุมบริเวณที่ขออ่านภาพถ่ายทางอากาศ

เพื่อให้การดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ตามมาตรการที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาข้อพิพาทได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรมแก่ราษฎร และให้เป็นไปตามคำสั่ง คทช. ที่ ๑/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการและเพิ่มเติมองค์ประกอบหน้าที่ และอำนาจของคณะอนุกรรมการ ข้อ ๑ (๖) ที่กำหนดให้คณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) เร่งรัดการพิจารณาวินิจฉัยคำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ให้เป็นที่ยุติลงด้วยความรวดเร็ว ดังนั้น คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ จึงได้กำหนดหลักการแนวทางปฏิบัติ กรณีที่คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศมีผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศในปี พ.ศ. ที่ขอให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศและครอบคลุมบริเวณที่ขอให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศแล้ว โดยหาก คพร. จังหวัด หรือฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศตรวจสอบแล้ว พบว่าบริเวณที่ขอให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศมีผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในปี พ.ศ. ที่ขอให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศและครอบคลุมบริเวณที่ขอให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศแล้วให้ คพร. จังหวัด พิจารณา

นำผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศที่เคยจัดส่งให้จังหวัดใช้ประกอบการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ตามมาตรการของ คทช. โดยไม่ต้องเสนอเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศเพื่อพิจารณารับดำเนินการอ่านภาพถ่ายทางอากาศแต่อย่างใด

๔.๕ ภาพถ่ายทางอากาศชำรุด

คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ได้กำหนดหลักการและแนวทางปฏิบัติกรณีภาพถ่ายทางอากาศชำรุด ดังนี้ หากกรมแผนที่ทหารตรวจสอบแล้วพบว่าภาพถ่ายทางอากาศภาพแรกหลังการเป็นที่ดินของรัฐที่ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ที่ขอให้อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ชำรุด หรือไม่สามารถให้บริการได้ ให้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศมีมติใช้ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่บันทึกภาพในโครงการถัดไปในการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศพื้นที่ดังกล่าว

๔.๖ การขอทบทวนผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการรับหรือไม่รับพิจารณา กรณีการร้องขอทบทวนผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ดังนี้

๑ ผู้ร้องจะต้องมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติม หรือพยานหลักฐานเพิ่มเติมใหม่เพื่อหักล้างหรือทบทวนผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่งหากพิจารณาพยานหลักฐานแล้วเห็นว่าปรากฏข้อเท็จจริงที่มีน้ำหนักเพียงพอ เช่น

- การระบุตำแหน่งที่ดินในระวางผิดพลาดคลาดเคลื่อนมีผลทำให้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ไม่ครอบคลุมบริเวณที่ร้องขอ
- การลงสัญลักษณ์ระหว่างช่วงต่อของระวางไม่เชื่อมต่อกัน
- ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ใช้ในการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศมิใช่ภาพถ่ายที่มีการบันทึกไว้เป็นครั้งแรกหลังการเป็นที่ดินของรัฐ เป็นต้น

กรณีดังกล่าวสามารถรับพิจารณาทบทวนผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศได้

๒ หากผู้ร้องไม่มีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมหรือหลักฐานใหม่ หรือหากมีพยานหลักฐานเพิ่มเติมแต่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงที่มีน้ำหนักเพียงพอ กรณีดังกล่าวจึงไม่มีเหตุผลสมควรที่คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศจะต้องดำเนินการทบทวนผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ แจ้งจังหวัดหรือผู้ร้องให้ทราบแนวทางปฏิบัติในการรับหรือไม่รับพิจารณา กรณีการร้องขอทบทวนผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ดังกล่าว

๔.๗ รูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ได้กำหนดรูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศตามคำขอของคณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) และรูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศตามคำสั่งศาล ดังนี้

๑ รูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศตามคำขอของคณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ระบุข้อความ "ข้อมูลผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศนี้เป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของ คพร. จังหวัด ยังไม่เป็นที่ยุติ ห้ามเปิดเผยจนกว่าจะมีมติที่ประชุมที่ผ่านการรับรองแล้ว ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลนี้จะต้องรับผิดเป็นส่วนตัวตามกฎหมาย" ด้วยอักษรสีแดง

(๒) ชื่อจังหวัด หมายเลขระวาง

(๓) อนุกรรมการและเลขานุการฯ ลงนามในระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ พร้อมระบุมติการประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศในครั้งที่มีการรับรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศระวางดังกล่าว

(๔) ระบุหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๕) อนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศที่ได้รับมอบหมายลงนามรับรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๖) ระบุมาตราส่วนของระวางพื้นหลักฐานแผนที่ พร้อมระบุรายละเอียดภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อนที่ใช้ในการสร้างระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ

(๗) ประธานอนุกรรมการฯ ลงนามในระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๘) ระบุสัญลักษณ์การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ปรากฏในระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๙) ระบุบริเวณที่ขอให้อ่านภาพถ่ายฯ ตามมาตรการของ คพร. ด้วยอักษรสีแดง

(๑๐) แสดงผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

โดยมีรูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศตามคำขอของ คพร.จังหวัด ตามภาพที่ ๕๖

๒

รูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศตามคำสั่งศาล มีรายละเอียดดังนี้

(๑) ชื่อจังหวัด หมายเลขระวาง

(๒) อนุกรรมการและเลขานุการฯ ลงนามในระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ พร้อมระบุมติการประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศในครั้งที่มีการรับรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศระวางดังกล่าว

(๓) ระบุหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๔) อนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศที่ได้รับมอบหมายลงนามรับรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๕) ระบุมาตราส่วนของระวางพื้นหลักฐานแผนที่ พร้อมระบุรายละเอียดภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อนที่ใช้ในการจัดสร้างระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ

(๖) ประธานอนุกรรมการฯ ลงนามในระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๗) ระบุสัญลักษณ์การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ปรากฏในระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๘) แสดงผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ โดยมีรูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศตามคำสั่งศาล ตามภาพที่ ๕๗

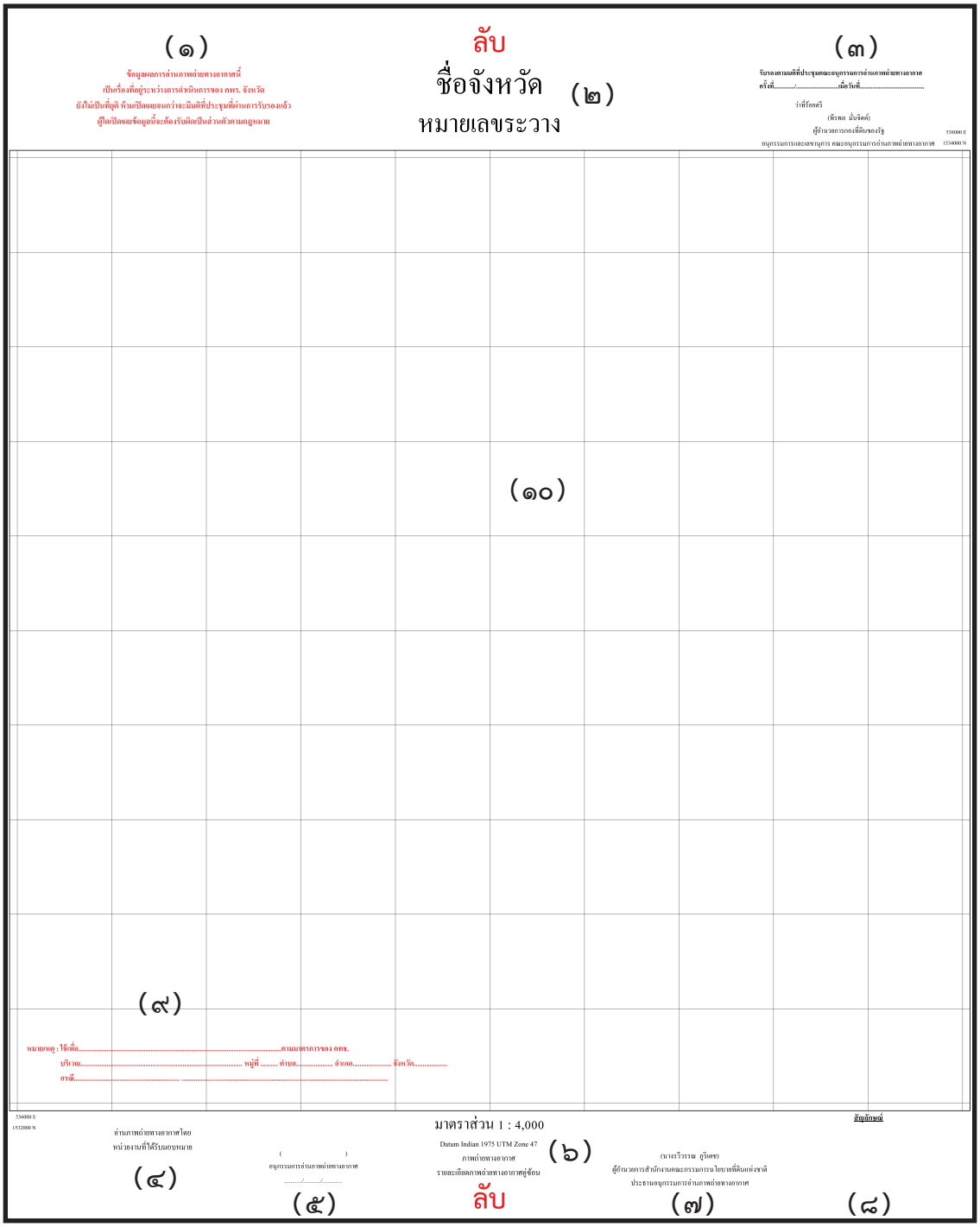

ภาพที่ ๕๖ รูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศตามคำขอของคณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด)

หมายเหตุ หมายเลขในวงเล็บ (...) แทน ตำแหน่งองค์ประกอบที่แสดงในระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศตามคำขอของ คพร.จังหวัด รายละเอียดตามคำอธิบายในหัวข้อ ๔.๗ ข้อ ๑

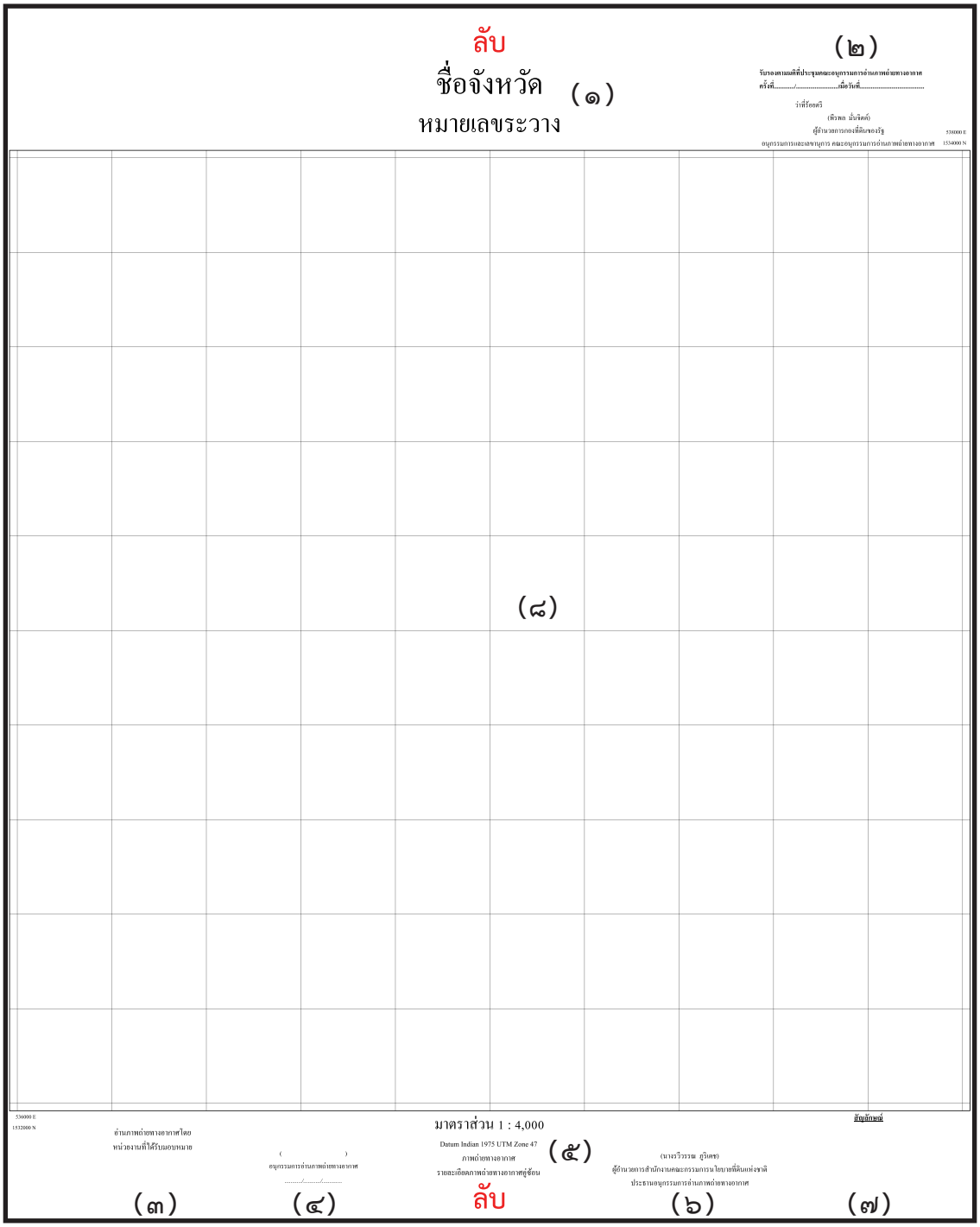

ภาพที่ ๕๗ รูปแบบระวางผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศตามคำสั่งศาล

หมายเหตุ หมายเลขในวงเล็บ (...) แทน ตำแหน่งองค์ประกอบที่แสดงในระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศตามคำสั่งศาล รายละเอียดตามคำอธิบายในหัวข้อ ๔.๗ ข้อ ๒

บันทึก

วันที่..... / ...../ .....

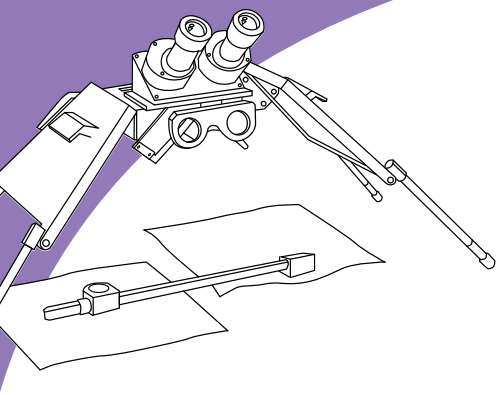

ภาคผนวก

คู่มือการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ อ่านภาพถ่ายทางอากาศ

กฎหมาย คำสั่ง มาตรการที่เกี่ยวข้อง

๑ พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒
คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และเพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ

๓ คำสั่งคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

๔ คำสั่งคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ที่ ๒/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

๕ คำสั่งคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ที่ ๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เรื่อง เพิ่มเติมองค์ประกอบคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

๖ มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ

๗ มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
เรื่อง ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

พระราชบัญญัติ
คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การบริหารจัดการที่ดิน” หมายความว่า การบูรณาการในการดูแลรักษา การสงวนหวงห้าม การอนุรักษ์ การฟื้นฟูและพัฒนาซึ่งที่ดิน การกระจายการถือครองที่ดิน การใช้ประโยชน์อย่างสมดุล หรือการแก้ไขปัญหาด้านที่ดิน รวมทั้งการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้การใช้ที่ดินมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นธรรม และยั่งยืน

"ที่ดิน" หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย

"ทรัพยากรดิน" หมายความว่า ดิน และให้หมายความรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ และอินทรียวัตถุต่าง ๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ" เรียกโดยย่อว่า "คทช." เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนแปดคน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงคมนาคม และปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการที่ดิน ด้านทรัพยากรดิน ด้านการปฏิรูปที่ดิน ด้านการผังเมือง ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ หรือด้านเศรษฐศาสตร์ จำนวนแปดคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ แต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของ คทช.

กรรมการโดยตำแหน่งตาม (๓) จะมอบหมายให้ผู้อื่นมาประชุมแทนก็ได้ แต่ผู้ได้รับมอบหมายต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕

มาตรา ๘ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งผู้อื่นดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้แล้ว

ในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ คทช. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๙ การประชุม คทช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม คทช. ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ คทช. มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินโดยทั่วไป รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(๓) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพที่ดินและศักยภาพที่ดิน

(๔) กำหนดมาตรการหรือแนวทางการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม ซึ่งรวมถึงรูปแบบการจัดที่ดินในลักษณะแปลงรวมโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ หรือรูปแบบในลักษณะอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คทช. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์สูงสุด

(๕) กำหนดมาตรการหรือแนวทางเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

(๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตรา แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน รวมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหากรณีหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน

(๗) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินของรัฐ และมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกำหนดแนวเขตที่ดินของรัฐ

(๘) ติดตาม ประสานงาน สนับสนุน หรือเร่งรัดการดำเนินงานของคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

(๙) ประสานงานและจัดให้มี รวมถึงการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเพื่อการวางแผนพัฒนาการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ รวบรวม จัดเก็บ วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

(๑๐) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คทช. เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วย

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คทช. หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๑ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศตามมาตรา ๑๐ (๑) ต้องกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และทิศทางในการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายการบริหารประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน สิทธิในทรัพย์สินของประชาชน การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และหลักภูมิสังคม

นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ที่ดินและทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน การกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และการบูรณาการให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นไปอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของที่ดิน รวมทั้งวิธีปฏิบัติและระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

มาตรา ๑๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ จัดให้มีการทบทวนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศทุกห้าปี หรือในกรณีที่มีความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ หรือนโยบายการบริหารประเทศ หรือสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม จะจัดให้มีการทบทวนนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

มาตรา ๑๓ ในการดำเนินการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คทช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๔ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศแล้ว ให้ คทช. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในการนี้ ให้คณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

ในกรณีที่คณะกรรมการตามกฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐใดไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศได้ ให้ คทช. เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขต่อไป

มาตรา ๑๕ คทช. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาศึกษา เสนอแนะหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คทช. มอบหมายก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คทช. คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปฏิบัติหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และให้เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๙ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศในปัจจุบันมีการกำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับและการบังคับใช้กฎหมายจะอยู่ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบรวมถึงวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้น ๆ โดยไม่มีการทำงานร่วมกันทำให้การควบคุมดูแลและการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไม่เป็นเอกภาพและไม่มีกรอบแนวทางเพื่อให้การกำหนดแนวทางการพัฒนา ภารกิจ และการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สมควรให้มีคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง โดยการบูรณาการการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และภูมิสังคม ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ที่ ๑ / ๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และเพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ

ตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) จำนวน ๙ คณะ เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน การกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และพัฒนาศักยภาพการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติขึ้นอีก จำนวน ๒ คณะ พร้อมทั้งเพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด)

๑.๑ องค์ประกอบ

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานอนุกรรมการ
(๒) อัยการจังหวัด	อนุกรรมการ
(๓) ธนารักษ์พื้นที่	อนุกรรมการ
(๔) ปฏิรูปที่ดินจังหวัด	อนุกรรมการ
(๕) ประชาสัมพันธ์จังหวัด	อนุกรรมการ
(๖) ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต ๑ – ๑๒ ที่รับผิดชอบพื้นที่	อนุกรรมการ
(๗) ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑ – ๑๖ ที่รับผิดชอบพื้นที่	อนุกรรมการ
(๘) ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ ๑ – ๑๓ ที่รับผิดชอบพื้นที่	อนุกรรมการ

/ (๙) นายอำเภอ ...

(๙)	นายอำเภอท้องที่ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ (เฉพาะข้อโต้แย้งสิทธิในที่ดินของรัฐ ที่อยู่ในการดูแลรับผิดชอบบรรจุอยู่ในวาระการประชุม)	อนุกรรมการ
(๑๐)	หัวหน้าส่วนราชการ ที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ หรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ (เฉพาะข้อโต้แย้งสิทธิในที่ดินของรัฐที่บรรจุ อยู่ในวาระการประชุม)	อนุกรรมการ
(๑๑)	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ นโยบายที่ดินแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(๑๒)	ปลัดจังหวัด	อนุกรรมการและเลขานุการ
(๑๓)	หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๔)	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๕)	ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจังหวัด	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๖)	ข้าราชการในสังกัดที่ทำการปกครองจังหวัด ที่ประธาน คพร.จังหวัดแต่งตั้ง จำนวน ๑ คน	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒ หน้าที่และอำนาจ

(๑) พิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ตามมาตรการที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนด ในกรณีที่ต้องใช้ภาพถ่ายทางอากาศประกอบการพิสูจน์สิทธิ ให้ใช้ผลการอ่าน แปลตีความภาพถ่ายทางอากาศของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติแต่งตั้ง

(๒) กำกับ ติดตาม ดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ คำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน มาตรการที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนด

(๓) กำหนดแผนงานประจำปี ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินของรัฐ และรายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติทราบ

(๔) ตรวจสอบหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแก้ไขปัญหาที่ดินของรัฐ และการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของรัฐ หากพบว่าดำเนินการไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือดำเนินการไปโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อน ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

/ (๕) รวบรวม ...

(๕) รวบรวมข้อมูล เอกสารหลักฐาน และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ

(๖) เร่งรัดการพิจารณาวินิจฉัยคำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐให้เป็นที่ยุติลงด้วยความรวดเร็ว

(๗) เรียกให้หน่วยงานของรัฐส่งข้อมูล เอกสารหลักฐาน ข้อเท็จจริง หรือขอให้ส่งผู้แทนมาชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณา หรือเชิญบุคคลใด ๆ มาให้ความเห็นต่อ คพร.จังหวัด

(๘) แต่งตั้งคณะทำงาน หรือเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการหรือปฏิบัติงานใด ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินของรัฐ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๙) ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของ คพร.จังหวัด และเสริมสร้างความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินของรัฐในเขตจังหวัด

(๑๐) ให้การจัดการประชุม คพร.จังหวัด เป็นประจำทุกเดือน หรือภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องการพิสูจน์สิทธิ และเมื่อประชุมเสร็จแล้วให้รายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติทราบด้วย

(๑๑) รายงานผลการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินของรัฐให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติทราบ

(๑๒) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติมอบหมาย

๒. คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

๒.๑ องค์ประกอบ

(๑)	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
(๒)	ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
(๓)	ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	อนุกรรมการ
(๔)	ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
(๕)	ผู้แทนกองทัพบก	อนุกรรมการ
(๖)	ผู้แทนกองทัพเรือ	อนุกรรมการ
(๗)	ผู้แทนกองทัพอากาศ	อนุกรรมการ
(๘)	ผู้แทนกรมแผนที่ทหาร	อนุกรรมการ
(๙)	ผู้แทนกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
(๑๐)	ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ

/ (๑๑) ผู้แทนกรม ...

(๑๑) ผู้แทนกรมชลประทาน	อนุกรรมการ
(๑๒) ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
(๑๓) ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
(๑๔) ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ
(๑๕) ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
(๑๖) ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
(๑๗) ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
(๑๘) ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
(๑๙) ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
(๒๐) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธานอนุกรรมการแต่งตั้ง ไม่เกิน ๓ คน	อนุกรรมการ
(๒๑) ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
(๒๒) ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๒๓) ข้าราชการกองเทคโนโลยีทำแผนที่ กรมที่ดิน ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๒ หน้าที่และอำนาจ

(๑) กำหนดแผนงาน โครงการ งบประมาณ ในการดำเนินการจัดทำแผนที่และอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อประกอบการพิสูจน์สิทธิในเขตที่ดินของรัฐ

(๒) จัดทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วนต่าง ๆ ตามที่กำหนด เพื่อประกอบการพิสูจน์สิทธิในเขตที่ดินของรัฐ

(๓) อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ พร้อมลงสัญลักษณ์และหมายแนวเขตพื้นที่ ทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏร่องรอยการทำประโยชน์ลงบนภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อประกอบการพิสูจน์สิทธิในเขตที่ดินของรัฐ

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางหรือข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

(๕) เรียกให้หน่วยงานของรัฐส่งข้อมูลเอกสารหลักฐานและข้อเท็จจริง หรือขอให้ส่งผู้แทนมาชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๖) รายงานผลการดำเนินการอ่านภาพถ่ายทางอากาศประจำปีต่อคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

(๗) แต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยการปฏิบัติงานตามที่มอบหมาย

(๘) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติมอบหมาย

/๓. เพิ่มเติม ...

๓. เพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ ดังนี้

๓.๑ เพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ดังนี้

(๗) สำรวจ ตรวจสอบ และจัดทำข้อมูลผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ทำกินและที่อยู่อาศัย

๓.๒ เพิ่มเติมองค์ประกอบคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) ดังนี้

(๑) ประธานสภาเกษตรกรจังหวัด เป็นอนุกรรมการ

(๒) ท้องถิ่นจังหวัด เป็นอนุกรรมการ

๓.๓ เพิ่มเติมองค์ประกอบคณะอนุกรรมการนโยบาย แนวทาง และมาตรการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ดังนี้

ผู้อำนวยการสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน) เป็นอนุกรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

คำสั่งคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ
ที่ ๑ / ๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ด้วยคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ เห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อพิจารณาผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศในเบื้องต้นก่อนเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณารับรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อาศัยอำนาจตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และเพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ ข้อ ๒.๒ (๗) ประกอบกับมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ จึงแต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ จำนวน ๓ คณะ และคณะทำงานอำนวยการ จำนวน ๑ คณะ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. **คณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ชุดที่ ๑.**

องค์ประกอบ

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	ประธานคณะทำงาน
(๒) ผู้แทนกรมชลประทาน	คณะทำงาน
(๓) ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	คณะทำงาน
(๔) ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	คณะทำงาน
(๕) ผู้แทนหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย ให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศ	คณะทำงาน
(๖) เจ้าหน้าที่กองที่ดินของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	คณะทำงาน และเลขานุการ

/๒. คณะทำงาน . . .

๒. **คณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ชุดที่ ๒.**

องค์ประกอบ

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	ประธานคณะทำงาน
(๒) ผู้แทนกรมที่ดิน	คณะทำงาน
(๓) ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	คณะทำงาน
(๔) ผู้แทนกรมป่าไม้	คณะทำงาน
(๕) ผู้แทนหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย ให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศ	คณะทำงาน
(๖) เจ้าหน้าที่กองที่ดินของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	คณะทำงาน และเลขานุการ

๓. **คณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ชุดที่ ๓.**

องค์ประกอบ

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	ประธานคณะทำงาน
(๒) ผู้แทนกองทัพอากาศ	คณะทำงาน
(๓) ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	คณะทำงาน
(๔) ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	คณะทำงาน
(๕) ผู้แทนหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย ให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศ	คณะทำงาน
(๖) เจ้าหน้าที่กองที่ดินของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	คณะทำงาน และเลขานุการ

คณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศทั้ง ๓ คณะ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) พิจารณาผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศในเบื้องต้น ก่อนนำเสนอที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศเพื่อพิจารณารับรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศดังกล่าว

(๒) เรียกให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้อ่านภาพถ่ายทางอากาศ ส่งข้อมูลเอกสารหลักฐานและข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๓) ดำเนินการใดๆ ตามที่คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ หรือประธานอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศมอบหมาย

/๔. คณะทำงาน . . .

๔. คณะทำงานอำนวยการ

องค์ประกอบ

(๑) อนุกรรมการและเลขานุการ คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	ประธานคณะทำงาน
(๒) ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	คณะทำงาน
(๓) คณะทำงานและเลขานุการ คณะทำงานฯ ชุดที่ ๑.	คณะทำงาน
(๔) คณะทำงานและเลขานุการ คณะทำงานฯ ชุดที่ ๒.	คณะทำงาน
(๕) คณะทำงานและเลขานุการ คณะทำงานฯ ชุดที่ ๓.	คณะทำงาน
(๖) อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	คณะทำงานและเลขานุการ
(๗) เจ้าหน้าที่กองที่ดินของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะทำงานอำนวยการ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) กำหนดแผนงาน โครงการ งบประมาณ ในการประชุมคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๒) ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๓) เสนอผลการพิจารณาของคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศต่อคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๔) พิจารณาหลักเกณฑ์ แนวทาง หรือข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อเสนอต่อคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

(๕) ดำเนินการใดๆ ตามที่คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ หรือคณะทำงานฯทั้ง ๓ คณะ มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นางรวีวรรณ ภูริเดช)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
ประธานอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

คำสั่งคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ
ที่ ๒ /๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการและเพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อดำเนินการอ่านภาพถ่ายทางอากาศประกอบการพิสูจน์สิทธิในเขตที่ดินของรัฐ นั้น

อาศัยอำนาจตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และเพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ ข้อ ๒.๑ (๒๐) ประกอบกับมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ จึงแต่งตั้งอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ดังต่อไปนี้

(๑) นายเรวัต แสงโชติ
(๒) นางสาวเอื้อมพร ขาวอุบล
(๓) นายไพฑูรย์ จันทร์ชวน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นางรวีวรรณ ภูริเดช)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
ประธานอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

คำสั่งคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ที่ ๓ /๒๕๖๕

เรื่อง เพิ่มเติมองค์ประกอบคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ตามที่ คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ตามความเห็นชอบของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และเพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ ข้อ ๒.๒ (๗) ประกอบกับมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ จึงเพิ่มเติมองค์ประกอบคณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ดังนี้

๑. **คณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ชุดที่ ๑.**
เพิ่มเติมองค์ประกอบ
(๗) เจ้าหน้าที่กองที่ดินของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ — คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. **คณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ชุดที่ ๒.**
เพิ่มเติมองค์ประกอบ
(๗) เจ้าหน้าที่กองที่ดินของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ — คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๓. **คณะทำงานกลั่นกรองผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ชุดที่ ๓.**
เพิ่มเติมองค์ประกอบ
(๗) เจ้าหน้าที่กองที่ดินของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ — คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

/๔. คณะทำงาน . . .

๔. คณะทำงานอำนวยการ

องค์ประกอบ

(๑)	อนุกรรมการและเลขานุการ คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	ประธานคณะทำงาน
(๒)	ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	คณะทำงาน
(๓)	ประธาน คณะทำงานกลั่นกรองผลฯ ชุดที่ ๑.	คณะทำงาน
(๔)	ประธาน คณะทำงานกลั่นกรองผลฯ ชุดที่ ๒.	คณะทำงาน
(๕)	ประธาน คณะทำงานกลั่นกรองผลฯ ชุดที่ ๓.	คณะทำงาน
(๖)	คณะทำงานและเลขานุการ คณะทำงานฯ ชุดที่ ๑.	คณะทำงาน
(๗)	คณะทำงานและเลขานุการ คณะทำงานฯ ชุดที่ ๒.	คณะทำงาน
(๘)	คณะทำงานและเลขานุการ คณะทำงานฯ ชุดที่ ๓.	คณะทำงาน
(๙)	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ	คณะทำงานและเลขานุการ
(๑๐)	เจ้าหน้าที่กองที่ดินของรัฐ จำนวน ๓ คน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นางรวีวรรณ ภูริเดช)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
ประธานอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ

เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ (๕) ของพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) จึงได้วางมาตรการเรื่องการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ต้องมีพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับที่ดินแปลงนั้น ซึ่งแสดงว่าได้ครอบครองทำประโยชน์อย่างต่อเนื่องมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐครั้งแรก ดังนี้

๑.๑ เอกสารที่ทางราชการทำขึ้นและพิสูจน์ได้ว่าเป็นเอกสารซึ่งลงวันที่ก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ

๑.๒ เอกสารที่ทางราชการทำขึ้นและพิสูจน์ได้ว่าเป็นเอกสารซึ่งลงวันที่ภายหลังการเป็นที่ดินของรัฐ แต่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ (วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๙๗) โดยเอกสารดังกล่าวมีข้อความแสดงว่าได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงนั้นมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ

๑.๓ พยานหลักฐานอื่นนอกจากข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ เช่น แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) พยานบุคคล พยานวัตถุ เป็นต้น เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานนั้นมีส่วนสนับสนุนคำกล่าวอ้างว่ามีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ ให้ดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่ถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังจากเป็นที่ดินของรัฐ หากปรากฏร่องรอยการทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ในภาพถ่ายทางอากาศ จึงจะเชื่อตามพยานหลักฐานอื่นนั้น

๒. เมื่อได้พิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินตามข้อ ๑ แล้ว ปรากฏว่ามีการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินภายหลังการเป็นที่ดินของรัฐ ให้คณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) แจ้งผลการพิสูจน์สิทธิดังกล่าวให้บุคคลที่ครอบครองที่ดินทราบภายในกำหนด ๓๐ วันทำการ และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ กรณีที่ผู้ครอบครองที่ดินมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้แจ้งเจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๒.๒ กรณีที่ผู้ครอบครองที่ดินได้ยื่นคำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้ยื่นคัดค้านการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินต่อเจ้าพนักงานที่ดิน

๒.๓ กรณีที่ผู้ครอบครองที่ดินมีหลักฐาน ส.ค.๑ ให้แจ้งเจ้าพนักงานที่ดินเพื่อดำเนินการจำหน่าย ส.ค.๑ ต่อไป

๒.๔ กรณีผู้ครอบครอบที่ดินไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และไม่ได้ยื่นคำขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้ดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบต่อไป

๓. เมื่อได้พิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินตามข้อ ๑ แล้ว ปรากฏว่ามีการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ ให้ คพร.จังหวัด แจ้งผลการพิสูจน์สิทธิดังกล่าวให้บุคคลที่ครอบครองที่ดินทราบภายในกำหนด ๓๐ วันทำการ และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาดำเนินการดังนี้

๓.๑ กรณีหน่วยงานของรัฐดังกล่าวเห็นด้วยกับมติของ คพร.จังหวัด ให้แจ้งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบต่อไป

๓.๒ กรณีที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับมติ คพร.จังหวัด ให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

<u>หมายเหตุ</u> มาตรการนี้เป็นไปตามมติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔

คำอธิบายประกอบมาตรการของ คทช.

เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ

"ที่ดินของรัฐ" หมายถึง "ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทุกประเภท เช่น ที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่สงวนหวงห้ามของรัฐ ที่สาธารณประโยชน์ และที่ราชพัสดุ เป็นต้น" สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งรวมถึงทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดิน ที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ตามนัยมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น

๑. ที่ดินรกร้างว่างเปล่า หมายถึง เฉพาะที่รัฐมีความต้องการนำที่ดินมาจัดการอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาประโยชน์ ตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ กับจัดให้สัมปทาน ให้ หรือให้ใช้ที่ดินตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

แต่มิได้หมายความรวมถึงที่ดินรกร้างว่างเปล่าธรรมดา เนื่องจากบุคคลอาจได้สิทธิมาตามประมวลกฎหมายที่ดิน ตามนัยมาตรา ๑๓๓๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๒. ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ห้วย หนอง คลอง บึง แม่น้ำ ทะเลสาบ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ป่าช้าสาธารณะ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยสภาพธรรมชาติ โดยการใช้ร่วมกันของประชาชน โดยนิติกรรมหรือโดยผลของกฎหมายก็ตาม

๓. ที่ดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ที่ราชพัสดุ

๔. ที่ดินตามกฎหมายป่าไม้ เป็นต้นว่า ที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งหมายความรวมถึง ป่าคุ้มครอง ป่าสงวน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. ๒๔๘๑ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ ป่าชายเลน ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี หรือที่ดินที่คณะรัฐมนตรีสงวนไว้เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

๕. ที่สงวนหวงห้ามของรัฐ เป็นต้นว่า ที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินที่ออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๗๘ ทั้งที่ทางราชการใช้ และยังมิได้ใช้ประโยชน์ ที่ดินที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประกาศหวงห้ามตามมาตรา ๙ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น ที่เขา ภูเขา และปริมณฑล ๔๐ เมตร ที่ดินที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ สงวนหวงห้ามตามมาตรา ๒๐ (๔) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินสงวนของกรมทางหลวง ตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง

๖. ที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม และกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ เว้นแต่ที่ดินส่วนที่รัฐจัดสรรที่ดินให้กับประชาชน

"การเป็นที่ดินของรัฐครั้งแรก" หมายถึง พื้นที่ใดที่มีลักษณะเป็นที่ดินของรัฐทับซ้อนกันหลายประเภท ให้เริ่มต้นนับความเป็นที่ดินของรัฐครั้งแรกโดยถือเอาที่ดินของรัฐที่เกิดขึ้นก่อนสุด เช่น เดิมเป็นที่สาธารณประโยชน์ ต่อมามีการตรากฎกระทรวงกำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ให้นับความเป็นที่ดินของรัฐครั้งแรกตั้งแต่เริ่มมีสถานะเป็นที่สาธารณประโยชน์ เป็นต้น

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ใด ที่เดิมมีสถานะเป็นป่าคุ้มครอง หรือป่าสงวน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พ.ศ. ๒๔๘๑ ให้นับย้อนความเป็นที่ดินของรัฐประเภทดังกล่าว ตั้งแต่วันที่เริ่มมีสถานะเป็นป่าคุ้มครอง หรือป่าสงวนนั้น

กรณีที่ดินของรัฐเกิดขึ้นโดยสภาพธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง แม่น้ำ ทะเลสาบ ต้องถือว่าความเป็นที่ดินของรัฐเกิดขึ้นมาแต่ดั้งเดิม ให้พิจารณาจากข้อเท็จจริงของพื้นที่ว่าเป็นที่ดินของรัฐโดยสภาพหรือไม่เป็นสำคัญ

"พยานบุคคล" หมายถึง บุคคลที่ถูกอ้างเป็นพยาน เพื่อใช้พิสูจน์ความจริงเกี่ยวกับการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน

ทั้งนี้ ถ้อยคำของพยานบุคคลที่ให้ต่อเจ้าหน้าที่ต้องมีน้ำหนัก รับฟังได้ และควรรับฟังประจักษ์พยาน คือผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบเรื่องราวนั้นมาด้วยตนเองโดยตรง แต่หากมีเหตุจำเป็น และมีเหตุผลสมควร ก็สามารถรับฟังพยานบอกเล่าได้ ถ้าตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมน่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้

"พยานวัตถุ" หมายถึง วัตถุที่อ้างเป็นพยานหลักฐาน นำมาแสดงให้เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบเพื่อใช้พิสูจน์ความจริงเกี่ยวกับการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน

ทั้งนี้ จะต้องเป็นพยานวัตถุที่เกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงนั้นโดยตรง และน่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ เช่น บ้านเรือน สิ่งปลูกสร้าง โบราณสถาน พืชผลอาสิน เป็นต้น

หลักเกณฑ์การรับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการ

๑. บุคคลมีข้อโต้แย้งสิทธิครอบครองที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินของรัฐกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐนั้น

๒. หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรักษาหรือใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐมีข้อโต้แย้งกันเกี่ยวกับสถานะ ตำแหน่ง ขอบเขต เนื้อที่ของที่ดินของรัฐนั้น

๓. มีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลเข้าครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตที่ดินของรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือไม่ก็ตาม

หลักเกณฑ์การไม่รับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการ

กรณีเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล หรือเป็นกรณีศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งคดีเบ็ดเสร็จเด็ดขาดแล้ว ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงให้ผู้ร้องเรียนหรือส่วนราชการที่แจ้งให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงทราบว่าฝ่ายบริหารไม่มีอำนาจเข้าไปก้าวล่วงใดๆ ได้ เนื่องจากอาจเป็นการละเมิดอำนาจศาล ประกอบกับเมื่อได้มีการนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแล้ว คู่กรณีย่อมมีหลักประกันในความยุติธรรมและสิทธิในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงต่างๆ ในขั้นกระบวนการพิจารณาของศาลอย่างเพียงพอ เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งคดีเสร็จเด็ดขาดประการใดย่อมส่งผลผูกพันต่อคู่กรณีและให้รัฐปฏิบัติตาม

มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

เรื่อง ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

โดยที่มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เรื่องการพิสูจน์สิทธิการครอบครอบที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ข้อ ๑.๓ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิสูจน์พยานหลักฐานอื่นว่าหากพยานหลักฐานนั้นมีส่วนสนับสนุนคำกล่าวอ้างว่ามีการครอบครองทำโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐให้ดำเนินการอ่าน แปล ภาพถ่ายทางอากาศ คทช. จึงได้วางมาตรการ เรื่องขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานอ่านภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อหาตำแหน่งและขอบเขตที่ดินของรัฐ

๑.๒ เพื่อหาร่องรอยการทำประโยชน์ในที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ

๑.๓ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการบริหารจัดการที่ดิน

๒. ขั้นตอนการดำเนินการ

๒.๑ ขั้นตอนการดำเนินการของคณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด)

กรณีที่ คพร.จังหวัด มีมติให้ใช้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศประกอบการพิจารณา ให้ดำเนินการจัดส่งเอกสารให้คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับจากที่ คพร.จังหวัด ได้มีมติ ดังนี้

๑) สำเนารายงานการประชุม คพร.จังหวัด ในครั้งที่มีมติให้ใช้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๒) เอกสารและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องที่มีมติให้ใช้ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๓) ขีดขอบเขตบริเวณที่ขอให้อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศลงบนแผนที่ภูมิประเทศในระบบพิกัด UTM มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L ๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร

๔) ค่าพิกัด UTM ที่ครอบคลุมบริเวณที่ขอให้อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๒.๒ ขั้นตอนดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

เมื่อคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศได้รับเอกสารและพยานหลักฐานตามข้อ ๒.๑ และพิจารณารับเรื่องไว้แล้ว จะดำเนินการดังนี้

๑) จัดซื้อภาพถ่ายทางอากาศคู่ซ้อน พร้อม Dipositive ขนาด ๙" × ๙" จากกรม-แผนที่ทหารให้ครอบคลุมบริเวณที่ขอให้อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

๒) จัดทำระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ จากภาพถ่ายทางอากาศ Diapositive สำหรับในกรณีที่ไม่สามารถจัดทำระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศหรือไม่สามารถกำหนดหมุดบังคับภาพถ่ายทางอากาศลงบนภาพถ่ายทางอากาศ ให้จัดทำระวางภาพถ่ายทางอากาศในมาตราส่วนอื่นตามที่คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศเห็นสมควรเป็นกรณี ๆ ไป

๓) อ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ขนาด ๙" × ๙" และถ่ายทอด (Transfer) ผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ขนาด ๙" × ๙" ลงบนระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศหรือระวางภาพถ่ายทางอากาศที่ได้จัดทำขึ้นตาม ๒)

๔) จัดทำแผนที่ต้นร่าง ซึ่งแสดงผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ พร้อมลงสัญลักษณ์การจำแนกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Classification)

๕) คณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศพิจารณารับรองผลการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ที่ปรากฏในแผนที่ต้นร่างที่ได้จัดทำขึ้นตาม ๔) พร้อมระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศหรือระวางภาพถ่ายทางอากาศที่ได้จัดทำขึ้นตาม ๒)

๖) จัดส่งเอกสารตาม ๕) ให้ คพร.จังหวัด พิจารณาดำเนินการตามมาตรการของ คทช. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐต่อไป

<u>หมายเหตุ</u> มาตรการนี้เป็นไปตามมติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔

คำอธิบายประกอบมาตรการของ คทช.
เรื่อง ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ

ข้อ ๑.๑ เพื่อหาตำแหน่งและขอบเขตที่ดินของรัฐ

การอ่าน แปลฯ เพื่อหาตำแหน่งและขอบเขตที่ดินของรัฐ ดำเนินการได้เฉพาะในกรณีที่ดินของรัฐที่สามารถมองเห็นรูปร่าง รูปทรง ขนาด หรือตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในภาพถ่ายทางอากาศได้อย่างชัดเจนเท่านั้น ซึ่งโดยทั่วไปมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินของรัฐที่เกิดขึ้นโดยสภาพตามธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ห้วย หนอง คลอง บึง ลำน้ำ ทะเลสาบ ฯลฯ

(๒) ที่ดินของรัฐที่ถูกสร้างขึ้น เช่น เส้นทางสัญจรคมนาคม ถนนหนทาง ทางรถไฟ ทางเกวียน อ่างเก็บน้ำ เขื่อน และแนวคูคลองที่ถูกสร้างขึ้น คูเมืองกำแพงเมือง ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

กรมแผนที่ทหาร. **วิวัฒนาการงานสำรวจของไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๔, จาก: https://gnss-portal.rtsd.mi.th/portal/apps/sites/#/gnss.

กรมที่ดิน. กองเทคโนโลยีทำแผนที่. ส่วนสร้างระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ. **การสร้างระวางแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ (Aerial Photomap Production).**, ๒๕๖๕.

กรมพัฒนาที่ดิน. “เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ.” ใน **หลักสูตรการวิเคราะห์อ่านแปลการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากภาพถ่ายทางอากาศ.** ณ ศูนย์สารสนเทศ. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร, ๒ - ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

พงษ์อิน รักอริยะธรรม. **หลักการเบื้องต้นของการสำรวจด้วยภาพถ่ายทางอากาศ.** (คู่มือการศึกษา) ภาควิชาภูมิศาสตร์. คณะสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๓๙.

วันทนีย์ ศรีรัฐ. **การอ่านแผนที่และภาพถ่ายทางอากาศ (Map and Photo Reading) รายวิชา GE230(47)**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔, จาก: http://old-book.ru.ac.th/e-book/inside/html/dlbook.asp?code=GE230(47).

สำนักแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ. **คู่มือการปฏิบัติงานด้านการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ ของคณะอนุกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอส พี ก็อปปี้ ปริ้น. ๒๕๕๙.

สำนักเทคโนโลยี. **ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ**. กรุงเทพมหานคร: กองฝึกอบรม. กรมที่ดิน. กระทรวงมหาดไทย. ๒๕๕๔.

บันทึก

วันที่..... / ...../ .....

บันทึก

วันที่..... / ...../ .....

คู่มือการดำเนินงาน
ของคณะอนุกรรมการ
อ่านภาพถ่ายทางอากาศ

กองที่ดินของรัฐ
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.)
อาคารอารีย์ ฮิลส์ ชั้น 19-20 เลขที่ 428 ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2265 5433 โทรสาร 0 2265 5426